

új magyar szó

20 oldal
Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
93. (1158.) szám**BNR- valutaárfolyamok**

	1 euró	4,1785 ▲
	1 amerikai dollár	3,3209 ▲
	100 magyar forint	1,5304 ▲

Aktuális

2

Miniszteri bércsökkentéssel kezdett az új brit kormány

Saját tagjainak bércsökkentéséről döntött első, tegnapi ülésén a David Cameron vezette új brit kormány. A toryk ezt a tervüket még ellenzékben bejelentették, a közalkalmazotti szférát érintő más szigorításokkal együtt.

Társadalom

7

Bírálatok Cseke Attilától

Bíráta a megyei egészségügyi igazgatóságok munkáját tegnapi sajtótájékoztatóján Cseke Attila egészségügyi miniszter. A tárcavezető bejelentette: hamarosan felére csökkenti a decentralizált intézményekben az aligazgatók számát, és az elbocsátások lehetősége is szóba került.

Kultúra

8

„Felvillanyozza” az AC/DC Bukarestet

Több tízezer rockzenekedvelő kezdte már el a visszazámlálást a Bukarestben rendezendő vasárnapi AC/DC koncertig. A színpadot már napok óta építik, s a koncert helyszínét szolgáló Alkotmány teretcsendőrök védik.

Vezércikk

3

Fekete álmok

Pozitívum, hogy ha egy mondat erejéig is, de terítékre került az adócsalás elleni fellépés. Nem lesz könnyű, de óriási tartalékokat rejt. A jelenség mára odáig fejlődött, hogy cigarettától francia parfümön át, eredeti autókalkarészig minden kapható feketén, olyan intézményekben is, ahol a beléptetést csendőrök, sőt kormányőrök felügyelik. ▶

Szócs Levente

Júniustól zárva Románia

Hétfőn egyeztet újra a kormány a szakszervezetekkel a megszorító intézkedésekről

A szakszervezeti szövetségek tegnap a kormány, az elnöki hivatal és a parlament épülete előtt folytatták tiltakozó akcióikat

Fotó: Tofán Levente

Júniustól az egész ország leállhat, ha a kormány végrehajtja a korábban bejelentett megszorításokat: a pedagógusok és az egészségügyi alkalmazottak után tegnap a köztisztviselők és a vasutasok szakszervezetei is bejelentették, általános sztrájkba lépnek május 31-től, ha a Boc-kabinet nem áll el a szándékaitól. A tiltakozó akciók tegnap a kormány, az elnöki hivatal és a parlament előtt folytatódtak. Traian Băsescu államfő azzal próbálta megnyugtatni a nyugdíjasokat, hogy jövőre ismét megkaphatják lefaragások előtti járandóságait. **3., 4. és 6. oldal ▶**

Robert Fico a Fideszt „fikázza”

▶ Szlovákia számára súlyos nemzetbiztonsági kockázatot jelent, ha a magyar parlament Pozsonnyal való egyeztetés nélkül, a ma ismert formájában elfogadja a szomszédos országokban élő magyarok kettős állampolgárságát lehetővé tevő törvényt. Erről Robert Fico szlovák kormányfő beszélt tegnap sajtóértekezleten, egy nappal azután, hogy szerdán „nyíltak”, „barátságos” minősített találkozót tartott Pozsonyban Martonyi János leendő magyar külügyminiszter és Miroslav Lajčák, a szlovák diplomácia vezetője. Fico bejelentéseinek „előszeleként” Pozsony szerdán este visszahívta budapesti nagykövetét.

Folytatása a 2. oldalon ▶

ANI: rövidül a sajtó pórása

▶ Az ActiveWatch médiaügynökség több civil szervezettel együtt tegnap felkereste az államfőt, küldje vissza a parlamentbe az Országos Feddhetetlenségi

Ügynökség (ANI) működését szabályozó új törvényt. A jogszabályt Mark Gittenstein amerikai nagykövet is bírálta.

3. oldal ▶

Mircea Toma (balra): az új ANI-törvény a sajtót sújtja

Fotó: Tofán Levente

Adóbehajtás: korbács és kenyér

Kovács Zsolt, Totka László

▶ Csődeljárást kezdeményezett a nagyváradi városháza több ezer magánszemély és cég ellen, a köztartozások miatt ugyanis jelentős bevételektől esik el a helyi költségvetés. Az adóhátralékok országsszerte súlyos gondot jelentenek; van ahol „korbáccsal” – fiskális szigorral –, van ahol „kenyérrel”, azaz adókedvezményekkel ösztönzik fizetésre a notórius adósokat. „A magánszemélyek által felhalmozott kisebb kintlévőségek nem jelentenek végzetes problémát.” **Folytatása a 7. oldalon ▶**

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

Elsüllyedt egy földgázfúrótorony Venezuelában

Elsüllyedt egy venezuelai földgázfúrótorony a Karib-tengeren – közölte Hugo Chávez venezuelai elnök. A helyszínen dolgozó 95 munkást kimenekítették a Venezuela északi partjai közelében található fúrótoronyról. Rafael Ramírez energiaügyi és olajipari miniszter szerint az elsüllyedt torony nem szivárog, és semmilyen veszélyt nem jelent a környezetre nézve. Az Aban Pearl nevű tornyot a múlt évben helyezték üzembe, és a Mariscal Sucre nevű földgázprojekt kútjának fúrásához használták. A tornyot Chávez elnök is meglátogatta, s a múlt héten Ramirez is részt vett egy ott tartott rendezvényen, amelyen próbafúrások végét ünnepelték.

Lövések és robbanások Bangokban

Szemtanúk szerint lövések és robbanások voltak Bangokban abban a belvárosi negyedében, ahol a kormányellenes tüntetők elbarikádozták magukat. Egy kórházi forrás szerint a vörösingesek egyik katonai vezetőjét fejbe lőtték, és vannak más sebesültek is. Egyelőre nem világos, hogy a lövések és detonációk a hadsereg támadását jelzik-e. A katonaság már korábban lezárta a negyedet, és „a levegőben lóg” a tüntetők eltávolítása, de még nem adták ki rá a parancsot. A tüntetők éjszakai vagy hajnali támadásra számítanak. A lelőtt Kattija Szavaszdzipol a hadsereg tábornoka volt, aki állt a vörösingesekhez.

AIDS-esekből meggazdagodott csalókat leplezték le

AIDS-betegek és HIV-fertőzöttek hiszékenységet kihasználva piramis rendszerű befektetési társaságot működtettek a Dél-afrikai Köztársaságban, ahol a hatóságok nemrég leplezték le a csalókat. Adrian Lackay, a Dél-afrikai Adóhivatal (SARS) szóvivője elmondta, hogy a leplezett cég vezetői hűtlenül kezeltek 13,5 millió dollárt, amelyet AIDS-es és HIV-vírussal fertőzött betegektől kaptak immunerősítő készítmények beszerzésére. A rendőrség és az adóellenőrök Durbanben és Pretoriában csaptak le az ügyben érintett személyekre, akiknek kilétét a bírósági tárgyalások kezdetéig nem fedik fel.

Újabb zavargások Kirgizisztánban

Kirgizisztán mindhárom déli megyéjében elfoglaltak egy-egy közigazgatási épületet a hatalomból kiszorított Kurmanbek Bakijev elnök hívei. A lázadás az eddigi legnagyobb kihívás az átmeneti kormány számára, amely a múlt hónapban alakult meg Bakijev ellenfeleiből. A kabinet Iszmail Iszakov ügyvezető védelmi miniszter személyében külön megbízottat nevezett ki a helyzet kezelésére, Iszakov már el is indult a térségbe. A kabinet közleményben tudatta, hogy a helyzet megszüntetésére érdekében tárgyalásokat kezdtek a tüntetőkkel.

Tádzsikisztán segítséget kér a katasztrófák felszámolásához

Sürgős humanitárius segítséget kért a tádzsik kormány az Európai Uniótól és a nemzetközi közösségtől az országot sújtó természeti katasztrófák következményeinek felszámolásához. Ahil Akilov miniszterelnök felhívásában az áll, hogy a Badahsán Autonóm Területen bekövetkezett földrengésben, valamint a Tádzsikisztán déli és északi területén május 7-8-án történt árvizekben és más természeti katasztrófákban 40 ember meghalt, 33 eltűnt, 300 pedig súlyosan megsérült. Romba dőlt ötezer épület és szociális intézmény. A katasztrófák az ország egyharmadát sújtották, a kár eléri a 600 millió dollárt. A helyreállításra az ország egyedül nem képes – írta Akilov.

Fico „fikázza” a Fideszt

Folytatás az 1. oldalról

A szlovák miniszterelnök leszögezte: a kettős állampolgárság megadása a magyar–szlovák alapszerződés megsértését jelenti, és ellentétes a nemzetközi joggal; ha a törvény elfogadásra kerül, Szlovákia nagyon kemény választ fog adni, és a nemzetközi intézményekhez fordul az ügyben. „Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet kisebbségügyi főbiztosa elé terjesztjük mint biztonsági problémát” – közölte a miniszterelnök.

Válaszlépésként – a budapesti nagykövetség hazarendelése mellett – a szlovák külügyminiszter utasítást kapott, hogy dolgozzon ki egy elemzést arról, milyen következményei lehetnek a magyar lépésnek, és milyen szlovák választ intézkedések jöhetnek szóba. Ha a magyar parlament döntést hoz, akkor a szlovák parlament reagálni fog erre – közölte Fico. Szerinte a kettős állampolgárságnak megvannak a maga szabályai: alapvetően kétoldalú megállapodás alapján válik lehetségessé, s az érintettek legalább bizonyos ideig a másik államban is laknia kell. Szerinte az, hogy a magyar fél most állandó lakhely nélkül adna állampolgárságot „alapvető megsértése” a nemzetközi jognak. A kormányfő emellett „durvának és arrogánsnak” minősítette azt a módot, ahogy Budapest a tervezett lépést Pozsony tudomására hozta. Szerinte a Fidesz ezzel a lépéssel szeretné teljesíteni vízióját „a 15 milliós Kárpát-medencei magyarságról”.

Gasparovic: nem belügy

A miniszterelnök segítségére sietett tegnap a szlovák államfő is, aki szerint a kettős állampolgárság nem egyetlen állam belügye.

Robert Fico szlovák miniszterelnök a kettős állampolgárság ellen emelt szót

„A szlovák fél eddigi lépései – a külügyminiszter nyilatkozata, a budapesti szlovák nagykövetség hazarendelése konzultációkra és a miniszterelnök nyilatkozatai – az első jelzések a magyar fél számára azzal kapcsolatban, hogy az állampolgársági törvény módosítása nemcsak Magyarország problémája, hanem a miénk is” – állapította meg tegnap Ivan Gasparovic a pozsonyi TASR hírügynökségnek nyilatkozva.

Míg Robert Fico kormányfő és az Irány-Szociáldemokrácia elnöke súlyos nemzetbiztonsági ve-

szélyt lát a tervezett jogszabályban, addig Mikulás Dzurinda a Szlovák Demokratikus és Keresztény Unió (SDKU) elnöke szerint

Vona Gábor: szavazati jogot a határon túlra!

Szavazati jogot adna a Jobbik a határon túl élő magyaroknak az állampolgársággal együtt – jelentette be Vona Gábor, a párt elnöke tegnap sajtótájékoztatóján, Budapesten. Szávay István, a Jobbik nemzetpolitikai kabinetjének elnöke a párt elnökségének szerdai döntését ismertetve hangsúlyozta: javaslatuk szerint az állampolgársághoz jutó magyarok a pártok országos listáira szavaznának. A határon túli magyaroktól így nem kellene ajánlószervényeket begyűjteni, ugyanakkor a szavazati szándékukat előre, postai úton jelezniük kellene – fejtette ki a politikus.

Miniszteri bércsökkentéssel kezdett az új brit kormány

ÚMSZ

Saját tagjainak bércsökkentéséről döntött első, tegnapi ülésén az új brit kormány. A Konzervatív Párt és a Liberális Demokraták koalíciójával létrejött kabinet csütörtökön tartotta első, teljes körű hivatalos ülését, és a konzervatívok korábbi ígéretének megfelelően, határozatot hozott a miniszterek javadalmazásának 5 százalékos, azonnali hatályú csökkentéséről.

A toryk ezt a tervüket még elrendelésben bejelentették, a közalkalmazotti szférát érintő más szigorításokkal együtt. George Osborne pénzügyminiszter a Konzervatív Párt tavaly őszi éves kongresszusán, akkor még a konzervatív arnyékormány pénzügyminiszter-jelöltjeként közölte: 2011-től csak a tűzvonalon szolgáló katonák, valamint az évente 18 ezer fontnál (5,4 millió forintnál) kevesebbet kereső közalkalmazottak kaphatnának fizetésemelést, a közszférában dolgozók zömének fizetését a konzervatív kormány legalább egy évre befagyasztaná. Ez utóbbiról egyelőre nincs hivatalos döntés. A recsz-

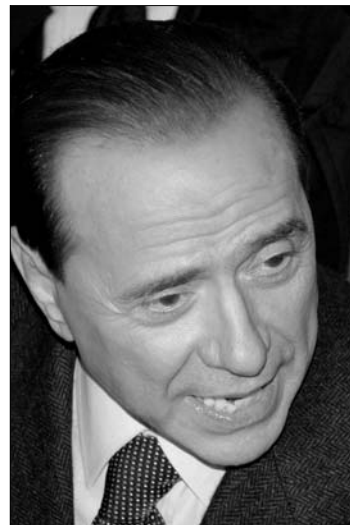
sziós brit gazdaság élénkítésére és a bankok megmentésére fordított csillagászati összegek békeidőben soha nem mért szintre, előzetes becslések szerint a hazai össztermék 12 százaléka közelébe duzzasztották a márciussal zárult pénzügyi évben a brit államháztartási hiányt. David Cameron miniszterelnök első nemzetközi sajtóértekezletén kijelentette: egyetlen újkori brit kormány sem örökölt a jelenlegihez hasonló, rettenetes gazdasági helyzetet. A koalíciós megállapodásban az idei évre egyelőre 6 milliárd font (csaknem 1.800 milliárd forint) közvetlen kiadáscsökkentési terv szerepel, ám ez eltörpül a független elemzők által szükségesnek tartott szigorítás mértéke mellett.

Az egyik legnagyobb londoni gazdaságelemző központ, a Centre for Economics and Business Research (CEBR) nemrégiben kiadott átfogó prognózisa szerint hozzávetőleg 100 milliárd fontos (csaknem 30 ezer milliárd forint) költségvetési kiigazítást kell végrehajtania az új brit kormánynak ahhoz, hogy középtávon fenntartható legyen a brit államháztartás finanszírozása. ◀

Megszorítások Európában

Híresszefoglaló

A görög válság tovaterjedésének leginkább kitett dél-európai országok közül Spanyolországban már bejelentettek megszorító programot a héten, csütörtökön pedig várhatóan Portugália következik. Meglehet, hogy Olaszország sem marad ki a sorból; az *Il Sole 24 Ore* című gazdasági lap tegnapi száma szerint a kormány 2 milliárd eurót kíván lefaragni a kiadásokból a közalkalmazotti fizetések csökkentésével.

Silvio Berlusconi olasz kormányfő

„nem kell megijedni, mert Szlovákia erős és szuverén ország, amely képes megvédeni érdekeit”. Iveta Radicová, az SDKU választási listavezetője szerint Fico reagálása „figyelemelterelés”. Csáky Pál, a Magyar Koalíció Pártjának elnöke „feleslegesen hisztérikusnak” minősítette Fico reakcióját.

Martonyi: a kampány része

Martonyi János nem kívánja minősíteni Robert Fico kijelentéseit. „Mi nem kívánunk ebben a hangnemben tovább vitatkozni. Meggyőződésünk, hogy ez a szlovákiai választási kampány részé” – közölte az MTI-nek adott nyilatkozatában a leendő magyar külügyminiszter. A külügyminiszteri poszt várományosa ugyanakkor hangsúlyozta: figyelemreméltóak egyébként azok a nyilatkozatok, amelyeket egyes szlovákiai pártok vezetői tettek a szlovák kormányfő sajtótájékoztatóján elhangzottakkal kapcsolatban. „Egyetértek azzal, hogy ez lényegében egy figyelemelterelés, ami valójában a politikai hisztéria világába tartozik” – jegyezte meg. Martonyi János közölte: szeretné még egyszer megismételni, hogy a tervezett magyar törvénymódosítás „a legkevésbé sem érintheti Szlovákia nemzetbiztonsági érdekeit, a legkevésbé sem érintheti Szlovákia területi integritását”. ◀

A *La Stampa* című napilap ugyancsak csütörtökön arról írt, hogy „gyakorlatilag biztosra vehető” a 2 milliárd eurós csomag bevezetése. A római gazdasági minisztérium szóvivője az AFP francia hírügynökség kérdésére nem kívánta kommentálni a lapok beszámolót. Az olasz kormány eddig nyilvánosságra hozott terve szerint 2012-re 2,7 százalékra csökkentik a hazai össztermék (GDP) arányában mért államháztartási hiányt a 2009-es 5,3 százalékról. A hiány kezelhető mértékű, messze elmarad a 13 százalékos meghaladó görög deficittől, és az euróövezeti átlag alatt van. Ugyanakkor a 16 tagú övezet harmadik legnagyobb gazdaságát alkotó Olaszország államadóssága a GDP 118 százalékát teszi ki, ami hasonló nagyságrend, mint a pénzügyi összeomlást csak az Európai Unió és a Nemzetközi Valutaalap 110 milliárd eurós hitele révén elkerülő Görögország adóssága. A spanyol kormány tegnap 15 milliárd eurós, 5 évre szóló takarékosági programot jelentett be. A portugál kormány sajtójelentések szerint csütörtökön egy 2 milliárd eurós megszorításról tesz bejelentést. ◀

A laktanyákat kéri Olosz

ÚMSZ

► A használaton kívül helyezett laktanyák átadását kérte tegnap Gabriel Oprea védelmi minisztertől Olosz Gergely Kovászna megyei RMDSZ-es képviselő, ugyanis a felszabadult telkeken ANL-tömbházakat és egyéb, a helyi közösség számára fontos projekteket lehetne megvalósítani. A találkozón Oprea ígéretet tett arra, hogy mihamarabb összeállítják az átadható épületek listáját. Mint ismeretes, a sepsiszentgyörgyi önkormányzat számos alkalommal kérte az elhagyott laktanyák átadását, és lakossági aláírásgyűjtést is kezdeményezett a város szempontjából létfontosságú területek megszerzése érdekében. Antal Árpád, a háromszéki megyeszékhely polgármestere a több éve elhagyatott lóterén ipari parkot és kutatási központot szeretne megvalósítani. Gabriel Oprea védelmi miniszter a közelmúltban egy brassói látogatása alkalmával bejelentette, hogy a szakárca országos beazonosított huszonöt olyan laktanyát, ahol a régiófejlesztési tárcával együttműködve szociális lakásokat lehetne építeni. Együttal alá is írtak egy együttműködési szándéknyilatkozatot, miszerint Brassóban egy 400 lakásból álló lakóparkot építenek; eszerint a lakások harminc százaléka a hadsereg alkalmazottait illetné. Oprea elismerte, hogy a helyi hatóságok „óriási nyomást” gyakorolnak rá, hogy a nem használt területeket átadják, de megértésüket kérte, ugyanis a hadsereg nem adhatja át a „stratégia fontosságú laktanyáit”. ◀

Júniustól zárva...

Hírösszefoglaló

► Hétfőre halasztották a szakszervezetek kérésére a Gazdasági és Társadalmi Tanács (CES) eredetileg mára tervezett ülését. Az érdekvédők arra hivatkoztak, hogy késve kapták meg a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) kötött egyezség dokumentumait. Mint ismeretes, Traian Băsescu államfő sugallatára Emil Boc miniszterelnök bejelentette, a közalkalmazotti bérek 25 és nyugdíjak 15 százalékos csökkentését csak azután lehet életbe léptetni, hogy a CES is „áldását adta” rá. Az elmúlt napokhoz hasonlóan a közalkalmazottakat tömörítő szakszervezetek tegnap is tüntettek az elnöki hiva-

tal és a kormány épülete előtt, a tervezett megszorító intézkedések ellen. Kétezer ember vonult a két intézmény elé az öt legnagyobb szakszervezeti tömörülés felhívására. A tiltakozáson valamennyi közalkalmazotti kategória képviseltette magát, a nyugdíjasok is csatlakoztak hozzájuk. A tiltakozók Traian Băsescu államfő és a kormány lemondását követelték. Nem voltak összetűzések a tüntetők és a rendfenntartó erők között.

Közben a szakszervezetek kidolgozták a következő időszak tiltakozási menetrendjét, miszerint ma sztrájkorszerűen szerveznek a Victoria-palota előtt, jövő kedden pedig az összes szakszervezeti tömb részvételével óriási tüntetést

ugyanott. Amennyiben a hónap végéig nem kerülnek meghallgatásra kéréseik, akkor május 31-től általános sztrájkba lépnek. „A fizetések drasztikus csökkentése és a kilátásba helyezett elbocsátások ellehetlenítették a helyzetünket. Ilyen körülmények között nincs már semmi veszítenivalónk!” – áll a közalkalmazottakat tömörítő szakszervezet közleményében.

Ugyanígyen lépést terveznek tanárok is, bejelentették, hogy a közoktatásban és a felsőoktatásban dolgozók egyaránt beszüntetnék a munkát. Tegnap a vasúti szakszervezetek is munkabeszüntetést helyeztek kilátásba, ha kiderül, hogy a bércsökkentések a vasutasokat is érintenék. ◀

A közalkalmazottakat tömörítő szakszervezetek tegnap is tüntettek az elnöki hivatal és a kormány előtt Fotó: ToFán Levente

Traian Băsescu bizonyítványa

M. Á. Zs.

► „Reméljük, hogy az év végén feloldhatjuk a költségcsökkentő intézkedéseket. Mindez természetesen attól függ, hogy a 2011-es állami költségvetés megbírja-e majd a kiadásokat” – fejtette ki Traian Băsescu államfő azon a tegnap esti, másfél órás sajtótájékoztatóján, ahol a közalkalmazotti bérek 25 és a nyugdíjak 15 százalékos csökkentésének okát taglalta. Szerinte a gazdasági válság okozta pénzügyi rátevődött még az állami bürokrácia túlburjánzása, a nyugdíjak és szociális juttatások jogtalan igénybe vétele is. „Az állam nem tudja finanszírozni a mostani elkorcsosodott nyugdíjrendszert. Feltevődik a kérdés, hogy az utóbbi két, három év alatt miért duplázódott meg a

betegnyugdíjasok száma” – vonta kétségbe az igénylők és a betegség diagnosztizálók becületességét az államfő. Ugyanabban a regiszterben folytatva, Băsescu azt részletezte, hogy jelenleg igénybe vehető mintegy kétszáz különböző segélyt több mint hétmillió állampolgár „használja ki”. „Ez két milliárd eurós kiadást jelent évente, amit nem tudunk megengedni magunknak” – fejtette ki az államfő. Utóljára, de nem utolsósorban az mondta el, hogy az utóbbi öt évben több mint kétszerezésre nőtt a közalkalmazotti béralap, amely most 43,6 milliárd eurót „nyom”. Ennek a csökkentése érdekében Băsescu bejelentette többek között az államelnöki hivatal karcsúsítását is, az alkalmazottak egynegyedét elbocsátják július elsejétől. ◀

ANI: rövidül a sajtó pórása

Fleischer Hilda

► Bírálatok keresztüzébe került tegnap a parlament az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) működését szabályozó törvény módosítása miatt. Az intézmény vezetője, Cătălin Macovei szerint a törvényhozók az új jogszabállyal „több, mint jelentősen” megcsökkentették az ANI hatáskörét. Az igazgatót – mint fogalmazott – elsősorban az lepte meg, hogy az ügynökséget legyengítő törvénymódosító javaslatok többsége a kormánypártoktól (PD-L és RMDSZ) származott. „Az egyetlen magyarázatom erre az, hogy a honatyák csak a saját érdekeiket tartották szem előtt” – jelentette ki Monica Macovei.

Csalódást jelentett az új ANI-törvény a bukaresti amerikai nagykövetségnek is. „A szenátus olyan módosításokat is bevezetett a jogszabályba, amelyeket az Alkotmánybíróság nem is írt elő” – állapította meg a diplomata. Az Activewatch médiafigyelő ügynökség szerint a törvénymódosítás után a sajtó már nem töltheti be a „demokrácia házőrző kutyája” szerepét. Éppen ezért az ügynökség – más civil szervezetekkel közösen megfogalmazott – nyílt levélben kérte fel tegnap az államfőt, küldje vissza a parlamentbe a jogszabályt.

„Az újságírók nem lesznek képesek hatékonyan és teljes körűen tájékoztatni a nyilvánossá-

got a politikások lehetséges visszaéléseiről, az érdekonfliktusokról, a korrupciós ügyekről” – nyilatkozta Mircea Toma, a Activewatch elnöke a levelet bemutató tegnapi sajtótájékoztatóján. Példaként emelte ki, hogy az új törvény szerint a honatyáknak már csak arról kell számot adniuk nyilvános vagyonynyilatkozatukban, hogy hány ingatlan van a birtokukban. „Nem érünk el semmit azzal, ha megtudjuk, hogy egy politikusnak három háza van. Hisz nem mindegy, hogy három kis vityillóról beszélünk egy falucskában, vagy három villáról Bukarest központjában” – jelentette ki Toma.

A Traian Băsescu államfőnek szánt levél ismertetésén részt vett oknyomozó újságírók – Liviu Avram, az Adevărul főmunkatársa, Cătălin Prisăcariu, a Kamikaze című élclap főszerkesztője – kivétel nélkül egyetértettek abban: az új törvény hozzájárulhat ahhoz is, hogy a jövőben a jelenleginél is nagyobb nyomásnak legyen kitéve, hisz ez lesz az egyetlen intézmény, amelynek – a titkosított vagyonynyilatkozatok birtokában – tudomása lesz a köztisztviselők valós anyagi helyzetéről. Mint ismert, az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) működését szabályozó új törvényt szerdán szavazta meg a szenátus. A jogszabály módosítására egy korábbi alkotmánybírói döntés miatt volt szükség. ◀

Fekete álmok

Téved, aki azt hiszi, hogy Emil Boc szívességet tesz Traian Băsescunak, amikor teret enged neki, hogy eljuttassa a miniszterelnököt, és ezzel kiélje diktatórikus hajlamait.

Szócs Levente

A valóságban éppen fordítva van: az államfő tesz szívességet a kormányfőnek, amikor eljuttassa a miniszterelnököt. Szó nincs előzménytelen „bevállalásról” – mindannyian emlékszünk még a tavalyi, meglehetősen groteszk jelenetre, amikor Traian Băsescu államfő felig-meddig egy növények fenyőre felmásztva nyugtatgatta az elégedetlenkedő mezőgazdasági termelőket. A baj az, hogy beavatkozása akkor sem jelentett megoldást – a szubvenciók máig késnek –, ahogy feltehetően most sem. Maga mondta tegnap esti sajtótájékoztatóján, hogy a bérek és a nyugdíjak huszonöt, illetőleg tizenöt százalékos csökkentése az év végéig csupán törekvés. Más szóval egyáltalán nem biztos, hogy a közalkalmazottak rémálma a tervezett lépéttel véget ér. Most először hangzott el, hogy a költségcsökkentéssel párhuzamosan szükség van a bevételeket serkentő, gazdaságösztönző intézkedésekre. De a fogalmazásmód és az időzítés – az a tény, hogy a Nemzetközi Valutaalappal folytatott tárgyalások kapcsán ezekről egyetlen szó sem esett – azt az érzést kelti, hogy utólagos, belső használatra készült vagy inkább csak készülő csomagról beszélhetünk. Csodálkozni ezen nem kell túlságosan, hiszen az államfő például saját bevallása szerint csak pár hete figyelt fel a korábbi megfogalmazása szerint elhízott szociális el-látorendszerre. Ha így folytatja, ötmandátumnyi időbe is beletelhet, amíg megismerkedik a román társadalmi valósággal. Néhány aspektust segíthetünk neki tisztázni. Például nem helyes azt mondani, hogy a magáncégek dolgozói eltartják a közalkalmazottakat, hiszen a vállalkozások számos szolgáltatásban részesülnek az állam részéről, ezeket pedig értelemszerűen a közalkalmazottak állítják elő. A másik az, hogy nem a közalkalmazottakat és a nyugdíjasokat kell hibáztatni az üres államkassza miatt. Azután a kiadások csökkentéséből teljesen kizárták az államkassza egyharmadát, azt a részt, amelyhez a bérek és a szociális támogatások kifizetése után marad. Elvileg a szóban forgó hányadot maradéktalanul beruházásokra fordítja a kormány, amiből viszont a gyakorlatban semmi vagy nagyon kevés látszik.

Pozitívum, hogy ha egy mondat erejéig is, de teret enged a adócsalás elleni fellépés. Nem lesz könnyű, de óriási tartalékokat rejt. A jelenség mára odáig fejlődött, hogy cigarettától, francia parfümön át eredeti autókátrészig minden kapható feketén, olyan intézményekben is, ahol a beléptetést csendőrök, sőt kormányőrök felügyelik.

Román lapszemle

A román kormány hiteles üzleti tervet kellett volna kidolgoznia, rövid-, közép-, illetve hosszútávra ahhoz, hogy elkerülje a mostani helyzetet, véli Mariana Gheorghe, a Petrom vezérigazgatója. Szerinte jól megfontolt befektetésekkel ki lehet kerülni a krízisből. (Ziarul Financiar) ► A korrupciós vádak miatt jelenleg előzetes letartóztatásban lévő Cătălin Voicu szenátor engedély nélkül épített kriptát egy 1877-es háborús hős családi sírjára a Bellu temetőben. (Adevărul) ► Jonathan Scheele, az Európai Bizottság közlekedésügyi biztosa és az Európai Unió volt romániai nagykövete úgy gondolja, hogy a románok legnagyobb erénye és ugyanakkor a legnagyobb hibája, hogy minden ígéretüket az utolsó percben teljesítik. (România liberă) ► A Dolj megyei ügyészség megindította a bünvádi nyomozást Cosmin Drăgan ellen. A férfi azért vert meg egy idős férfit, – aki később behalt sérüléseibe – mert az lassan haladt át az úttesten. (Jurnalul Național)

Traian Băsescu államfő – immár miniszterelnökként is

Fotó: Fleischer Hilda

Elnök (i) párti torzsalkodások

A gazdasági-pénzügyi válság nyomán drámaivá vált romániai szociális helyzet, a kormány tehetetlensége, kapkodása és rendkívül drasztikus, válságkezelőnek mondott intézkedései nyomán elmélyültek az ellentétek a fő kormányzó tömörülésen, a Demokrata-Liberális Párton belül.

Bogdán Tibor

Traian Băsescu „elnöki pártja”, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) már megalakulása pillanatában sem volt egységes, a belső hatalmi harc, a pártfunkciók majd a kormányzati tisztségek elosztása kezdettől fogva szembeállította egymással a Demokrata Párt tagjait illetve a Nemzeti Liberális Pártból (PNL) kivált csoport által megalakított Liberális Demokrata Pártból „átigazolt” politikusokat.

Békétlenkedők

A PD-L-n belül egyre többen elégedetlenek pártelnökökkel, Emil Boc-nal, aki ellen már nyíltan is fellépnek, de mind többen vannak

azok is, akik – egyelőre ugyan még csak burkoltan, a kulisszák mögött, bizalmas pártkörökben – Traian Băsescu „uralmát” is kezdik megkalkálni.

Erre utalhatott Raluca Turcan, amikor nemrégiben a párt politikájának gyökereit módosítását követelte, attól tartva, hogy a jelenlegi irányvonal eltávolítja a politikai alakulatot a valóságtól. A politikusszöveg – akinek férje egyébként Traian Băsescu tanácsosa – arra a veszélyre is figyelmeztetett, hogy a kialakult helyzet nyomán megromolhat a viszony a tömörülés és az államfő között.

A párton belül az utóbbi időben elsősorban a közelgő kongresszus előkészítésével kapcsolatos problémák

okoznak feszültséget, miután Traian Băsescu élesen kikelt az ellen, hogy a belső választások alkalmával a pártelnök és négy alelnök személyéről listás alapon nem pedig egyéni indítványok szerint döntsének. Ennek kapcsán egyenesen a párt elbontásáról beszélt. A módszer hívei közé tartozik egyébként Emil Boc pártelnök, de támogatta a listás jelöléseket Cezar Preda alelnök is. Az államfői bírálat nyomán aztán Băsescu olyan hű emberei, mint Theodor Stoiljan és Raluca Turcan maguk is szembeszegültek a különben a párt alapszabályzatában szentesített választási rendszerrel.

Halasztási javaslatok – és hátterük

Kiszivárgott hírek szerint a párt Állandó Irodájának keddi, igencsak feszült hangulatú ülésén több hangadó politikus, közöttük Sorin Frunzaverde, Vasile Blaga, Costică Canacheu és Cristian Boureanu élesen kirohant a pártelnök vezetésével szemben. Frunzaverde egyenesen azt állította, hogy a párt már 2006 óta hibás

politikai vonalat követ. Bár konkrétan nem szólt ezekről a hibákról, sokan úgy vélik, egyebek között a PNL-vel való szakításra utalt, amire a Traian Băsescu és Călin Popescu Tăriceanu közötti ellentétek miatt került sor. Mások arra figyelmeztettek, hogy a párt a katasztrófa felé sodródik, és ha nem történik számottevő változás a politikai irányvonalban, a 2012. évi választásokra 20 százalék alá süllyed a népszerűsége.

Ilyen körülmények között érthető, hogy az Állandó Iroda összejövetelén késhegyre menő vitát váltott ki Sorin Frunzaverde javaslata, miszerint az Igazgató Tanács által eredetileg július 16–17-ére kijelölt tisztújító választásokat öszre kellene halasztani. A párt Krassó-Szőrény megyei elnöke azzal érvelt, hogy a közvéleményt most nem a kormány párt belső reformja, hanem a válságkezelés érdekli, a kormány pártnak tehát a kormányzással kell foglalkoznia. Mások egyenesen téli időpontot javasoltak az tisztújításra, lehetővé téve Emil Bocnak, hogy zavartalanul a kormányzásnak szentelhesse idejét és

energiáját. Ráadásul év végéig tisztázódik a kormány helyzete is, felméri a miniszterek egyéni teljesítményeit, és sor kerülhet a kabinet struktúrájának átalakítására – védik álláspontjukat a halasztás hívei.

Frunzaverde olyan hangos támogatóra talált, mint Cristian Boureanu alelnök, aki amúgy is elégedetlen azért, mert leváltották a tömörülés Argeş megyei szervezetének éléről. A volt megyei pártvezető álláspontját azzal támasztotta alá, hogy a belső választásokat a közvélemény úgy értékelné, hogy az ország gondjainak megoldása helyett a koncert marakodnak. Egyben hevesen bírálta az Argeş megyei szervezet átszervezésével megbízott, Florin Popescut is, aki, mint kifejtette, a szociáldemokratákkal üzletel, és Sorin Ovidiu Vântu emberét akarja a megyei tömörülés élére ültetni.

A párt „kemény magját” alkotó, Vasile Blaga, Adrian Videanu és Radu Berceanu által vezetett szárny viszont abban a reményben szeretné elhalasztani a belső választásokat, hogy öszre vagy a jövő év elejére Boc annyira re-

ménytelen helyzetbe kerül, hogy már nem jelölhető magát a párt élére. Ehhez a csoporthoz tartozik egyébként Sorin Frunzaverde is.

Băsescu már csak harmadik?

Az ország helyzete, megtevéze a kormány tehetetlenségével és a PD-L-n belüli torzsalkodással odavezetett, hogy megcsappanni látszik Traian Băsescu tekintélye is, főleg, miután magára vállalta a bérek, nyugdíjak, szociális juttatások csökkentésének bejelentését, ezzel pedig részben a felelősséggel járó terhet is. Egy friss felmérés szerint népszerűsége a februári 45 százalékról májusra 31 százalékra zuhant, amivel már a 37 illetve 35 százalékot összesítő Crin Antonescu és Victor Ponta mögött is elmarad. Az államfő által bejelentett megszorításokat a megkérdezettek csupán egy százaléka tartotta nagyon jónak, 12 százaléka jónak, 36 és 45 százaléka viszont eléggé illetve nagyon rossznak ítélte.

A felmérés egyetlen szépséghibája az, hogy a Szociáldemokrata Párt megrendelésére készült. ◀

Benépesül a Duna-parti neogótikus palota

Ma Budapesten összeül az új magyar Országgyűlés. Már a megalakulását megelőző napokban is számos vita zajlott le az eseménnyel kapcsolatban, és nem lesz ez másként a jövőben sem. Orbán Viktor a hónap végén alakíthatja meg kormányát.

Gulyas Zoltán

Bármennyire zökkenőmentesen is folynak az előkészületek az új magyar kormány megalakítására, a péntek 13 óra összehívott új Országgyűlést is kötik az időigényes jogi formaszabályok. A rendszerváltozás óta eltelt időszak korábbi öt választását követően volt ugyan, amikor ez a procedúra kissé elhúzódtott (1994-ben Horn Gyulának 47, 1998-ban Orbán Viktornak 43 napra volt szüksége a második fordulóig az eskütételig), ez azonban elsősorban a koalíciós egyeztetések számlájára írható.

Korelnök, korjegyzők

Az egypártrendszer leváltása óta most történt meg először, hogy egyetlen párt (egészen pontosan: szoros pártszövetség) került nem egyszerűen abszolút, hanem alkotmányozást is lehetővé tevő, kétharmados többségbe. A gyakorlatilag nyolc évig hatalmon volt szocialisták és az egy éve őket otthagyo liberálisok megroppantak (utóbbiak el is tűntek a politikai palettáról), miköz-

ben a jobboldal felettébb megerősödött. Az Orbán Viktor vezette Fidesz-Magyar Polgári Szövetségnek (és a vele a nyolc ellenzéki évben rendkívül összekovácsolódott Kereszténydemokrata Néppártnak) tehát csak a jogi formaszabályokat kellett megvárnia ahhoz, hogy átvehesse az ország ügyeinek igazgatását. Az áprilisi választások végeredménye hétfőn vált jogerőssé (egyetlen kifogás érkezett csupán, amit a Legfelsőbb Bíróság formai okokra hivatkozva, érdemi vizsgálat nélkül elutasított), így semmi akadályja annak, hogy pénteken a Duna-parti neogótikus palotában megalakulhasson az Országgyűlés.

A ceremóniának megvan a hagyományos forgatókönyve, de máris meglepő lehet: lesznek meglepetések. A szokásjog úgy írja elő, hogy a Himnusz elhangzása után a köztársasági elnök megnyitja az ülést, és bejelenti, hogy kit kér fel kormányalakításra, majd a korelnök, azaz a legidősebb képviselő (ezúttal a 88 esztendő fideszes Horváth János) irányítja a munkát, egészen a parlament tisztségviselőinek megválasztásáig. Ebben a korjegyzők

A Duna-parti csodálatos palota elegáns lépcsősora. Gárdás bakancsok tapossák majd?

lesznek a segítségére: a legfiatalabbak, akik viszont mind a Jobbik soraiból kerülnek ki.

Öltözködési ügy

A sok előre beközdött konfliktus közül máris itt van az első: a képviselők esküjének szövegét rendszerint a legeslegfiatalabb képviselő-jegyző olvassa elő, ez tehát Dúró Dórának, a Jobbik szóvivőjének lenne a feladata, a Fidesz azonban csökkenteni szeretné a szélsőjobb parlamenti súlyát, ezért arra kéri, hogy más személyt találjon erre a feladatra. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy írott jog senkinek nem köti a kezét, ebben semmilyen törvény, semmilyen házszabály nem intézkedik.

Jóval nagyobb gombócnak ígérkezik ennél a Jobbik elnökének, Vona Gábornak a bejelentése. Előre közölte, hogy az alakuló ülésen és az eskütételén gárdamellényben kíván megjelenni, márpedig a bíróság jogerősen betiltotta a szervezetet, ezért a jogászok és a baloldali politikusok véleménye szerint egy törvénytelen alakulat egyenruháját viselni is törvénytelen.

Míg Orbán Viktor úgy reagált, hogy „öltözködési kérdésekben” nem tartja magát illetékesnek, Lendvai Ildikó távozó szocialista pártelnök sűrű levelezésbe kezdett Sólyom Lászlóval, hogy az államfő maga akadályozza meg a szörnyű infámiát, s ne kezdje meg addig a gyűlést, amíg a magyar

politika újdonsült fenegyereke „tisztességesen” fel nem öltözik. A köztársasági elnök hivatala közleményben úgy reagált, hogy nagy általánosságokban az Országgyűlés tekintélyére és a méltóságjeljes viselkedésre hívta fel a figyelmet, és felszólítást tett közzé, hogy a gótikus épület falai közt senki ne kövessen el jogsértést.

Fogdából illemhely

Nem tudni, hogy a szocialista heves támadás nem azt a célt szolgálja-e, hogy Vonát a sarokba szorítsák. Ha ugyanis meghátrál, az presztízsvetés, ha pedig nem, akkor úgy állítják be, mint aki szándékosan provokál. Az tény, hogy ebből a helyzetből alig-

ha lehet jól kijönni, még ha a Jobbik elnök-frakcióvezetőjét segíti egy különös jog is: a magyar parlament épületében minden ott-tartózkodót véd a mentelmi jog (nemcsak a képviselői), és semmiféle hatóság nem intézkedhet a teremőrökön kívül, akik napjainkban már inkább csak teremszolgaként ügyködnek. Valaha zárka is volt az ország házában, a kupolateremből nyílt egy aprócska fülke, amely ma férfi illemhely.

Hogy nem lesz eseménytelen nap, azt eleve borítékolhatjuk. Az érdemi munka hétfőn kezdődik, Bajnai Gordon és kabinetje ekkor már ügyvezetőként foglal helyet a patkóban. Meg kell teremteni a törvényi lehetőségét a miniszterelnök-helyettesi poszt létrehozásának (1989-ben a köztársaságot is kikiáltó alkotmánymódosítás ugyanis ezt a tisztelet eltörölte), és a minisztériumok felsorolásáról szóló jogszabályt is módosítani kell ahhoz, hogy legkésőbb a hónap végéig Orbán Viktor és kormánya ünnepélyesen letehesse az esküt. Jelképesnek szánt gesztusként Semjén Zsolt kereszténydemokrata pártelnök betereszti a határokon kívül élő magyar önanonossággal rendelkezők kettős állampolgárságának megadásáról szóló törvényt, amely a közeljövőben ugyancsak sok szóbeszédre ad majd okot, és nemcsak a Duna partján, hanem az egész Kárpát-medencében. A választási kampány amúgy 2014-re máris megkezdődött. ◀

Lap-top

A nap címe. Zeusz gyermekei felláznak apjuk ellen, *România liberă*.

Magyarázat. A lap szerint a kormány megszorító intézkedései ellenállási mozgalmat indítottak el a PDL-ben. (Megjegyezzük, a lap már régóta kötőjel nélkül írja a demokrata liberális párt rövidített nevét, ahogyan az helyes, hiszen maga az alakulat vezetősége döntött így, jóideje!) A körvonalazódó Basescu-ellenes tábor ózra vagy jövő tavaszra szeretné használni a belső választásokat, amikor Emil Boc és emberei már elvesztették a hatalmat. A párt nem egy vezetője sértve érzi magát, miután az államelnök – a kormány és a párt nevében (curat constitutional!) – megkérdésük nélkül bejelentette a nyugdíjak és a bérek csökkentését. Nyilvánvalóan számolnak a több mint népszerűtlent döntés súlyos választási következményeivel. (Máshol olvassuk, hogy a PSD által megrendelt felmérés szerint azok számaránya, akik megbízhatnak Traian Basescuban, az eddigi mélypontot jelentő harmincegy százalékra esett vissza.) Bocra panaszkodnak elsősorban Sorin Frunzaverde, Cristian Boureanu és Cezar Preda alelnökök, Costică Canacheu ügyvezető titkár, sőt Vasile Blaga főtitkár is. 16 százalékra jutunk a liberálisok, sirt fel a panasz a legutóbbi összevetelükön. Úgy kellene nekik!

Szent 6:6. Hihető magyarázattal állt elő a *Kamikaze* legújabb száma, hogy miért is lopták el Nektár (Nectarie) ortodox szent ereklyéit/csontjait: dobókockákat csináltak belőlük. Erről nem tudjuk, miért, az jut eszünkbe, amit a – talán hatodikos – vallástankönyvről olvastunk: több tantervi órában foglalkozik a halott megmosdatásával, bebalzsamozásával, hasonló szertartásokkal és bármikor hasznos tudnivalókkal.

A nap álhíre. – Ébredés! – mondta az álmlámpó, és nyomában rögtön a kormányfő is – az egész megszorításos dolog csak rossz vicc, rémálom volt. A Nemzetközi Valutaalap voltaképpen vissza nem térítendő kölcsönt ad Romániának.

Minden napra egy mondás

„A nyájban nincs kétely, és a nagyobb tömeg mindig a jobbik igazság birtokosa – de a nagyobb katasztrófák is benne gyökereznek.”

Carl Gustav Jung

Hasonlat

Horváth István

Tótágast

SZELLEMI DÉZÉS

Írói pályámat nagy koncepciókkal kezdtem: Homerosz álnév alatt megírtam Odisszeia című eposzomat, melyet az Akadémia dicséretre ajánlott. A könyvnek igen nagy sikere volt, de nekem abszolúte semmi; az a furcsa dolog történt meg, hogy az eposzt valamelyik magyarázóm, egy történetíró, egyszerűen ellopta és felhasználta Világtörténelem című művében. (...) Más műfajokkal próbálkoztam, hogy megéljek. Dante álnév alatt megírtam az Isteni Színjátékot, amit Messiás címen lefordítottak németre, onnan lefordították magyarra: «A tyúkom vett egy új ruhát!» címen és a szerző neve nélkül énekelte az orfeumban Bellák Nusi kisasszony. Később Shakespeare álnév alatt írtam néhány drámát, Schopenhauer és Kant álnévek alatt filozófiai értekezéseket is firkáltam és Goethe álnév alatt néhány drámai költeményt. (...)

Utána felmentem a szerkesztőségbe és otthagytam egy cikket «Az akarat sokfélesége» címen. A szedő álmos volt és cikkem ilyen címen jelent meg: «Vakarózik a feleségem», azonkívül belül is volt néhány sajtóhiba. A cikk nagy feltűnést keltett, az emberek nevettek és hamarosan kiderült, hogy egy egészen egyszerű és hallatlanul mulatságos új humorista tűnt fel, aki mindent egészen furcsán és másképpen mond: tótágast állítja a dolgokat és mindent megfordít és eltorzít. (...)

Sikerem hűneményes volt. Később már nemcsak vigyorogtak, hanem hangosan nevettek az emberek, mikor megláttak. Ni, mondták hahotázva egymásnak, itt megy a Kovácsik, jaj, de jó marhaságot írt az, barátom, a hasamat fogtam, hogy gondolhat ki valaki ilyen egy hülyeséget.

Karinthy Frigyes: A humorista

Mást is mondott Széchenyi

Örülne Széchenyi, de még mennyire örülne, ha megtudná, hogy a Székelyföldön immár gulyásfőző versenyeken is idézik. Legfeljebb csóválná a fejét, hogy a makfalvi majálison nem éppen odavaló gondolatot ragadtak ki tőle. Mert egy eszem-izomra, egy „ihaj-csu-haj, sose halunk meg” népi bulira mégsem egy magvas gondolat illik, sokkal inkább az, amit például akkor írt naplójába, amikor Bécsből Nagycenkre gyalogolt és az út végén jóféle nedűvel oltotta szomját. Talán csettintett is hozzá, amikor lejegyezte: a nagy fáradság után bizony jól esik egy kis ital!

Ehelyett az MPP aktivistái, amint azt Székedi Ferenc kollégánk minapi jegyzetében olvashattuk, azzal a filozófikus Széchenyi-idézzettel próbálták mosni a gondatlan sörözésre vágyó székelyek agyát, hogy „Az igazság a valóság fölött áll”. Mintha csupa professzor, politikus, teológus, ideológus, szociológus, mindahány akadémikus állt volna a bográcsok körül, csiki sört iszogatva. Ha már Széchenyit választották (vajon tudták-e a nagy hivatásos cselekvőről – ahogyan egyik méltatója nevezte –, hogy most éppen halálának 150. évfordulójára emlékezünk?), bőven lett volna olyan idézet, ami a polgáriak rendezvényeire nagyon is illik. Íme, kettő-három, hátha megtanulják és legközelebb kitűzik valameilyik sátrukra!

„A magyar szó még nem magyar érzés, az ember mert magyar, még nem éretny ember, és a hazafiság köntösebe járó még korántse hazafi”.

„A nyelvnek pergése korántsem dobogása még a szívnek, és ekképp a magyarul beszélő, sőt legékesebben szóló is, korántsem magyar még”. De nem ám!

„Számos van köztünk, ki saját magát a hazával mindig összekeveri és személyét folyvást elibe helyezi” De még mennyien vannak ilyenek!

Széchenyi ugyanis az olcsó magyarkodást nem csak, hogy nem szerette, de egyenesen megvetette. Keményen fellépett ellene. Emlékezzünk csak egyik frappáns mondására, amit szintén ki kellene tűzni az MPP sátrára: „Nem száj, hanem tett hazafiakra van szükség!” Talán nem eléggé közismert, hogy Kossuth Lajossal támadt vitáinak is ez volt egyik oka. Nem szívlelte a néptribünöket, akik értelmes cselekvés helyett szónoklatokkal, illúziókeltéssel akarták megoldani a nemzet előtt álló feladatokat.

Azon viszont már nem is csak a nagyotmondóknak és száj-hazafiaknak, de mindnyájunknak el kellene gondoloznunk, amit Széchenyi István egyik nemzeti sajátosságunknak nevezett. Azt, hogy erő nélkül mindent erőltetünk, ok nélkül mindent provokálunk, ami több kárt okoz, mint bármely más hibánk vagy eltévedésünk.

Sike Lajos

„Kinek pénze ide cseng...”

Ramona Ursu, az esti *Adevărul* főszerkesztő-helyettese kertelés nélkül megmondta: nem fizet többet egy lejt sem az ortodox egyháznak, és két cikkben is részletezte, hogy miért. Mert egész egyszerűen megelégtelt az, hogy a pópának évente csak két alkalommal van gondja órá, Karácsonykor és Vízkeresztkor. Ilyenkor felkeresi a híveit, hogy a látogatásért pénzt inkasszáljon tőlük. Az sem tetszik a hölgynek, hogy Putnát kivéve az összes többi moldvai kolostornál belépti díjat kell fizetni – mintha moziba, cirkuszba, futballmeccsre vagy vásárba menne a hívő. Hogy Szent Piroska napján Iași-ban a papok állandóan tartják a markukat, ellenállhatatlanul vonzza őket a nagy tömeg búcsújáró pénze.

Attól sem gyarapodik a hitben senki, ha azt látja, hogy az agapiai apácák többet ülnek a törvényszéken, mint a templomban – nem az ima a fő gondjuk, hanem az, hogy megnyerjék a vagyont (vissza)szerezési pereket. Egy ilyen perrel meg-

Zschránszky István kaparintották a falu

temetőjét, s az agapiai holtaknak más faluban kell sírhelyet keresni. S egyáltalán, minek kell a papoknak fizetni, hiszen a Jóistennek nincs szüksége pénzre, és minek kell pereskedni, hiszen a Jóistennek nincs szüksége egyetlen hektár erdőre sem, nemhogy több tízezerre. Miért kell az egyháznak üzletelnie, luxusszállodákat üzemeltetnie, és a papoknak miért kell politizálniuk, miként a Vaslui-i püspök tette, amikor egy halotti toron megszidta az egybegyűlteket amiért egy bizonyos politikusra szavaztak.

A fenti lajstromhoz még hozzá lehetne például azt, hogy a nevezetesebb bukaresti templomokban jó árat kérnek az esketésért. A Szent Elefteriében 15 millió régi lejt kell lepengetni a papnak azért, hogy összeadja a fiatalokat, az előleg 5 millió. Ugyanez a tarifa a Szent Spiridonban is, a Domnița Bălașában csak 13 millió, a Szent Szilveszterben és az Icoanei-ben már 10 millióért is összeadnak, s az Unirea nagyáruház közelében lévő Szent Antal templom a legolcsóbb, ott 6 milliót kell fizetni egy esketé-

sért. Mindezt számla nélkül, feketén bonnyolítják le. A pap, az egyház a bezsebelt pénzért nem fizet adót.

Nekem már tizenöt évvel ezelőtt feltűnt, hogy valami nincs rendben. Bukarestben nagy vallási ünnep volt, a keleti egyházfők

jelenlétében misézett Teoctist pátriárka, amikor nagy tömeg apáca jelent meg, és visító hangon kiabálták: „Teoctist, anticrist!” Aztán teológia-hallgatók, jövődöbéli papok rohantak a térre, és ütle-

gelték az apácákat, közülük többen akkora ütést kaptak, hogy elterültek a Mitropolia előtti kövezeten. Mindezt a Román Parlament akkori épületének az ablakából néztük végig. Vártuk a szertartásban résztvevő egyházi személyiségek közbelépését. De a keleti keresztény egyházak vezetői a kisujjukat sem mozdították, zavartalanul tömjéneztek, zsumatoltak.

Ezek után nem lepett meg, amikor a Holokausztról rendezett egyik tudományos értekezleten azt hallottam, hogy a bukaresti pogrom idején többek között fiatal ortodox papok, teológusok biztatták a tömeget

a zsidók üzleteinek, házainak a feldúlására. Miként azon sem tudok csodálkozni, hogy nemrég egy ortodox teológiai hallgató vitte be a tolvajokat éjjel a Radu Voda templomba, a bukaresti ortodox teológia templomába, hogy lopják el Szent Nectarie ereklyéjét, amelyről tudta, hogy szép pénzt ér a fekete piacon. Xenofób indulatok, erőszakoskodás, üzlet és pénzszerzés – ez lenne az, amire képesítik az ortodox papokat? Ha így van, nekem sem lenne kedvem fizetni nekik, egy vasat sem!

Persze könnyű meglátni a más szemében a szájkát, de mi sem vagyunk sokkal különbek. Marosfőn felépítettek egy szép modern kápolnát – építészeti remekműnek tartják a hozzáértők. Nyitva is van egész nap. És jól látható helyen áll egy nagy persely – ahol le lehet pengetni a „látogatási díjat”. Nem kérik, de elvárják... Viszont papot nem lehet látni a templomban, még vasárnap sem. És tavaly nagy egyházi ünnep, augusztus 15-én sem volt mise a pazar kis kápolnában! Nem lenne kifizetődő? Az ortodox templomban viszont egész nap harangoztak, hívták a népet. Nekik kifizetődő?! Így adjuk fel állásainkat, ha kell, ha nem.

Xenofób indulatok, erőszakoskodás, üzlet és pénzszerzés – ez lenne az, amire képesítik az ortodox papokat?

Még mindig „pénzéhes” a költségvetés

Hírösszefoglaló

A már bejelentett megszorító intézkedések mellett a kormány további „meglepetéseket” tartogat az állampolgároknak. A gyermeknevelési járandóság 25 százalékkal csökkenne a jelenlegi szinthez képest – nyilatkozták a *HotNews.ro*-nak kormányzati források. Jelenleg a szülés előtti év keresetének 85 százalékát kapják az édesanyjak két éven keresztül, a jövőben ez az arány 63,7 százalékra esne vissza.

Étkezés, jogdíjak

Az étkezési utalványok megadóztatásából (a 16 százalékos kulccsal) a kormány a második félévben 345 millió lejes többletbevételt vár – derül ki a Pénzügyminisztérium által összeállított előrejelzésekből. Ilyen plusz juttatásban a romániai dolgozók az elmúlt évben összesen 4,2 milliárd lej értékben részesültek. A szerzői jogdíjból származó jövedelemforrások megadóztatása az egységes kulccsal ennél jóval kevesebbet, 76 millió lejt hozna az államkasszának decemberig. Ebből 65 millió a társadalombiztosítási befizetésekből kerülne

ki, s a leírható költségek csökkentésével további 11 milliót takarít meg az állam. A szerzői jogdíjból élők eddig a bruttó bevétel 40 százalékát elszámolhatták a munkavégzés során felmerülő költségként; ezentúl ez az arány 25 százalékra csökken.

A spórlások „teteje”

A legnagyobb megtakarítást a kormány az állami fizetések keretének a csökkentésével éri el, 5,39 milliárd lejjel több marad a 25 százalékos mérséklésnek köszönhetően a „zsébében”. További 5,2 milliárd a nyugdíjak 15 százalékos és egyéb szociális juttatások lefaragásából keletkezik – áll a pénzügyminisztériumi dokumentumban, amely a tavalyi év bruttó nemzeti termékéhez képest 0,1 százalékos visszaeséssel és 4,15 lejes euróval számol 2010-re. Amint arról korábban beszámoltunk, a magánszemélyek minden típusú bevételi forrására, például a tőzsdei nyereségre és a banki betétek kamataira is kivetnék a jövőben az adót. A *Ziarul Financiar* által megkérdezett elemzők szerint az intézkedés hatására növekedni fog a spekuláció

Diétán az egészségügyi tárca

Több mint 975 ezer lejt takarít meg 2010-re jóváhagyott költségvetéséből az Egészségügyi Minisztérium, miután húsz százalékkal csökkenti kiadásait – jelentette be tegnapi sajtótájékoztatóján Cseke Attila tárcavezető. A karcscsúti program része lesz a kiszállási-, üzemanyag- és telefon-

költségek megnyirbálása, lemondanak továbbá a különböző közbeszerzésekről és tanácsadói szolgáltatásokról. A közel egymillió lejes megtakarítás mintegy „ráadás” lesz az alkalmazottaknak előirányzott 25 százalékos bércsökkenésének – számolt be róla az *Agerpres*.

ók aránya a bukaresti parketten.

Új IMF-es alku?

Sebastian Vlădescu tegnap arról nyilatkozott, hogy nagy hiba lenne újratárgyalni a kiadások csökkentésé-

nek módját az IMF-fel. A választott úton kellene továbbhaladni a Külföldi Befektetők Tanácsa (CIS) szerint is. A *HotNews.ro*-nak eljuttatott közleményükben kifejtették: a leggyorsabb eredményt a személyi költségek visszafogásával lehet

elérni, de „még jobban járna a kormány”, ha az adófizetési morált tudná javítani, ugyanis a feketegazdaság hatalmas összegeket nyel el. A külföldi befektetők visszafogott ajánlásához képest éles kritika érte a döntéshozókat Lucian Croitorutól, a

Román Nemzeti Bank kormányzójának tanácsadójától. Croitoru arról beszélt tegnap a sajtó képviselői előtt, hogy már 2009 januárjától masszív lépéseket kellett volna tenni az államháztartási hiány csökkentésére, s a tértelenségnek a következménye a jelenlegi 25 százalékos bérvágás. A *Zf.ro* a közalkalmazottak bérezésének az igazságtalanságaira hívja fel a figyelmet a pénzügyminisztériumi dokumentum alapján: miközben a dolgozók csaknem fele (454 ezer fő) 1500 lej alatt keres, egy szűkebb „elit” (54 ezren) viszont havonta négytől nyolcezerig terjedő összegeket vasal be az államtól.

Keletlen kötvények

Az IMF-fel kötött megállapodás szakértők szerint megakadályozta azt, hogy az euró árfolyam elszaladjon és esetleg hat lejt kelljen fizetni a közösségi pénznemért, a hitelezők bizalma azonban egyelőre még nem állt helyre. A múlt heti kudarc után tegnap a Pénzügyminisztérium újabb kötvénykibocsátással próbálkozott, azonban a pénzintézetek túl magas hozamot vártak volna el, így a hitelfelvételre nem került sor. ◀

HIRDETÉS

Akkor is kicsi, ha nagy számmal írjuk!

4,99%

0,1%
havi keresési költség

0%
folyósítási díj

4,99%
fix kamat az első évre

- 4,99%* fix kamat az első évre;
- - 3 havi EURIBOR + 4,33% az első évi fix kamat után;
- 2010 végéig ingyenes OTPdirekt;
- 3 hónap türelmi idő.

* 40 000 eurós lakásvásárlási hitel vagy jelzálog alapú személyi hitel esetén, 357 hónapos futamidő és 6,37% tényleges éves kamat mellett a teljes kifizetett összeg: 85 794 euró. Az ajánlat 2010. április 27. és június 30. között érvényes

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Megbízunk egymásban

euró alapú jelzáloghitel

Nyílik a szubvenciócsap

ÚMSZ

„A pénzügyminisztérium legkésőbb holnapig (ma – szerk. megj.) zöld utat ad a 2009-es évről elmaradt összes állami támogatás kifizetésének” – ígérte tegnap Sebastian Vlădescu tárcavezető az agrárszektor képviselőivel folytatott tárgyalásokat követően. Bár a megbeszélésen Mihail Dumitru mezőgazdasági miniszter is jelen volt – aki vállalta, hogy megoldást keresnek az öntözési költségek csökkentésére –, az érdekvédelmi szervezetek keserű szájjal távoztak. „A késések kifizetésén kívül nem

értünk el semmit” – panasolta Ștefan Niculae, az Agrostar szakszervezet elnöke. Mivel a gazdák továbbra is szkeptikusak a kormány ígéreteit illetően, nem mondanak le a tiltakozó akciókról. „Ha bármilyen akadályoztatást észlelünk, azonnal traktorokkal vonulunk a fővárosi Victoria-térre” – helyezte kilátásba Niculae.

A szakszervezet szerint csupán az állatok száma után járó elmaradt szubvenció nagysága meghaladja a négyszáz millió eurót. A pénzügyminiszter különben Adrian Rădulescu mezőgazdasági államtitkárt okolta a kifizeté-

sek elmaradásáért, amiért lemondását követelte már a tegnapi tanácskozást megelőzően. „Hibáztatott, amiért nem kérelmeztem az összeget, amit én azonnal indokoltam, hogy nem is kérhettem, mivel túlléptük a második negyedévre kiszabott keretet. Előzőleg ezt kellett volna megemlíteniük úgy, hogy közben csökkentik a harmadik és negyedik negyedéves szintet” – magyarázta Rădulescu. Hozzátette, további fennakadást okoz, hogy a minisztérium szerint olyanok is részesülnek a támogatásból, akik már évek óta nem tartanak állatot. ◀

HIRDETÉS

BARABÁS, MUNKÁCSY, SZINYEI és kortársaik

REMEKMŰVEK A 19. SZÁZADI
MAGYAR FESTÉSZETBŐL

CSÍKI SZÉKELY MŰZEUM
2010. május 1 – július 25.

www.csikimuzeum.ro

A kiállítás létrehozói: Fótámogatók: Médiapartnerek:

Adóbehajtás: korbács és kenyér

Folytatás az 1. oldalról

„Am a vállalatok miatt két év alatt 35 százalékkal csökkentek a bevételeink” – számol be lapunknak Dolorean Gyula önkormányzati képviselő, aki szerint a testület kényszerhelyzetben van. „Abban bízunk, hogy a közelmúltban létrehozott új ipari park erősíti a fizetőképességet, számításaink szerint hatezer új munkahely lesz hozzáférhető itt” – válaszolta a helyi válságstratégiát Dolorean, aki szerint a vállalati szféra fellendüléséig vállalni kell a népszerűtlen intézkedéseket. A nagyváradi önkormányzat él az adótörvények által nyújtott lehetősé-

gekkel, indult már el csődjeljárás a polgármesteri hivatal kezdeményezésére, az illetékes hatóságok a különböző ingóságok lefoglalásától sem riadtak vissza. A városvezetés szigora a helyiek nemtetszését váltotta ki, a testületen több befektető is számon kérte a vállalkozásosztönzést.

Sepsiszentgyörgyön adókedvezményekkel és befektetéseknek szánt közművesített területekkel ösztönzi az önkormányzat a beruházókat. Antal Árpád polgármester a nagyváradi testület képviselőihez hasonlóan szintén a munkahelyteremtésben látja a kiutat a válságból. Ezért a helyi tervek szerint a város el-

Antal Árpád polgármester

engedné a terület- és ingatlanadók 80 százalékát azoknak a vállalkozóknak, akik na-

gyobb beruházásokat valósítanak meg, és így munkahelyeket hoznak létre. Kovászna megyében 12,2 százalékos a munkanélküliség, Sepsiszentgyörgyön ez az arány 4,8 százalék, sajnos az aggasztó mutatók várhatóan tovább romlanak a következő hónapokban. Ezért különböző szempontok szerint biztosítanak adókedvezményt a vállalkozásoknak – számít például a beruházás nagysága. Egy 15 millió eurós befektetés Sepsiszentgyörgyön 30 százalékos adókedvezményt kaphat. Aki legalább 200 embert foglalkoztat a jövőben, az 40 százalékos épület- és területadó csökkentésben biz-

hat. Tíz- százalékos kedvezmény jár a termelői vagy szolgáltatói iparban beruházóknak, valamivel kevesebb a segítség a kereskedelmi szektorban. Az önkormányzat itt is tart a presztízsvesztéstől, ezért a nem kívánt üzleti konfliktusok elkerüléséről egyeztetnek az Asimcov Vállalkozói Szövetséggel, a Kereskedelmi és Iparkamarával, illetve a Versenyhivatallal. Háromszéken is gondot okoznak a notórius nem fizetők és rosszul fizetők, ezért az adókedvezmények érvényesek a már régóta itt működő vállalkozásokra is. A polgármesteri hivatalnál külön munkacsoport foglalkozik a

munkahelyteremtéssel és a munkanélküliség kezelésével, az előjárók ugyanis bíznak abban, hogy a válság ellenére is megfordíthatók a negatív tendenciák. Itt is az ipari park a végső „aduász”, egy 17 hektáros szépmezői terület vár a kedvező minősítésre ahhoz, hogy a kívánt létesítmény otthonra találjon. Nagyváradon a határszél előnyeiben bíznak, Sepsiszentgyörgyön abban, hogy az ország szívében tudnak alternatívát kínálni: az azonban biztos, hogy a köztartozások halmozása és az adóbevételek csökkenése egyre súlyosabb teherként jelent minden település számára. ◀

Igazgatóit bírálta Cseke

ÚMSZ

► Bírálta a megyei egészségügyi igazgatóságok munkáját tegnapi sajtótájékoztatóján Cseke Attila egészségügyi miniszter. A tárcavezető bejelentette: hamarosan felére csökkentik a decentralizált intézményekben az aligazgatók számát, és az elbocsátások lehetősége is szóba került. „Nagyon elégedetlen vagyok azzal, ahogyan a felelősségvállalást értelmezik azok, akiknek az egyes megyékben felügyelniük és koordinálniuk kellene az egészségügyi tevékenységet. Nekik kötelességük jelenteni a fontosabb történéseket, ezekről a miniszter mégis gyakran a sajtóból értesül” – indokolta felháborodását Cseke Attila. A tárcavezető úgy fogalmazott: a megyei egészségügyi igazgatóságok nem dolgoznak hatékonyan és nem teljesítik feladatukat: a kormány és különösen az Egészségügyi Minisztérium képviseletét. Ennek értelmében, a miniszter felhívta a megyei decentralizált intézmények igazgatóinak figyelmét, hogy túl

nagy eltérések vannak a személyzet számát illetően az egyes, hasonló nagyságú megyék között. „Túl sokan vannak alkalmazásban, és nem mindenki teljesít. Jelenleg a kollektív munkaszerződésben foglaltak szerint 24 hónapnyi fizetést kellene kiadnunk az elbocsátottaknak, de amint megoldjuk a helyzetet, komolyan elemezni fogjuk a struktúra ésszerűsítését” – fogalmazott a miniszter. Cseke Attila szerint a megyei egészségügyi igazgatóságok személyzetét a megye nagysága és a lakosság száma alapján kellene megszabni. Jelenleg a 4934 alkalmazott területi elosztása nagyon egyenlőtlen. Van rá példa, hogy a kisebb lélekszámú megyében több alkalmazottja van az intézménynek, mint a nagyobb lakosságú, területileg hasonló nagyságú megyének. A miniszter ugyanakkor arról tájékoztató, hogy egy héten belül elkészülnek azok a miniszteri rendeletek, amelyek értelmében a megyei (és bukaresti) egészségügyi igazgatóságok vezetői struktúrája két személyre csökken. ◀

Bukaresti készülődés a melegfesztiválra

Munkatársunktól

► A hétvégén tartják Bukarestben a homoszexuálisok jogait népszerűsítő GayFest melegfesztivált. A rendezvény keretében a meleg szubkultúrák történetét, a homoszexuális közösségek mindennapjait ismertető fotókiállítást is tartanak. A tárlatot Nagy-Britanniából, Amerikából és Németországból érkező alkotók munkái teszik színesebbé. A kiállítás életrehívói úgy vélik, minél színesebb a nemzetközi felhozatal, annál egyértelműbb, hogy ez a fajta kultúra gazdagítja a kelet-európai társadalmakat is, és hozzásegít a tolerancia megerősödéséhez. A homoszexuálisok megkülönböztetése ellen színházi előadás, koncert és utcai de-

monstráció keretében is fel szólalnak a jogvédők. Május 17-e a homofóbia elleni küzdelem napja világszerte – figyelmeztetnek a szervezők, akik bíznak benne, hogy a 17 órától kezdődő felvonuláson nem lesznek atrocitások. A felvonuláson részt vesz Michael Cashman, a Brit Munkáspárt Végrehajtó Bizottságának tagja, Robin Barnett brit nagykövet, Asztalos Csaba a Diszkriminációellenes Tanács képviseletében, valamint Jonathan Rosenzweig, az izraeli nagykövetség titkára. A szervezők nemcsak a hazai szexuális kisebbségek tagjait várják a rendezvényekre, hanem mindazokat, akik fontosnak tartják a kisebbségi jogok általános védelmét és képviseletét Romániában. ◀

Íme mit lehet 4 milliárd dollárral tenni Romániában.

DRAGOȘ TĂNASE
Vezér Igazgató
Rosia Montana Gold Corporation

PÉNZ A ROMÁN GAZDASÁG SZÁMÁRA   PÉNZ AZ ÁLLAMI KÖLTSÉGVETÉS SZÁMÁRA   A BEFEKTETŐ NYERESÉGE

A verespataki projekt 1,8 milliárd dollárt biztosít a román állam részére és további 2,2 milliárd dollárt a román gazdaság számára.

1,8 milliárd dollár a román államot illeti közvetlenül járulékokból, jutalékokból, adókból és illetékekből. Ebből az összegből **20.000 ANL lakás építhető**, vagy **270 km autópálya**, ami több mint a jelenlegi használható autópályák hossza. **Ebből 40, egyenként 300 ágyas városi kórház építhető.** A román állam által, verespataki projektből nyert összegből **400.000 lakás** szigetelhető vagy több mint **400 km vasút építhető. Szükségünk van mindezekre?**

A többi **2,2 milliárd dollár**, ami a román gazdaságba kerül absztrakt összegként jelenik meg. De mi lenne, ha bérként jelenítenénk meg? **300.000 alkalmazott**, egy évre elegendő átlagmunkabéretet jelent. Mindez olyan körülmények között, hogy a befektető **1,3 milliárd dollár** nyereségre számít. Egy elfogadható nyereség **egy 20 évre** kiterjedő beruházás esetén.

A verespataki projekt Romániának szól.
További információért keresse az rmgc.ro honlapot.

▶ Röviden

A végtelen oszlop az élen

Constantin Brâncuși *Végtelen oszlop* című szobra is felkerült a *Le Figaro* című francia folyóirat listájára, amelyet a 20. század legfontosabb képzőművészeti alkotásaiból állítottak össze. A román szobrász olyan nevek mellett szerepel, mint Pablo Picasso, Henri Matisse és Andy Warhol.

Pécs marad a házigazda

A jövőben is Pécs adhat otthont az országos színházi találkozónak – írta tegnap az *Új Dunántúli Napló*. Páva Zsolt, Pécs polgármestere és Vajda Márta, a Magyar Színházi Társaság titkára határozatlan időre meghosszabbította a fesztivál rendezési jogát azzal, hogy a közelmúltban írásban is rögzítette: amíg országos színházi találkozó lesz, azt POSZT-nak fogják hívni és ragaszkodnak a pécsi helyszínhez.

Kiállítás az árvírről

Az 1970. május 14-én a Szamos gátszakadása okozta szatmári nagyárvíz pusztításairól készült dokumentumok kiállítását nyitják meg ma délben Szatmárnémetiben.

„Felvillanyozza” az AC/DC Bukarestet

Fleischer Hilda

▶ Több tízezer rockzenekedvelő kezdte már el a visszszámolást a Bukarestben rendezendő vasárnapi AC/DC koncertig, amelyre a szervezők megközelítőleg százezer rajongót várnak. A színpadot már napok óta építik, s a koncert helyszínét szolgáló Alkotmány teret (Piața Constituției) csendőrök védik, hogy szemfüles rajongók nehogy időnap előtt beszökjenek a rock romániai panteonjába. Tegnap otthajtottunk hatalmas darugepek helyezésére éppen a VIP-szektorhoz tartozó műanyag-széksorokat.

A lázadás zenéje

A 2010-es év legnagyobb szabású romániai koncertjén, hosszas pályafutása alatt Romániában most először színpadra lép együttes a *Black Ice (Fekete jég)* című legújabb albumát mutatja be, de a rajongók a korábbi albumok slágerreire is számíthatnak. „Az AC/DC zenéje és szövegeik a nyolcvanas években, majd a forradalom ide-

Foto: Toftán Levente

Két napja építik a színpadot, amelyen az ausztrál rockzenekar a *Black Ice* című albumát is bemutatja

jén a romániai fiataloknak a lázadás, az ellenállás, sőt valamilyen formában a felszabadulás zenéjét jelentették” – vallja egy lapunknak nyilatkozó rajongó.

Útmutatók a bejutáshoz

Akinek érvényes jegye van a világhírű ausztrál rockzenekar koncertjére, annak néhány hasznos tudnivalóval is szolgálnak a szerve-

zők: inkább földalattival és más tömegközlekedési eszközzel közelítsék meg a party helyszínét, mert parkolóhelyet nem lehet majd találni. Hogy minél gördülékenyebb legyen a belépés, a bulizni vágyóknak a jegyüknek megfelelő bejáratot kell választaniuk. Az igazoltatástól egészen a buli végéig nincs is visszaút, aki elhagyja a rockarénát, annak érvénytelenül válik a jegye.

Eurómilliók a bulira

Angus Youngék bukaresti fellépése állítólag másfél millió euróba kerül, legalábbis ennyit kellett összeszednie a szervező cégnek, – a marketinges kiadásokon kívül – hogy fedezze kiadásait. A veterán rockerek élő koncertjét a D&D East-Entertainment szervezte, amely két romániai Michael Jackson-fellépést is lemenedzselte már. ◀

Forognak már a filmek

MTI

▶ Ridley Scott Oscar-díjas filmrendező *Robin Hood* című kalandfilmjének díszbemutatójával szerda este hivatalosan kezdetét vette a 63. cannes-i filmfesztivál. A mustrát a film két főszereplője, Cate Blanchett és Russell Crow nyitotta meg. Utóbbi tolmácsolta Ridley Scott elnégését, amiért nem tud jelen lenni filmje bemutatóján: a 72 éves filmrendező a közelmúltban térdműtéten esett át, amerikai orvosai pedig nem engedték repülőre szállni. A bemutatót megelőzően az est háziasszonya, Kristin Scott Thomas, Franciaországban élő brit színésznő a zsűri tagjaival közösen köszöntötte a filmes szakma képviselőit a cannes-i Fesztiválpalota dísztermében. A május 23-ig tartó filmes seregszemlén a hivatalos versenyprogramban 19 alkotás – köztük Mundruczó Kornél *Szelíd teremtés – A Frankenstein-terv* című filmje – verseng az Arany Pálmáért. A hivatalos megnyitó hároméves fős közönsége rövid részleteket láthatott az idei válogatás néhány filmjéből, köztük a magyar versenyfilmből is. A megnyitónap megbeszélésén a zsűri hagyományos bevonulása előzte meg a Fesztiválpalota vörös szőnyegén. ◀

HIRDETÉS

Szívügye a romániai magyar sajtó? Támogassa az új magyar szó-t!

Adományozza jövedelemadója 2%-át a Free Press Alapítványnak!

Mint minden évben, a 2009. évi személyi jövedelemadó (declarație de venit) bevallásakor is lehetőség van arra, hogy az adó 2 százalékát egy alapítvány javára irányítsuk. A felajánlás határideje 2010. május 17-e.

Ha Ön még nem döntötte el, hogy melyik civil szervezetnek ajánlja fel ezt az összeget, arra kérjük, hogy válassza a kedvenc lapját, az Új Magyar Szót támogató Free Press Alapítványt. Az Ön számára nem jelent többlet-adóterhet az állam által amúgy is bevételezett 2009-es személyi jövedelemadó (impozitul pe venitul global) 2%-ának átirányítása, viszont befektethet az Új Magyar Szó országos napilap – és ezáltal a romániai magyar sajtó – jövőjébe.

Amennyiben úgy dönt tehát, hogy támogatni akarja lapunkat, a támogatott alapítvány nevét és adatait be kell írnia a 230-as számú – a megyei pénzügyi igazgatóságoktól igényelhető – formanyomtatványok megfelelő adatsorába*:

Fundația Free Press România
40482 Oradea, str. Lugojuului nr. 31., jud. Bihor, CUI:
10197601, cont bancar: RO66 BTRL 0050 1205 7312 24XX,
Banca Transilvania suc. Oradea.

Köszönjük!

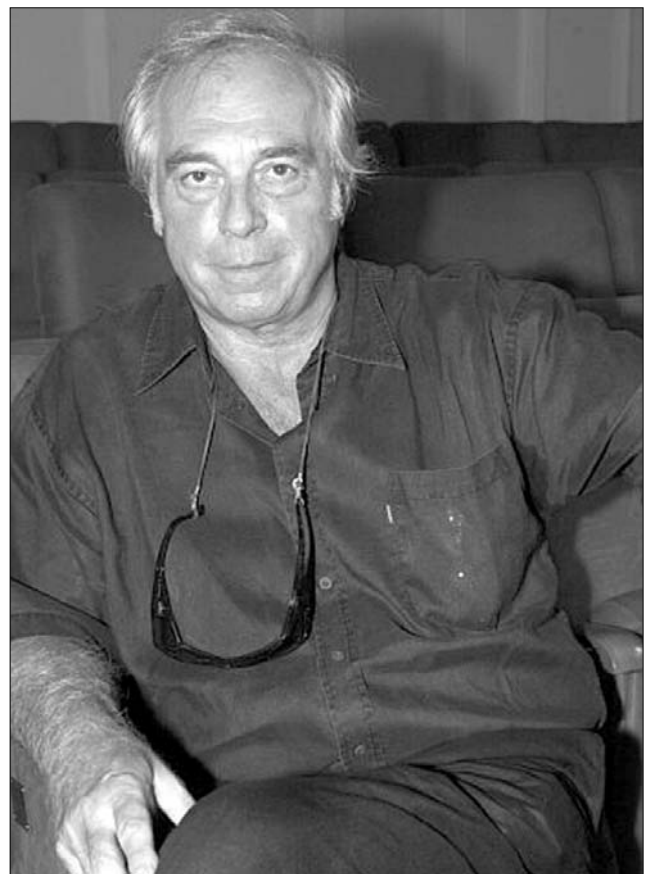
*a fenti adatokkal már kitöltött formanyomtatvány letölthető a www.maszol.ro című honlapunkról is

A vásárhelyi színiegyetem díszdoktora lett Huszti Péter

Antal Erika

▶ Huszti Péter színészrendező, a Budapesti Színház és Filmművészeti Egyetem egykori rektorát, díszdoktorrá avatta a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem. Az elismeréssel azt a támogatást köszönték meg, amit Huszti a rendszerváltást követő korszakban nyújtott a tanároknak és tanítványaiknak, négy fesztivállal erősítve szakmai önbizalmukat és létrehozva egy erős kapcsolatot a két – budapesti és marosvásárhelyi – színészképző intézmény között.

A budapesti színészegyetem volt az első, aki a rendszerváltást követően szakmai kapcsolatot létesített a Marosvásárhelyi Színművészeti Főiskola és a Budapesti Színház és Filmművészeti Egyetem között. De ő volt az is, aki támogatta, bátorította a vásárhelyi színészképzést – emelte ki Huszti Péter Marosvásárhelyhez fűződő kapcsolatának jelentőségét Gáspárik Attila, az intézmény rektora az ünnepi eseményen. A film- és színpadi színésztől, rendezőtől, színészpédagógusról Kovács Levente mondott méltató beszédet, kiemelve, hogy a több mint 70 prózai alakítása mellett, musical-

A kiténtetést Huszti Péter a kapcsolatépítésért kapta A szerző felvétele

ben, operettben, filmben és tévéjátékban is kiemelkedő alakított, de mint 22 előadás rendezője is emlékeztetett alkotott. 1974-től a Budapesti Színház és Filmművészeti Egyetem tanára, illetve egyetemi professzora, tanszékvezetője, hét évig rektora is volt.

A díszdoktori cím átadása Gáspárik Attila szerint nem egy barátság lezárása, hanem a kapcsolat megerősítése, annak folytatása. Huszti Péter megígérte, hogy ezután is szívügyének tekinti a marosvásárhelyi egyetem sorsát és minden tőle telhető megteszi a támogatásáért. ◀

Május 14., péntek

Az év 20. hete és 134. napja, hátravan 231 nap

Ma a **Bonifác** nevű olvasóinkat köszöntjük.

A Bonifác férfinév a latin homo boni fati, azaz a jó sors embere jelentésű kifejezésből eredő Bonifatius névre vezethető vissza. A népi hagyományban a fagyoszentek egyike.

Szombaton **Zsófia** napja lesz.

Vasárnap a **Mózes** nevének ünnepelhetünk.

Hétfőn a **Paszka** nevéket köszöntjük.

Évfordulók

- 1908-ban született Kürti Miklós magyar fizikus.
- 1916-ban született Méhes György magyar író.
- 1948-ban kikiáltották Izrael Államot.
- 1998-ban hunyt el Frank Sinatra amerikai énekes.

Vicc

– Ide figyeljen, maga azt

állítja, hogy véletlenül tette zsebre másnak a pénztárcáját. Mondja, nem tűnt fel, hogy az egy idegen pénztárca?

– Az feltűnt, felügyelő úr, de a pénz benne, az nagyon ismerős volt.

Recept

Rizottó

Hozzávalók: 30 dkg rizs, 10 dkg zsír, 6 dkg vaj, 0,5 g tört bors, 5 db főtt tojás, 10 dkg gomba, 10 dkg zöldborsó, 10 dkg sárgarépa, 5 dkg zeller, 10 dkg reszelt sajt, 2,5 dkg só, 2 fej hagyma

Elkészítése: A gombát a zsírral felén megpirítjuk, a feldarabolt zöldségeket felteszük főni, felvágjuk a tojásokat, a rizst megfőzzük, majd összekeverjük őket. A sajt felét, petrezselymet, fűszereket is a rizshez adjuk, kivajazott formába tesszük, végül kiborítjuk.

A hatos lottó nyerőszámai:
37, 9, 5, 24, 12, 21.

Gondolatjel

Visky István rovata

A tékozló ember már akkor szegény, amikor még nem is tud róla. A van és a nincs között nem is olyan nagy a távolság. Akkor hibázik az ember, amikor úgy gondolja, hogy őt nem érheti el a szegénység, illetve biztos benne, hogy vagyona soha nem fogy el. Azokkal szokott ez előfordulni, akiket megvakít az, hogy van. Az ilyen ember egy idő után már

nem vagyonának számszerű alapjaiból él, hanem egy illúzióból, a van-nak az illúziójából. A tékozló ember büntetése nem csak a szegénység, hanem az, hogy úgy kell szegénnyé lennie, hogy közben magát gazdagnak hiszi és tartja, tehát nevéssé is válik. Van olyan is, amikor az ember vállalja a szegénységet, és azért szabadul meg feleslegétől. Az ilyen gazdagszik.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Nyugodt napra számíthat, nincs annyi nyüzsgés Ön körül, mint szokott lenni. Jobban oda tud figyelni az apró részletekre.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Az újhód óriási önbizalommal tölti fel, és közelebb kerül célkitűzéseéhez. Szabadidejében kapcsolódjon ki, lazítson, pihenjen, hogy energiáit megőrizhesse.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Az Ikrekben keletkezik az újhód, és rengeteg jó lehetőség adódik, amit nem szabad elszalasztania. A belső énjé jelezni fogja, hogy mikor kell lépnie.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Egy kirándulás ragyogó élményeket tartogat. Váratlan helyzetekbe keveredhet, de nagyon rugalmasan áthidalhatja az akadályokat.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Május a szerelemé, a szereteté. Tartson pihenőt a munkában, és energiáit inkább a párjára, a családjára szentelje.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Miért él abban a hitben, hogy becsapják és megcsalják? A házasságában jelentkező bonyodalom könnyen orvosolhatóak, ha legyőzi indokolatlan aggyáitait.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Ha most, mikor szükség van a lendületre, felfigyelnek a képességeire, a jelentősebb munkakörök betöltésében is gondolni fognak Önre.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Ismét előtérbe kerül az egészségi állapota, mint általában tavasszal. Több megoldás is létezik, de először célszerű lenne megszabadulni a súlyfeleslegtől.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Magasra tette a mércét, nehezen fogadja el, hogy nem lehet mindig a csúcson. Talán az örökös bizonyítási kényszer.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Vidám társaságra és új élményekre van szüksége, hogy elfelejtse a hétköznapi gondokat. Adjon esélyt egy találkozásra, ami igen romantikus töltésű lesz.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Örömet okozó találkozásra számíthat. Múltbeli teljesítménye felkelti egy fontos beosztású ember figyelmét. Ne engedje, hogy a bizalmatlanság hatalmába kerítse.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

Lelkifurdalást érez korábbi viselkedése miatt, most itt a nagy lehetőség, hogy mindent jóvá tegyen magánéletében.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A nap folyamán nagy nedvességtartalmú léghullám vonul át felettünk. Az északi tájakon ennek hatására borongós, esős időre kell számítani. Dél felől azonban megkezdődik a felhőzet felszakadása.

A következő napok időjárása

Szombat
22°C
27°C
Bukarest

Mediterrán ciklon hatására egyre többfelé várható eső, zápor, helyenként zivatar.

Vasárnap
18°C
21°C
Bukarest

Vasárnap hajnalra néhol nagy mennyiségű eső hullhat. Napközben már kevesebb csapadék lesz.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Hőnap hajnali hőmérséklet
Arad	napsütés felhőkkel 23°C	13°C
Brassó	esőre, záporokra számíthatunk 21°C	9°C
Bukarest	esőre, záporokra számíthatunk 24°C	12°C
Csikszereda	esőre, záporokra számíthatunk 21°C	9°C
Kolozsvár	napsütés felhőkkel 22°C	10°C
Marosvásárhely	váltakozó idő zivatarokkal 21°C	11°C
Nagyvárad	esőre, záporokra számíthatunk 21°C	12°C
Szatmárnémeti	esőre, záporokra számíthatunk 21°C	10°C
Temesvár	napsütés felhőkkel 24°C	13°C

Fő az egészség

Horváth István

***	KÖNYVE-DÉN TEKER EGYET	FÖLDRE ... A SZEMÉT; SZÉGYEN TÖLTI EL	GYÓRI SPORT-KLUB	PORTUGAL AUTOJEL	KÖZEPEN BEIR!	A KEZDŐ DELKÖR VÁROSA	DUNYHABAN VAN	EDUÁRD BECENEVE	IGAZGATÁSI SZERVEZETBEN VAN
ESŐSZE-MEKET HULLAT									
PERZSEL A NAP				HIVATAL					
MOLEKULA ALKOTO-ELEME				MUNKA (ARGÓ.)	MEGELÉGE				
HARCOL (NÉP)			DARUT HASZNÁL		MÁSOLNI KEZDI!			DEHOGY!	
AZ EGYIK VER-CSOPORT		NEKILENDÜLES	RITKA FERFINÉV				INTERCITY (RÓV)	EGY AZ ... (JOKAI)	
FEDŐNEVE DORA VOLT (SÁNDOR)		APÓ PÁRJA			ÍRO (ALBERT)		AXIOMA HATÁRAI!		
FEHÉR-NEMŐ				VÉGETT	MICSDAK?				
GYENGE TESTALKATU, VEZNA				OLASZ SIKSÁG			ÜRES ESZTENA!		
A GÉGE-BEN KELETKEZIK							IDEA!		

Új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Biró Béla, Lokodi Imre, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Háttér), Darvas Beáta (Kultúra), Nagy Vajda Zsuzsa, Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László, Vásárhelyi-Nyemec Réka (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárad), Horváth István – 0788-822442 (Csikszereda), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Csibi Márta – 0749-462069 (Gyergyószentmiklós), Kánya Gyöngyvér – +36 20 532 8751 (Budapest), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Fleischer Hilda – 0788-715712 (Bukarest), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Mihăiteanu Albert

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Gazdasági igazgató:
Chirode Linda

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739, Erdős Lajos – 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Jogtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalvánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknél. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

MÉDIAPARTNEREK

Apróhirdetés

A nevem Ramona. Az erőmet és hozzáértésemet már tesztelték azok, akiknek szüksége volt a segítségemre. Tehetségemet három generációra tudom visszavezetni. Feloldom a rontásokat és az átkot, a tüzzel végzeteket is. Orvosok minden rontással, átkokkal, alkoholizmussal, drogokkal kapcsolatos problémát. Tudok segíteni az otthoni teendők hatékonyabbá tételében, az üzlet fellendítésében, epilepsziás betegsége-

gekben, pszoreázis esetén. Rendbe hozok tönkrement házastársi kapcsolatokat. Három napon belül az eredmények láthatóvá válnak, a hatodik napon pedig 100%-os az eredmény. Hívjon bizalommal bármely órában, hétfőtől péntekig és kinyílik a könyv ingyen. Nálam megértésre, bölcsességre, és Istentől jött nyugalomra talál. Elérhető vagyok a következő telefon számokon: 0722-977797 vagy 0744-958765.

Paprika rádió
fülön csíp
95,1 fm

agnus
RADIO 88.3 fm
www.agnusradio.ro
Kolozsváron mostmár mindenütt HALLHATÓ!

r-a-d-i-o
88.1 fm

Szombat
2010. május 15.

DUNA TV
8.30 Mesék
9.05 Nyelvőröz (ism.)
9.30 Főzés? Gyerekjáték!
9.40 Cimborá
10.10 Kutyaélet
10.35 Vissza Sherwoodba! (sor.)
11.00 Az egyházi művészet kincsei
11.35 Univerzum
12.25 Kikötő programajánló
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 EtnoKlub
14.50 Dakteri (sor.)
15.45 Ahonnan elindultam...
16.15 Ezer finomság
16.45 Kézjegy
17.30 Filmes Műhely
18.00 Talpalatnyi Zöld
18.30 Kirakat
19.00 HÍRÓRA
19.35 Mese
20.00 A zene az kell
20.30 Hölgyválasz (am. vígj.)
22.15 Kurt Vonnegut: Majomház (am. sor.)
23.30 Lélek Boulevard
0.00 Dunasport
0.15 Olasz regény (fr.-ol. rom. dráma)

m1
6.45 Hajnali gondolatok
9.00 Híradó
9.10 Európa Magyarországon
9.40 Bob, a mester
10.05 Thomas, a gőzmozdony
10.30 A kis Amadeus
10.55 Clíc és Kat
11.05 Vízduma
11.30 Ötösfogat (sor.)
12.00 Teknőc a láthatáron
12.30 Delta
13.01 Hírek
13.05 Út Dél-Afrikába
13.40 Egészség ABC
14.10 Női szemmel
14.40 Fogadóóra
15.10 Pro natura
16.05 Hogy volt?!
17.45 Az én lányom nem olyan (magyar rom. vígj., 1937)
19.05 Életképek (filmsor.)
20.30 Híradó este
21.00 SzerencseSzombat
21.45 Sky kapitány és a holnap világa (am.-angol-olasz sci-fi akcióf., 2004)
23.30 Örömmzene - örömtánc

m2
8.55 Hogy volt?!
10.10 Latinovits Zoltán 60 éves
11.00 MIÉRT?
12.20 Néprajzi értékeink
12.30 Már megettem a kenyereim javát
13.01 Natúra
13.25 Az irodalom nyelve
13.30 Videolevél
13.55 Zinedine Zidane
14.50 Mindentudás Egyeteme
15.45 A hangszerkészítés mesterei
16.10 Micsoda útjaim
16.50 Gyaloglás gulágföldön
17.40 A négy páncélos és a kutya (sor.)
18.30 Angyalbőrben (sor.)
19.30 Esti beszélgetés Müller Péterrel
19.55 Süsü, a sárkány kalandjai
20.25 Sztársáv
21.00 Híradó este
21.30 A fekete város (sor.)
22.30 Az én lányom nem olyan (magyar vígj., 1937)
23.50 A feladat (sor.)

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
10.10 Disney rajzfilmek
11.00 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
11.50 Autómánia Autós-magazin
12.25 Házon kívül
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Férfi vízilabda - bajnoki döntő (élő)
14.30 Forma-1 (élő) - Monacói Nagydíj
16.20 A dadus (am. vígj. sor.)
16.45 Robin Hood (sor.)
17.45 Cuki a sütid (am. rom. vígj., 2004)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Fókusz Plusz Magazin
20.30 S.W.A.T. - Különleges kommandó (am. akcióthriller, 2003)
22.50 A nyakörv (francia-am.-angol akcióthriller, 2005)
0.50 A szamuráj (japán akció-vígj., 2003)
3.00 Fókusz Plusz Magazin

TV2	TV 2
7.25 Tv2 matiné	
11.05 Mókás állatvilág	
11.35 Szurikáták udvarháza	
12.05 Doktorológia Leslie Nielsen módra	
12.35 Babavilág	
13.05 Így készült a Stargarden	
13.35 A láthatatlan ember (am. sor.)	
14.35 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)	
15.35 Rejtélyek kalandorai (kan.-am. sor.)	
16.35 Doktorok (am. sor.)	
17.35 Knight Rider (am. sor.)	
18.30 Trinity kórház (am. sor.)	
19.30 Tények	
20.05 Magellán	
20.35 Megasztár 5. - A válogatás	
21.35 Spangol - Magamat sem értem (am. rom. vígj.)	
0.00 Amerikai pite 4. - A zenetáborban (am. vígj.)	
1.40 Véres játék (am. akcióf., 1988)	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó - Az utánpótlás magazinja
9.30 Zöld övezet (ism.)
10.05 Felfedező
10.30 Arcok a liftben
11.05 Különkiadás
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 BBC Click
14.30 Negyedik
15.05 Garázs
- Ahonnan az autózás indul!
15.30 BBC Hard Talk
16.05 Ősök tere (ism.)
16.30 Paletta (ism.)
17.05 Értékmentés másként
17.30 Európai híradó
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Sziluett
20.00 Híradó
- Friss napi információk
20.30 Riasztás (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 BBC Hard Talk (ism.)
23.05 Arcok a liftben (ism.)
23.30 BBC Híradó

TVR 1	TVR1
7.25 Az emlékek éneke... az ének emléke (ism.)	
7.55 Jelek	
8.25 Világraszóló előadás	
9.00 Disney Klub	
10.00 Noé bárkája	
10.30 Nappalok és éjszakák	
11.00 Hannah Montana (am. sor.)	
12.00 A család sztárja	
13.00 Európa minket is érint	
14.00 Hírek	
14.20 Labdával a gyémántok országában	
14.55 Forma 1: Monaco nagydíj	
16.20 Szereltem a képernyőn túl	
16.30 Mioritza Niuz	
17.00 Utazó egy életen át	
17.35 Tévéenciklopédia	
18.30 Folklor-kincsek	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárás	
21.10 Oslo, jövőnk!	
23.00 A Simpson család (sor.)	
0.00 Mioritza Niuz	
0.35 Sárkányok börtöne 2. (sci-fi kalandf.)	

Vasárnap
2010. május 16.

DUNA TV
8.05 Cimborá (ism.)
8.35 Hol volt, hol nem volt... (ism.)
8.50 Mesék
9.50 Zengő ABC
10.00 Főzés? Gyerekjáték!
11.15 Az égigérő bab (angol mesef.)
11.30 A világörökség kincsei
11.50 Univerzum
12.45 Híradó
13.05 Élő egyház
13.35 Élő népzene
14.05 Csellengők
14.30 Aranypáva (magyar f., 1943)
15.55 Dunáról fúj a szél
16.05 A világ konyhái
17.40 Muzsikál a mozi
17.10 Vannak vidékek
18.10 Arcélek
18.30 Mese
18.40 Arcélek
19.00 Hírek
19.25 Heti Hírmondó
20.15 Lehár Ferenc Nemzetközi Operett Énekverseny
21.55 Honfoglaló
22.40 Divathét
23.10 Dunasport
23.25 Transylvania (fr. f.)

m1
9.10 Főtér
10.05 "Így szól az Úr!"
10.15 Katolikus krónika
10.40 Tanúságtevők - Gulágról jöttem
11.30 A sokszínű vallás
11.45 Református magazin
12.20 Az utódok reménysege
12.45 Zsidó jelképek
13.01 Hírek
13.10 Sport7
13.40 Leszállt a csendes éj
14.10 Hogy volt?!
16.30 Kívánságiroda (német tévéf., 1999)
18.10 Panoráma
18.40 Magyarország története
19.10 Életképek
20.30 Híradó este - Sport-hírek, Időjárás-jelentés
21.00 A szólás szabadsága
22.00 Vanília égbolt (am. thriller, 2001)
0.15 Kultúrház - talkshow
1.10 Innováció az emberért
1.40 Hírek
1.50 Telesport - Motorsport

m2
8.55 Mesék
10.00 Derek, a fenegyerek (kan. sor.)
10.20 Sarah Jane kalandjai
10.50 Az aranyrózsa barlangja (kalandf.)
12.20 Fűrész történetei
13.00 "Engedjétek hozzám..."
13.15 Katolikus krónika
13.40 Tanúságtevők
14.30 A sokszínű vallás
14.45 Református magazin
15.20 Az utódok reménysege
15.45 Zsidó jelképek
16.00 Miért épp a demokrácia?
16.50 ARCoépika
17.20 A kis mozisztár (francia vígj., 2002)
18.50 Esti beszélgetés Müller Péterrel
19.20 Broadway
20.20 Süsü, a sárkány kalandjai
21.00 Híradó este
21.30 Múlt-kor
22.00 Volver (sp. filmdráma, 2006)
0.00 A tánc ünnepe

RTL KLUB
7.30 Top Shop
8.00 Kölyökklub
Benne. Tsubasa kapitány, Rupert maci
11.00 Trendmánia
11.30 meneTrend
11.50 Red Bull Air Race 2010
12.30 Kézilabda (élő) Férfi bajnoki döntő, 2. mérkőzés, Pick-Szeged - MKB Veszprém - élő
14.15 Magyar autósport-magazin
14.30 Forma-1 (élő) - Spanyol Nagydíj
17.20 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
17.50 Apa lettem, kisapám! (am. vígj., 2004)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német akciófilm-sor.)
21.00 Holnapután (am. sci-fi kalandfilm, 2004)
23.20 Heti hetes - Vidám, aktuális talk-show
0.45 Kemény zsaruk (am. akció sor.)

TV2	TV 2
7.45 Tv2 matiné	
Benne. Bajkeverő majom, Őslények országa	
10.50 Nagy Vagyi!	
11.40 Két Testőr	
12.10 Stahl konyhája	
12.40 Kalandjázat	
13.10 Borkultusz (magyar kult. mag.)	
13.40 Száguldó vipera (am.-német sor.)	
14.40 Hegylakó (kan.-francia sor.)	
15.40 Álomgyári feleség (am.-auszt. sor.)	
16.35 Baywatch Hawaii (német-am. sor.)	
17.35 Airport '75 (am. katasztrófa f., 1974)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.00 Napló	
21.05 Titkok könyvtára 2. - A visszatérés Salamon kincséhez (am. kalandf., 2006)	
22.50 Frizbi Hajdú Péterrel	
23.50 A királyság (am. sor.)	
0.45 Psycho (am. thriller)	

HÍR TV
8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Iskolapélda (ism.)
9.30 Felfedező (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.30 Közvetlen ajánlat (am.-német sor.)
14.40 Hegylakó (kan.-francia sor.)
15.40 Álomgyári feleség (am.-auszt. sor.)
16.35 Baywatch Hawaii (német-am. sor.)
17.35 Airport '75 (am. katasztrófa f., 1974)
19.30 Tények - Hírműsor
20.00 Napló
21.05 Titkok könyvtára 2. - A visszatérés Salamon kincséhez (am. kalandf., 2006)
22.50 Frizbi Hajdú Péterrel
23.50 A királyság (am. sor.)
0.45 Psycho (am. thriller)

TVR 1	TVR1
6.20 Teleshopping	
7.10 A hit világa	
9.00 Rajzfilmek	
9.55 Zenei vázlatok	
10.00 Mond mi fáj	
10.40 Könyv szerint	
11.30 A falu élete	
13.00 Politikai agenda	
14.20 Vöröskereszt élelmiszerbank	
14.55 Forma 1: Monaco nagydíj	
17.00 Danutz Kft. (ism.)	
18.00 Hírek, Időjárás-jelentés	
18.10 Danutz Kft.	
19.25 Loto 6/49 és Noroc sorolás	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárás-jelentés	
21.10 A csendestárs (amerikai vígjáték, 1996) sz: Whoopi Goldberg, Dianne Wiest, Eli Wallach, Timothy Daly, Bebe Neuwirth	
23.00 100%-os jótállás (talk show)	
0.00 Psych (amerikai sorozat)	

Hétfő
2010. május 17.

DUNA TV
7.00 Hattól Nyolcig
9.00 Kirakat
9.25 Isten kezében
9.55 Élő népzene
10.20 Magyar elsők
10.40 A homok gyümölcse (portréf.)
11.30 Család-barát
12.30 Kívánságkosár
12.45 Híradó
15.00 Híradó
15.10 Kikötő - Friss
15.20 A labdarúgó világ-bajnokságok története
16.55 Családi kép tők jó helyen
17.05 Heuréka! Megtaláltam!
17.35 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
18.30 Térkép
19.00 Híradó
19.35 Mese
20.00 Derrick (krimisor.)
21.00 Született bankrablók (am. komédia, 2003)
22.30 Híradó
22.45 Közbeszéd
23.05 Megállítjuk 1 millióért
23.10 Váltó
23.25 Sportaréna
0.10 Pekingi punkok

m1
10.00 A szólás szabadsága
10.55 Nappali
11.55 Parlamenti Napló
13.01 Híradó délből
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Szomszédok
14.35 Roma Magazin
15.05 Domovina
15.35 Ez történt Ma reggel
17.25 Körzeti híradó
17.35 Hírek
17.45 Teadélután
18.35 Don Matteo (olasz krimisorozat)
19.35 McLeod lányai (auszt. kalandfilmsor.)
20.20 Megállítjuk 1 millióért
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.00 Kétfény - Büntügyi magazin
22.00 Az Este - Hétfő
22.30 Drágakövek (am. tévéf., 1. rész, 1992)
0.35 Prizma
0.50 Hírek
1.00 Memento
1.10 Teadélután
2.00 Nappali (ism.)
2.55 Parlamenti Napló (ism.)

m2
6.50 Ma Reggel
10.00 Slovenski Utrinki
10.25 Együtt
10.55 Magyar évszázadok
11.10 A Nagy vita
11.40 SZŐSZ?!-)
12.30 Ájtáró
13.01 Híróra
13.30 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Egymillió fontos hangjegy
15.05 Delta
15.30 Hétmérföld
16.10 Múzeumtúra
16.35 Egy lépés előre (sor.)
17.25 Bűvölet (olasz sor.)
18.20 Magyar rock
19.15 1100 év Európa közepén
19.40 Esti mese
20.05 Afrika gyöngyszeme (port. kaland sor.)
21.00 Híradó este
21.20 Sport hírek
21.25 Afrika gyöngyszeme (sor.)
22.20 Stingers (fsor.)
23.05 Záróra
23.55 McLeod lányai (auszt. sor.)
0.40 Drágakövek (1. rész)

RTL KLUB
6.30 Top Shop
7.00 Reggeli - Ébresztőshow
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó Déli kiadás
13.10 Hívjon! Játsszon! Nyerjen!
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.25 Kung-fu (am.-kan. akció sor.)
17.25 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói filmsor.)
18.25 Mónika - A kibeszélőshow (talk show)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.05 A Széf - Ki viheti el a milliókat?
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar filmsorozat)
22.20 Győzike - Reality komédia
23.20 Showder Klub
0.30 Poker After Dark 2009
1.25 Reflektor - Sztármagazin

TV2	TV 2
7.00 Magellán	
7.25 Tények Reggel - Hírmagazin	
8.00 Mokka	
10.00 Stahl konyhája	
10.10 Babapercek	
10.20 Telekvíz - Telefonos játék	
11.30 Teleshop	
12.20 Cloack és Dagger (am. családi film, 1984)	
14.15 Kvízió	
15.45 Lassie (am.-kanadai sor.)	
16.15 Capri - Az álmok szigete (olasz sor.)	
17.20 Bűbájos boszorkák (am. sor.)	
18.25 Joshi Bharat (talk show)	
19.30 Tények - Hírműsor	
20.05 Áll az alku	
21.15 Aktív - TV2 magazinja	
21.50 Jóban Rosszban (magyar sor.)	
22.25 NCIS (am. krimisor.)	
23.30 Gyilkos számok (am. krimisor.)	
0.30 Kutyasorítóban (am. krimisor.)	
1.30 Tények Este	

HÍR TV
7.30 Soroló (ism.)
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Kontraszt
10.05 Különkiadás (ism.)
A kultúra külön kiadásban
12.05 Arcok a liftben (ism.)
12.30 Hírvilág (ism.)
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.05 Soroló (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
15.05 Európai híradó (ism.)
15.30 Napról napra (ism.)
16.05 Péntek (ism.)
17.05 Célpont
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Panaszkönyv
19.05 Vonalban - politikai show (ism.)
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzártá - Vitaműsor újságírókkal
23.05 Ősök tere
23.30 Pálya
0.05 BBC World Híradó
0.30 Panaszkönyv

TVR 1	TVR1
7.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés	
8.00 Ébresztő	
9.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés	
9.15 Ébresztő	
10.10 Szerelmes Don Juan (sor.)	
11.15 Rajtunk Európa szemé	
12.15 Mondd mi fáj	
12.50 A palota ékköve (sor.)	
14.00 Hírek, Sport, Időjárás-jelentés	
14.45 Egyszerűen ízetes	
14.50 A Delta emberei	
15.00 Teleshopping	
15.30 Krónika	
17.00 Tudsz sportot?	
17.55 Dél Afrika fele	
18.30 A palota ékköve (for.)	
19.40 Sport	
20.00 Hírek, Időjárás	
21.10 Jó és rossz között	
22.10 Mad Men - Reklámőrültek (am. sor.)	
23.00 A történelem elixírje	
0.00 Hírek, Sport	
0.15 Éjszakai beszélgetések (show)	

EL-serleg Forlán-duplával

Az Atlético Madrid nyerte az első labdarúgó-Európa Ligát

Labdarúgás

Hírosszefoglaló

„Pályafutásomnak kétsége-
lenül legfontosabb góljait
szereztem ma este. Hihetetlen,
hogy kupát nyertünk az
Atléticoval” – nyilatkozta az
örömmámorban úszó Diego
Forlán, miután szerda este a ma-
gasba emelhette a labdarúgó
Európa Liga-serlegét. A második
legrangosabb európai klubtorna
hamburgi fináléjában ugyanis az
uruguayi csatár szerezte meg a
vezetést az Atlético Madridnak a
32. percben. Angol ellenfele, a
Fulham azonban ekkor gyorsan
egyenlített, Gera Zoltán passzá-
ból Simon Davies a 37. percben
vette be a spanyol kaput. A ren-
des játékidőben nem bírtak dűlő-
re jutni egymással a felek, de a
hosszabbítás végén, amikor már
mindenki a büntetőrúgásokat
várta, Forlán a 116. percben dup-
lázott, s ezzel beállította a kupa-
győzelmet jelentő 2-1-es végered-
ményt. „Boldoggá tesznek a gól-
jaim, amelyekkel segíteni tudom
csapatomat. Számomra nagy év
volt a tavalyi is az Aranycipő ki-
érdemlésével, de az egyéni cím
volt, most viszont a csapattal
nyertünk, ami sokkal édesebbé
teszi a diadalt” – magyarázta a
30 éves Forlán. Hozzá hasonlóan
örömmámorban úszott edzője,
Quique Sánchez Flores is, aki
rendkívül büszke az elért ered-
ményre. „Játékosainknak, szur-
kolóinknak minden okuk meg-
van arra, hogy büszkéek legyenek.
Ami történt, az maga a csoda, s
hatalmas elégedettséggel tölt el,
hogy örömet tudtunk szerezni hí-
veinknek, s valami nagyot alkot-
tunk, ami bevonul a klub történe-
tébe. A Fulham nagyszerű ellen-
fél volt, de megérdemelten szre-
ztük meg mi a kupát” – mon-
ta a szakember, akit tanítványai-

val együtt Madridban is óriási tö-
meg ünnepelt. A döntő után
ugyanis szurkolók ezrei lepték el
a spanyol főváros központját,
akik a latinósi fiatalemberrel
mulasztottak el „beszólni” a he-
lyi rivális Real Madridnak sem.
„Sok évet vártunk erre. Termé-
szetesen mi voltunk a jobbak” –
idézte az egyik drukker a francia
hírügynökség. A spanyol sajtó is
kiemelte, hogy végre nemcsak a
Realról szól a madridi élet, amint
azt az egyik katalán sportlap, a
Mundo Deportivo egyik elemzése
megfogalmazta: „Ez vigasz lehet
a gyerekeknek, akik hétfőn leha-
jított fejjel érkeztek az iskolába,
a munkásoknak, akik el sem akar-
ták olvasni az újságot a bárban,
a gúnyolódó kommentárok ke-
reszttyűzében. Ők, akik minden-
nap szenvedtek, ők érdemlik meg
a leginkább a szerdai elégtételt.”

Az Atlético Madrid története so-
rán ötödször szerepelt európai
kupadöntőben, s most második
diadalát aratta. A korábban
Vásárvárosok Kupája, majd UE-
FA-kupa néven megrendezett so-
rozat örökmérlegén ez volt a tí-
zenkettedik spanyol csapat által
elért végső siker.

Amint arról korábban beszám-
oltunk, a Fulhamtól igazából
már az is bravúrnak számított,
hogy bejutott az Európa Liga
(EL) döntőjébe, a játékosok en-
nek ellenére érthető csalódottság-
gal fogadták a vereséget. „Csaló-
dottak vagyunk, nagyon rossz
vesztesnek lenni, sajnos nem mi
rúgtuk a győztes gólt. Nagyon
szép eredmény, hogy idáig elju-
tottunk, de csalódottak vagyunk”
– fogalmazta meg Gera Zoltán,
aki a játékot értékelve elmondta:
úgy kezdtek, ahogy az EL-ben

szoktak, főként a biztos védeke-
zésre koncentráltak; az első fél-
idő az Atlético Madridé volt, a
másodikban azonban sokkal job-
ban játszott a Fulham. „A hosz-
szabbításban mindkét csapat a
11-esekre várt, de hát rúgtak egy
gólt. Úgy gondolom, hogy nem
kell szégyenkezniük” – nyilat-
kozta a magyar labdarúgó. Edző-
je, Roy Hodgson a vereség ellené-
re is büszke a játékosaira. „Végig
rendkívül fegyelmezetten véde-
keztünk, s egészen közel voltunk
ahhoz, hogy jó eredményt érjünk
el, amikor jött Forlán, s nekünk
már nem maradt időnk a javítás-
ra” – mondta az Angliában az Év
Menedzsere címet elnyerő tréner,
hozzáfüzve, hogy „ezen a szinten
a második hely sem rossz”, bár
megvoltak a lehetőségeik a siker-
re – hisz ki tudja, mit hozott vol-
na a büntetőpárbaj. ◀

A hosszabbításban nyert az Atlético Madrid, s így megszerezte története második európai kupáját

Fotó: Agerpres

Csodára várnak Bukarestben

Kézilabda

ÚMSZ

„Biztos vagyok benne, hogy
a lányok megpróbálnak cso-
dát tenni” – jelentette ki tegnap
Radu Voinea, a Râmnicu Vâlcea-i
Oltchim női kézilabda-csapatá-
nak edzője a hétvégi Bajnokok
Ligája (BL) döntő visszavágójá-
val kapcsolatban. A román ala-
kulatnak ugyanis igazi bravúrt
kellene végrehajtania a bukaresti
mérkőzésen, mivel az első össze-
csapáson 28-21-re kikapott a
címvédő Viborgtól Dániában.
„Múlt szombaton lejátszottuk a
finálé első felvonását Herning-
ben, de annak eredményétől füg-
getlenül a cím még nem dőlt el”
– magyarázta a tréner, aki – bár
úgy véli, nagyon nehéz felada-
tuk lesz –, bízik abban, hogy ta-

nítványai a legjobb formájukban
fognak játszani. Visszaemléke-
zett arra, hogy amikor még a
Steaua edzőjeként KEK-döntőt
játszottak a Minszk ellen, s mi-
után itthon vagy hatgólos külön-
séggel nyertek, idegenben 14 gól-
lal kaptak ki. „Bármilyen törté-
nien, ezek a lányok megérdemlik
a dicséretet, mert rendkívüli tel-
jesítményt értek el. Évek óta
nem szerepelt romániai csapat
BL-döntőben. Szerintem ezek a
lányok teljesítményszinten
messze Románia előtt járnak, s
ha másért nem, legalább emiatt
tisztelni kellene őket” – fogal-
mazta Voinea, miután az elbukott
első mérkőzés után rengeteg kri-
tika érte őt és tanítványait. A
BL-döntő visszavágóját szomba-
ton 20.45 órától rendezik Buka-
restben, a mérkőzés élőben köz-
vetíti a ProTV. ◀

Befejeződött a pontvadászat

A szerda késő délutáni fordulójával befejeződött a női élvonalbeli kézilabda-bajnokság, s noha a Rm. Vâlcea-Resicabánya-mérkőzést csak jövő héten pótolják, a tabella állása eldőlt: az Oltchim megnyerte a bajnokságot a Kolozsvári U, a Konstanca, a Zilah és a Brăila előtt, míg a Rapid és a Bákó kiesett az élvonalból.

Bajnokavatásra készülődnek Kolozsváron

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ Már szombaton bajnokot
avathatnak az élvonalbeli
labdarúgó-bajnokságban, ahol a
listavezető Kolozsvári CFR-t csu-
pán három pont választja el a
végső sikertől. A Szamos-partiak
hazai pályán fogadják a Curtea
de Argeș-i Internationalt, s győ-
zelem esetén riválisaik hétvégi
eredményétől függetlenül beho-
zhatatlan előnyre tesznek szert.
Éppen ezért, a labdarúgólga ille-
tékesei az érmelet és a serleget is
magukkal viszik Kolozsvárra,
hogy a csapat szurkolóival együtt
ünnepezhessen. „Nem függünk
senkitől, mint ahogyan most sem
függünk mások eredményeitől,
csak a sajátjainktól. Szombaton
este nem a Barcelonával kell
megmérkőznünk, így elméletileg
csak pályára kell lépünk, ját-
szanunk és utána ünnepelnünk”
– jelentette ki magabiztosan
Gabriel Mureșan, a CFR futbal-
listája. A találkozót 19 órától a

DigiSport közvetíti élőben. A sze-
zon utolsó előtti, 33. fordulójá-
nak egyik legizgalmasabb mér-
kőzését azonban Bukarestben
rendezik, ahol a Steaua vasárnap
este a bennmaradásért küzdő
Craiovát fogadja. A vendégek-
nek mindenképpen győzniük
kellene ahhoz, hogy pozíciójukat
megtartsák, a Steauának viszont
még maradt matematikai esélye
arra, hogy felérjen a második,
még Bajnokok Ligájában való
szereplést jelentő második hely-
re. Igaz, ehhez az Urziceni-nek,
a Vaslui-nak és a Temesvárnak is
hibáznia kell a hátralévő két for-
dulóban. A találkozót 22 órától a
DigiSport sugározza.

A többi párosítás: holnap:
Medgyes-Gyulafehérvár (17
óra, GspTV); vasárnap: Besz-
terce-Iasi (GspTV), Brassó-Ra-
pid (18 óra, DigiSport), Dina-
mo-Ploiești (18 óra, GspTV);
hétfő: Galac-Vaslui (17 óra,
GspTV), Urziceni-Pt. Neamț-i
Ceahlăul (20 óra, DigiSport), Tg.
Jiu-Temesvár (21.45 óra,
Antena 1). ◀

Röviden

Rangadós hétvége a pólósoknak

A bukaresti Dinamo sportkomplexum me-
dencéjében mártóznak meg hétvégén az él-
vonalsbeli vízilabda-bajnokság főszereplői a
rájátszás harmadik tornáján. A program:
ma: Nagyvárad Frigoconty CSM–Steaua
(16 óra, RTV2), Dinamo–Rapid (17.30
óra, RTV3); holnap: Steaua–Dinamo (16
óra, RTV2), Nagyvárad–Rapid (17.30 óra,
RTV3); vasárnap: Rapid–Steaua (10 óra,
RTV3), Nagyvárad–Dinamo (11.30 óra,
RTV2). A tabella jelenlegi állása: 1. Várad
64 pont, 2. Dinamo 58, 3. Steaua 45, 4.
Rapid 29.

Kezdődnek a finálék

A döntőket rendezik máától a hazai élvonal-
beli kosárlabda-bajnokságokban. A férfiak-
nál ma és holnap Kolozsvári U-Mobiteleco-
Ploiești-mérkőzések lesznek 17.30 órá-
tól (a RTV2 élőben közvetíti) illetve 17
órától (RTV3). A harmadik helyért zajló
sorozat mai első összecsapása Medgyesen
lesz, ahová a Temesvári Elba látogat. A
nők fináléjában ma és holnap Târgoviște-
Aradi ICIM-et találkoznak lesznek, míg
a harmadik helyért a Sepsiszentgyörgy ját-
szik a Szatmárnémetivel.

Monacóba érkezett a száguldó cirkusz

A Monacói Nagydíjat rendezik hétvégén a
Forma-1-es autós gyorsasági világbajnok-
ságban, ahol a pálya sajátosságai miatt
szinte alig van lehetőség előzésre, így az első
rajtkocka megszerzése akár futamgyő-
zelmet is jelenthet. A szombati időmérőt és
a vasárnapi futamot egyaránt 15 órától
közvetíti az RTL Klub és az RTV 1.

Kiesés ellen küzdenek az amerikaiak

Az Egyesült Államok férfi jégkorong-válo-
gatottja Finnországtól is kikapott (3-2-re)
a Németországban zajló élvonalbeli vilá-
gbajnokság csoportkörében, így nyeretlenül
végzett a kvartett utolsó helyén. Az ameri-
kaiak tehát nem jutottak tovább a közép-
döntőbe, helyette az alsó ágon küzdenek
majd az élvonalból való kiesés ellen. A D-
csoportból a finnek, a németek és a dánok
kvalifikáltak a következő szakaszra. A B
előjelű négyesben meglepetés történt, hi-
szen Kanada 4-1-re kikapott Svájcától, ám
ennek ellenére továbbjutott a csoportkör-
ből. Mellette Svájc és Lettország kvalifi-
kált, az olaszok a kiesés elkerüléséért ját-
szanak majd. A középdöntős csoportok
összetétele a tegnapi lapzártánk után vált
teljessé.

Újpesten megy a Debrecen

Az Újpest vendége lesz hétvégén a listave-
zető Debrecen labdarúgócsapata az élvo-
nalbeli bajnokságban. A 28. forduló ma es-
ti nyitómérkőzését Székesfehérváron ren-
dezik, ahol a Videoton ellenfele a Vasas
lesz. A 20 órakor kezdődő találkozót a Du-
na Televízió közvetíti. A többi párosítás:
szombat: Diósgyőr–Ferencváros, Hon-
véd–Nyíregyháza, Kecskemét–Kaposvár,
Pápa–Paks, Győr–MTK; vasárnap: Szom-
bathely–Zalaegerszeg.

Bolt nélkül rajtol a Gyémánt Liga

Kilenc berlini világbajnokkal, ugyanakkor
a sportág jelenlegi első számú alakja,
Usain Bolt nélkül rendezik meg pénteken
a 6,5 millió dollár összdíjazású atlétikai
Gyémánt Liga-sorozat első, dohai állomá-
sát. Az Arany Ligát (Golden League) fel-
váltó, most debütáló versenysorozat első
állomásán a jamaicai vágatózó mellett a vi-
lág második leggyorsabb embere, az ame-
rikai Tyson Gay sem lesz ott a mezőny-
ben, a férfi 100 méter mégsem marad sztár
nélkül, hiszen minden idők harmadik leg-
jobbja, a szintén jamaicai Asafa Powell
rajthoz áll. A sportág legrangosabb sorozata
14 állomásból áll.

Beindított vívódások könyve

Cseke Gábor szerint az írás szabadsága ugyanazt jelenti, mint az élet szabadsága

Nyolc évvel ezelőtt, az ÚMSZ mai szerkesztőségi szobáinak egyikében, a soros lapszám megjelenése utáni csöndben születtek meg az első gondolataim annak a könyvnek, amelyet a Polis Könyvkiadó Jelentések – magamról. Emlékezők ellenfényben címmel adott ki. A szerzőnek, beszélgetőtársunknak, lapelődünk, a Romániai Magyar Szó vezető munkatársának több mint negyven esztendőes újságírói pályája ahhoz a szocreál épülethez kötődik, amelyet valamikor Scânteia Háznak neveztek (ma Szabad Sajtó Háza). A könyv, akárcsak a szerző élete, a romániai újságírás s a tőle elválaszthatatlan köz- és magánélet közelmúltja körül forog; erőteljes, tanulságos közösségi, etikai horderejű önvallomás. Beszélgetésünk erre összpontosít.

Ágoston Hugó

► **Könyvében említést tesz arról, hogy az első megfogalmazás Milos könyve címmel 2002-2003 között, internetes blogon született. Miért kellett egy már kész szöveget átírni, újraírni? És miért várt vele hét évet?**

– Az a próbálkozás, amibe nyolc évvel ezelőtt belevágtam, beláthatatlan volt, alkalmoszerű és nyers. Újságírói módszerekkel készült: tartós idegfeszültségben eltöltött munkanap végén, röptében, addig nyújtózva a szöveggel, ami egy fél, maximum egy órába befér, eleinte többnyire kapásból, rögtönözve. Alaposabb dokumentálódásra csak az első hónapok rutinjának megszerzése után került idő. A napi penzumként szaporodó fejezeteket, bejegyzéseket biztató felkérésre írtam, formailag Andrasew Iván budapesti író legkisebbik fiának, Milosnak címezve, életem nagy tanulságairól, de még inkább tévedéseiről. Iván pedig, akivel az erdélyi költészet antológiájának önkéntes digitalizálása végett kerültem emberközbe, minden este elhelyezte szövegemet saját internetes portálján, külön blogban. Reggel, a szerkesztőségi számítógépet nyitva, már olvashattam a legfrissebb fejezetet. Estefelé viszont küldhettem az újabb penzumot. Így ment ez egy éven át... Esetleges, túlzásúfolt, alakatlan mamutépítmény lett belőle, ma is olvasható a neten, de ebben a formájában nem könyvbe való... A szerkesztőségi munkából végleg kivonulva, a hegyről legurított, óriási hólabda újragyúrására vállal-

koztam: a nyersanyag egy részét mellőztem, újabb fejezeteket, részleteket illesztettem be, bővítettem ki, javítottam át, majd pihentettem és ismét átírtam. Ma sem vagyok biztos abban, hogy ez a szerkezet a legszerencsésebb, de le kellett állnom vele, nehogy a sok pepecselés miatt munkám eső utáni köpönyegnek bizonyuljon...

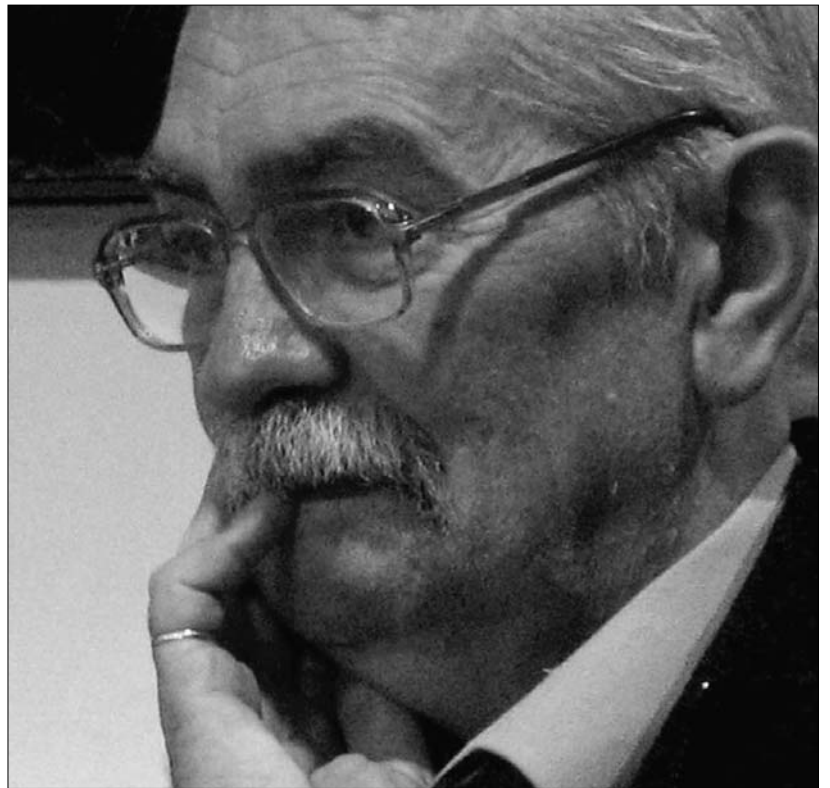
► **A könyvben szereplők hol saját nevükön, hol álnévvel, hol csak kezdőbetűkkel vagy egyenesen személytelenül jelennek meg. Miért ez a vegyes bánásmód, meghúzódik-e mögötte valamilyen belső logika, magyarázat?**

– Máris leszögezem: munkámnak egyetlen fiktív szereplője sincsen! Írás közben viszont nagyon kellett ügyelnem arra – mindennél fontosabb szempontnak tartottam –, hogy tartsam magam a címben megfogalmazottakhoz: a jelentések elsősorban és hangsúlyosan rólam szólnak, s a hozzám legközelebb álló személyekről is úgy, hogy lehetőleg kellő tapintattal beszéljek róluk. A névvel szereplők, mondhatni, félig-meddig önálló figurák, fontos szerepet játszottak életemben. Akiket közülük némileg védeni kívántam, mert bizonytalan voltam abban, hogy jó néven veszik-e felfedésüket, azokat inkább csak vezetéknevük vagy teljes nevük kezdőbetűivel említettem. A név nélküli vagy álneves szereplők esetében az döntött, hogy nem ők álltak a szóban forgó helyzetek középpontjában, így fölösleges rájuk irányítani a fényforrásokat. Ez a szigorú, bo-

nyolult játék óvott meg attól, hogy kritikásaim netán úgy találhassák: jelentéseim másokat sértő öngazolások...

► **Nem egy olvasó vélekedett úgy, hogy a könyvben szívesen látott volna részletes, kimerítő vallomást olyan sajtóintézmények belső életéről, történetéről, mint az Ifjúmunkás, az Előre, a Romániai Magyar Szó. Nem szándékoztott ezzel foglalkozni, vagy erején felüli kihívásnak éreztet volna egy ilyen feladatot is?**

– Többen, mindenekelőtt volt pályatársak szerették volna, ha teljes szerkesztőségi „keresztmetszetet”, „látleteket” hozok. Ezt a csapdát azonban meredeken kikerültem – abból a megfontolásból, hogy előbb mindegyikünk rakjon nyilvános rendet a saját dolgait illetően, mert csak ez szolgálthat hiteles alapot ahhoz, hogy valaki, talán majd éppen az Utókor, elvégezhesse a szükséges, átfogó értékelést. Ha ilyesmire fecséreltem volna az időmet, ugyancsak öngazolás-íze lett volna a dolognak. Tudom például, hogy az Ifjúmunkás-korszakomban társaim sokszor megalkuvónak, simulékonynak, gyávának, félnéknek – a jelenség ragozható, de végül is ugyanarról van szó – tartottak, s mert vezetőjük voltam, ez a velük való kisebb-nagyobb konfliktusaim, döntéseim révén is leírható. Ahelyett viszont, hogy azt keresném, kinek volt iga-za egyik-másik helyzetben, inkább azzal foglalkoztam jelentéseimben, hogy tüzetesen megvizsgáljam: valóban megalkuvó vagyok-e és, hogy ezt miként értem tetten saját magamon, életem folyamán.

Fotó: Ádám Gyula

► **1970-től, tehát fiatal koromtól, magam is a bukaresti sajtóban dolgozom, nagyjából ismerem a könyv szereplőit. Mi, akik A Hétnél ügyködtünk – ezt akkor is éreztük, de a Jelentések... elolvasása után még világosabban tudatosodik bennem –, minden baráti kapcsolat és „átjárhatóság” ellenére sokkal szabadabb szellemben tettük. Az Ifjúmunkás remek „interaktivitása”, olvasóival, a fiatalokkal való kapcsolata jó „példa” volt A Hét szerkesztésében, de a világra még nyitottabbak voltunk, a lap műhely- és fórum-jellege valós demokráciát hirdetett és képviselt a zsarnokság közepette. Ön szerint hogyan volt ez lehetséges? Talán nem voltunk annyira szem előtt, mint a párt-sajtó? Vagy mert főszerkesztőnk, Huszár Sándor**

jobban tudta „tartani a hátát”?

– A kemény korszakok ugyan elvárják, az élet maga azonban nem ismeri a vagylagos válaszokat. Huszár Sándor főszerkesztői személyisége biztosan egyik tényezője volt annak, hogy A Hét gárdája liberálisabb hangulatban élhette meg a szocialista lapcsinálás mindennapjait, de önmagától ez sose sikerülhetett volna neki, mert még nagyon sok, meghatározó történelmi előfeltételre és körülményre volt szükség a viszonylagos szabadság illúziójához. Csak néhányat említek: az Előre és A Hét sosem voltak azonos „súlycsoportban” – az egyik napi-tilap volt, a másik művelődési hetilap. Az egyik a napi politika aktív szócsöve, a másik az ideológia karámjába terelt művészet és tudomány fóruma. Az egyik kötelezően harcos agitátor, maga a sarló

és kalapács – mint néhány román laptársa a párt-sajtó első vonalában –, a másik amolyan pórázon tartott ideológiai játszótér, igaz, ugyanolyan merev szabályokkal és elvárásokkal, de végül is játszótér. Az 1948-tól működő Előrenél (Romániai Magyar Szónál) korban megállapodott, zömmel régi vágású, elsősorban politikai szempontok alapján toborzott közöösség dolgozott, amely egy 1956-tal kapcsolatos, idejében elfojtott szerkesztőségi rebellió után, nyomasztó „büntetőszázadi” légkörben élt, indulatokat pacifikálni és kordában tartani odahelyezett, katonás főszerkesztővel a nyakán. A Hét viszont csak 1970-ben alakult, jórészt kellően képzett, tehetséges, szakterületükön jártas fiatalokat tobo-

Folytatása a 2–3. oldalon

Cseke Gábor (1941, Kolozsvár): újságíró, költő, író

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem bölcsészkarán végzett (1962), 1962 és 2005 között az Ifjúmunkás, az Előre, majd a Romániai Magyar Szó belső munkatársa. Munkái: *Déli harang* (versek, 1967), *Elveszett birtokok* (versek, 1969), *Tornác* (próza, 1970), *A tuskó* (gyerekgregény, 1979), *Érzelmes levelek* (regény, 1980), *Ellenállás* (versek, 1980), *Bármely rendelést vállalok* (regény, 1982), *Az útlet születése* (versek, 1983), *A megtalált kulcs* (elbeszélések,

1989), *A bozót* (regény, 1989, 2008), *Álruhában. Mai kalandok* (riportok, 1989), *Kölcsönso- rok. Mai román költők* (2005), *Tükörterem* (válogatott versek, 2005), *Lírai tőzsdé. Fontos ver- sek* (2006), *Sashegyen innen, Sashegyen túl* (gyermekregény, 2007), *Csöndfűrészen zenéje* (Ál- modott versek, 2008), *Székelyföldi vízikerekek nyomában* (Pro Print, 2008 – Ádám Gyula fo- tóművésszel közösen); *Jelentések – magamról. Emlékezés ellenfényben* (Polis, 2009).

Negyven éve történt

Az elmosott város

Sike Lajos

Nagy túlélő az ember: a legdrámaibb helyzetben sem veszíti el humorérzékét. 1970 májusában Szatmárnémeti sok utcáján csónakkal közlekedtünk, s a gumicsizmát is csak az alvás előtt rúgtuk le, amikor már megszületett az első árvizes vici. Egy ember küzd a hullámokkal a Szamos közepén, s mielőtt alábukna, utolsó erőfeszítésével segítségért kiált a parton pecázóknak: „Halálszok!” A válasz nem késett: „Mi is!”

Mint általában a nagy vizek, a Szamos éjszaka, alattomosan tört a városra. Azaz nem éppen, csak nekünk úgy tűnt. Később tudtuk meg, hogy felelős elvtársak egy csoportja már jóval sötétedés előtt ott tapicskolt a töltésen, „kóstol-gatta” csizmájával az átburkoló vizet. Látták, hogy rövidesen nagy baj lesz, a töltés alatt sorakozó családi házak, a bennlévőkkel együtt, gátszakadások pillanatok alatt eltűnnek. Egy-két tétova utalástól eltekintve mégsem szóltak: emberek, gyorsan szede-lőzködni, és biztonságosabb helyre, lehetőleg a legközelebbi többemeletes betonházakba menekülni! Nem szóltak, mert kötötte őket a pártfegyelem és ideológia: semmi pánik, vész-helyzetben is úgy kell viselkedni, mintha csuda jól mennének a dolgok. A

pártfegyelemmel magyarázható az is, hogy később sem kértek bocsánatot a lakosságtól a közel három ezer megsemmisült házért és a megfulladt, illetve eltűnt ötszáz emberért.

A helyi sajtó épp az öntözést sürgette...

Az esti gátszakadás híre így is megremegette a várost. Először egy nagy bömbölést hallottunk, aztán az összedőlő házak robaját, recsegését. A igazi félelem akkor lett úrrá rajtunk, amikor éjfél tájban megszaktak az áramszolgáltatás, minden sötétségbe borult, és fájdalmas jaggatások, szívbemarkoló segélykiáltások rázták meg a levegőt. De alig láttunk valamit, inkább a belváros felé lopakodó víz hordalékának szagából és a szenny-catornának utcára nyomott bűzből éreztük, hogy most már a legmagasabb pontok is veszélybe kerülhetnek. Mázlink volt, hogy az ár fősodra a gyéribben lakott Németi városrészen húzott el a magyar határ felé, és a mi utcánkba alig jött víz, így a város jelképeként is ismert tűzoltótorony közelében megúsztuk szárazon. Igaz, öt centi hiányzott, hogy a négyemeletes tömbház földszintjén lévő lakásunkba is betörjön.

Reggel, amint lehetett, mentem tájékozódni. Nagy meglepetésemre, az éppen csak érintett belvárosban

először egy csordával találkoztam. Németi felől, a Kazinczy utcán hajtották fel a teheneket. A két nyüzött pásztor nem tudta, hová mennek, valami szárazabb, kevésbé veszélyes helyet kerestek, mert a magyar határ felé lévő istállóikat két-három méteres víz borította. (A következő napokban aztán megtudtam, és láttam is, hogy rengeteg, több ezer állat elpusztult. Hiába akadtak olyan áldozatkész emberek, mint Tyukodi István mérnök, az udvari állami gazdaság igazgatója, aki munkatársaival a hátán hordta fel az istálló padlására a sülőd malacokat.) Nem kisebb volt meglepetésem, amikor valaki kezembe nyomta az aznapi, vagyis május 14-gyel dátumozott helyi újságot, amelynek címlapja arra buzdított, hogy haladéktalanul öntözni kell, mert nagy a szárazság! A rendszer lényegéből fakadó dogmatikus pártirányítás tehát a sajtóban is visszajár fordult. Az elvtársaknak mintha nem lett volna tudomásuk, hogy nem túl messze, a Radnai-havasokban hatalmas mennyiségű hó olvadt el pár nap alatt, inkább úgy látták, hogy az öntözés nem tűr halasztást. Fohászuk nagyon is meghallgattatott.

Az elején a sajtó parancsba kapta, hogy csak csínján a károkkal és áldozatokkal, nem történt olyan nagy baj, a párt és a román állam mindenről

gondoskodik. Nem úgy, mint a rohadt kapitalisták, akik magára hagyják a termelési csapások sújtotta szegény népet. Uglár Iosif (Jóska) elvtárs, megyei első titkár a negyedik nap ösztrombitálta az újságírókat és bejelentette: elkészült a város újjáépítésének terve! Olyan gyorsan, hogy azt a normáját ezerszeresen túlteljesítő szovjet szupermunkás, Sztahanov is megirigyelhette volna. Uglár elvtárs nagy köröket rajzolt kezével a levegőbe, és azt mondta, hogy semmi az az elsodort három-ezer ház, a szocialista haza egy év alatt kétszer annyit épít helyébe. S hogy valami konkrétat is mutasson, le-sétált velünk a Tűzoltótoronyhoz, és bizonygatta: a körülötte lévő kis parkban úszómedence épül, amelynek vízében még azon a nyáron lubickolhatnak a szatmáriak. A medence azóta sem készült el, de ott nem is hiányzik.

Először takartuk, aztán világgá sírtuk!

A közelebbi hazai nagyvárosok, mint Várad, Arad, Temesvár gyorssegélyei (ásványvíz, liszt, olaj, cukor) után négy-öt nappal megérkeztek Szatmárra az első nyugati segélyek. Nem selejtes flancok, hanem sok szép ruha, lábbeli, ágynemű, takaró, a romániai gyermekek számára ismeretlen finom csokoládé,

tészta, narancs, banán, mazsola és hasonlók. Az üzletek megteltek déligyümölcsrel. A szocialista nyomor és elzárkózás miatt a lakosság nem mindent ismert. Jellemző példa erre: banánt majszolva mentem az utcán, amikor egy román avasi bácsi megkérdezte: „hogyan eszik azt?”. Mutattam neki, hogyan fejtjük le a héját. Mire ő a fejét rázta, és így szólt: „Nem tudom, de én is vettem, mert olcsó. Adtam a gyerekeknek, nem ették, dobtam a kutyának, nem ette, még a malac sem ette!” Aztán mindenféle kárhárításra használt gépek és az újjáépítéshez szükséges anyagok érkeztek. Magyarország is sokat küldött, de az erről szóló híreket a román cenzúra rendszerint kigyomláta tudósításainkból. Nehogy a magyar világ visszatérésére, netán Erdély visszafoglalására gondoljon az olvasó.

Özönlött a segély. Hop-pá! Valakinek a pártköz-pontban eszébe jutott, hogy ezen a tragédián még keresni is lehet, s a sajtónak megparancsolták: drámai hangon írjunk, minél többet siránkozzunk, lehetőleg megrázó fotókkal illusztrálva, cukkoljuk fel a károkkal kapcsolatos adatokat. Írtunk, sírtunk. Eközben a szomszéd megyékben is híre ment, hogy nálunk mindent lehet kapni, sokan Szatmárra jártak bevásárolni. Ám éber mili-

cistáink, nem hiába a népből vétettek, esetenként kiálltak a város szélére, ellenőrizték a más rendszámú kocsikat, az árut meg elko-bozták, vagy visszavitették.

Város gyermek nélkül

Persze, az eseményeket, attól függően, hol lakott, dolgozott, milyen kár érte, mindenki másképpen élte meg. Sok ezer szatmári család számára nem a víz és rombolása, az elvtársi félre-vezetés, hanem az okozta a nagyobb traumát, hogy másfél-két hónapig nem látták gyermekeiket. A nyári meglehetősen fenyegető járvány miatt el kellett hagyniuk a várost, részben táborokba vitték őket, részben az egyik szülővel, nagyszülővel távolabbi rokonokhoz mentek. Ne tudja meg az olvasó, milyen heteken át olyan városban élni, ahol nem mosolyognak a járóelőre a kis-lányok, kisfiúk, ahol nem kell babakocsikat kerülgetni, unokákat sétáltató nagyszülőket előreengedni! Nyomasztó volt. Csak részben sikerült a sok munkával feledtetni (mi, szatmári sajtó-sok, akik az események színhelyén éltünk, akkor négy-öt lapnak is dolgoztunk egyszerre, plusz a rádió-nak, tévének). Miért ne vallanám be, búfelejtőként gyakran nyúltunk a pohárhoz! Szerencsére, augusztus végére hazajöttek a gyermekeink, és ismét ők lettek életünk központjai.

Beindított vívódások könyve

Folytatás az 1. oldalról

Nem véletlen az Ifjúmunkás és A Hét ön által említett „egymásra találása”, hasonló szellemi légköre. 1979-ben az Ifjúmunkástól az Előréhez kerülve, egyik napról a másikra kellett megtapasztalnom, mennyire bonyolult, merev, önjáró gépezetnek lettem az aprócska része, és ha ennek ellenére valamit „szabadon” meg kívánok valósítani, jobb, ha csak magamra számítok. Esetleg reménykedhetek mások hallgatóságos „félrenézésében”. Farkastörvényű, idegfeszítő világ volt: nap mint nap közvetlenséget, már-már haver-séget játszani egymással szemben, és közben lehetőleg rejtve maradni...

► Könyvében összefoglalja – sok tekintetben ma is érvényesen, bár ma az elkötelezettség és a lojalitás fogalmi más mezőben és másképp érvényesek –, mi kell ahhoz, hogy valaki főszerkesztő legyen. Teszi ezt, miután, idézek, „bármilyen fiatalon is csöppentem valamikor a számomra túl nagy

Fent: a központi sajtó otthonául szolgáló Scanteia Ház idealizált, annak idején szimpatikus ábrázolása a régi százelesen; lent: Pusztai Péter rajza Cseke Gáborról (1975)

– a főszerkesztői – székbe, 1979 őszéig nekem is elkoptak az oroszánkörmeim; törvényyszerű volt átadni a váltóbotot a fiatalságnak”. Hogyan látja a mai fiatalosítási hullámot, különösen a hozzáértés és a szakmai alázat szempontjából?

Mi kell ma ahhoz: főszerkesztőnek lenni?

– Kizárólag csak különbe-járatú, saját bőrömmön meg-szenvedett, botcsinálta tapasztalatról számolhatok be, az említett listát is csak azért állítottam össze, mert attól tartottam, hogy az Ifjúmunk-

ás éléről való leváltásom után, az ifjúsági szervezettől a laphoz helyeztet, annak problémáit, az újságírás bel-ső világát nem ismerő mozgalmár utód rövid idő alatt és látványosan felgyorsíthatja a lap addig minden eszközzel visszafogott mélyrepülését. A listán szereplő tanulságokat nekem is jó lett volna korábban felismernem, de így is örvendek, hogy nem volt teljesen hatástalan a „végrendelkezésem”... A fiatalítási hullámmal amúgy nincsen semmi baj, az mindig egészséges, a probléma inkább az, hogy ma már több a lap, a sajtóforum, mint a hozzáértő ember, s a verseny, a hajtás pedig óriási, kegyetlen. Ma könnyebb, de egyben nehezebb is sajtót csinálni... Legjobb lesz, ha csak azt idézem a könyv alapján, amit abból a listából ma is érvényesnek vélek. „Főszerkesztőnek lenni (mi kell hozzá): • Szilárd, alapos politikai meggyőződés. • Félelem nélkül a saját fejünkkel gondolkodni. • A lapot ért rosszindulatú és egyéb támadásokat ügyesen kivédeni és leszerelni (ame-lyek veszélyeztethetik egy lap

egzisztenciáját) • Magyar-nak lenni itt, Romániában; el-sajátítani, erősíteni a saját nemzetiségi műveltséget. • Ismer-ni a hazai magyar és román sajtót, napirenden lenni ezek eseményeivel. • Ismerni a lapvezetés dokumentumait, rendet tartani az irattartók-ban. • Megismerni és próbá-ra tenni az embereket. • Bíz-ni bennük, segítséget kérni tőlük, hagyni dolgozni őket, jésen hatástalan a „végrendelkezésem”... A fiatalítási hullámmal amúgy nincsen semmi baj, az mindig egészséges, a probléma inkább az, hogy ma már több a lap, a sajtóforum, mint a hozzáértő ember, s a verseny, a hajtás pedig óriási, kegyetlen. Ma könnyebb, de egyben nehezebb is sajtót csinálni... Legjobb lesz, ha csak azt idézem a könyv alapján, amit abból a listából ma is érvényesnek vélek. „Főszerkesztőnek lenni (mi kell hozzá): • Szilárd, alapos politikai meggyőződés. • Félelem nélkül a saját fejünkkel gondolkodni. • A lapot ért rosszindulatú és egyéb támadásokat ügyesen kivédeni és leszerelni (ame-lyek veszélyeztethetik egy lap

tések, az irányító szervekkel való kapcsolat, ellenőrzés, reprezentálás, érdekvédelem – a többit elvégzik a szerk-tagjai). • Csakis képzett, alapos nyelvi kultúrával rendelkező embereket fölvenni, akik húznak is a laphoz. Nem bedőlni a karrieristák-nak! • Olvasni, olvasni, olvasni! • Nyomdai-műszaki tudnivalókat rendre elsajátítani. • Mindenkit türelme-szel meghallgatni, és csak azután, higgadtan ítélni.* Kis dolgokban nagylelkűen engedni, nagy dolgokban határozottan állást foglalni, a lelkiismeret szerint. • A lapkészítésben a kirívó hibákra összpontosítani. A kis dolgokat utólag szóvá tenni, és nyomon követni, kijavítják-e. • A hazai magyarság szellemi életével, személyi-ségeivel a bensőséges kap-csolatot kialakítani; ugyan-így a román szellemi élet ki-válóságai felé is. • Súlyos gond, bizonytalanság esetén megbízható emberekkel ta-nácskozni, aztán saját fejjel dönteni, intézkedni. Utána még mindig van idő és lehe-tőség a hatalmi erőkhöz fo-lyamodni. • Mindent meg-

Nem verték meg, mert nem létezik

Tamás Gáspár Miklós

A Magyar Szocialista Párt rettenetes veresége indokolja, hogy – amennyire lehet – udvariassan és lovagiasan bánjunk a legyőzöttekkel. Ameddig a párt hatalmon volt – és különösen 2006 tavasza óta – én igazán keményen támadtam, és bíraltam. A mostani választások előtt fölhívtam a baloldali választókat, hogy ne szavazzanak az MSZP-re. Magam se szavaztam senkire. Ez a korszak lezárult, és minél rövidebben szeretnék róla szólni, mert már öncélú és fölösleges volna fölhánytorgatni a Magyar Szocialista Párt (és szövetségesei) irtózatosságot. Sokan gondolják, hogy „a magyarországi baloldal” mint olyan szenvedett itt vereséget. Ez nem igaz. Baloldal nem volt a Magyar Köztársaság Országgyűlésében. Az MSZP-nek volt „baloldali identitása”, bármit jelentsen is ez, de nem volt baloldali politikája, és ez a fontosabb. Népellenes, munkáseellenes, szegényellenes politikát nem nevezhetünk baloldalinak, ha nem akarunk teljesen eltévedni a fogalmak között, s ha még szeretnénk valamit kezdeni a közügyekkel hátralévő életünkben.

Baloldal többféle van: én most nem akarom – intoleráns módon – csak azt a verziót nevezni baloldalinak, amely a legközelebb áll a szí-

vemhez és az eszemhez, hanem csak a közös elemet emelném ki a baloldal történelmi alakváltozatai közül. Ez a közös elem az egyenlőség. Az állampolgári „szabadságjogokat” mások is kedvelik, a pluralizmusba általában a konzervatívok is beletörődtek, a gazdasági növekedést és az ún. közrend megerősítését a fasiszták is helyeslik. Mindez nem meghatározó különbség. Az egyenlőség – amely a polgári és a szocialista (azaz antikapitalista) baloldal számára is alapelv, bár egyikük számára ez áll az út végén, másikuk számára ez pusztán alárendelt mozzanata a teljes föltszabadulásnak, mindenfajta hierarchia (rangsor) szétrombolásának – egyik alapvető politikai következménye a tőketalajdon nélküli dolgozók (...) iránti elfogultság, szebben mondván: elkötelezettség. Ebből szervesen következik a dolgozók, a munkanélküliek, a szűkölködők, a kirekesztettek mozgalmival kötött stratégiai szövetség – és képviselők a politikában, kis szerencsével a hatalomban. (...) Ez a stratégiai szövetség, ez a képviselők szándék teljességgel hiányzott a hivatalos „baloldal” állítólagos uralmának nyolc esztendejében. A megszorításokban – tehát a reáljövedelmek és az életszínvonal csökkentésében – testet öltő egyensúlyi politika, a népjö-

léti rendszerek leépítése, a közösségi infrastruktúrák (vasút, posta, elemi iskola) szétzúzása, az olyan kimondottan reakciós intézkedések foganatosítása, mint (...) egykulcsos személyi jövedelemadó bevezetése, a szegénytelenítő közvetett adók (mint pl. az általános forgalmi adó, az áfa) emelése, az újonnan mint célnak a kitűzése, a versenyszabályok előnyben részesítése minden egyéb szemben stb., nemcsak az országot teszi tönkre, hanem – amennyiben ezt a magyarországi közvélemény tartósan a „baloldallal” azonosítja – hosszú évtizedekre konszolidálhatja a konzervatív kormányzást.

Szembe kell néznünk vele, hogy a következő esztendőben SEM lesz politikai baloldal – hacsak a Lehet Más a Politika (LMP) nem tolódik balra a politikai egyensúlytalanság következtében –, és a baloldali közélet a parlamenten kívül, a szakszervezetekben (amelyek remélhetőleg megtanulnak rendesebben és sokkal, de sokkal gyakrabban sztrájkolni), lazán szervezett mozgalmakban, tiltakozó akciókban, szolidáris közösségekben, polgári engedetlenkedésben (foglalt házaktól foglalt üzemekig), alternatív termelési és fogyasztási kísérletekben, társadalomtudományi és elméleti publikációkban, nemzetközi ellenállási hálózatokban, kulturális ge-

rillharcban nyilvánul majd meg. Üdvös lenne, ha az MSZP – érthetően rossz lelkiismeretétől ösztönözve – megmaradt eszközeivel a tőle zömmel balra elhelyezkedő és nála százszorta korszerűbb társadalmi/politikai/kulturális zóna nagy mozgalmait és kis szubkulturáit önzetlenül és a viszonzás reménye nélkül segítené. (...) Más értelmes szerepe úgysem lehet. Ugyanez lehet a hivatása azoknak, akik mindaddig – jobb belátásuk ellenére, dacosan és vonakodva, de mégis – a magyar szocialistákat támogatják. Szerintem elengedhetetlen kötelesség, hogy a hivatalos „baloldal” csökkenő befolyású, létében is fenyegetett sajtója – mind a nyomtatott, mind az elektronikus, mind az internetes – rendszeresen szót adjon mindennek előtt a magyarországi szakszervezeteknek, amelyek kapcsolatban ez a sajtó mindmáig a kollektív sztrájkterítő és osztályaruló patinás szerepét játszotta el. A szakszervezetek a lankadatlan lejáratos és rágalmas légkörében dolgoznak húsz éve. (...) Igen aggasztó tünet, hogy az eszmék terjedésének szokásos módja – a tudománytól és a magas művészetektől a sajtón keresztül a nagyközönség felé – megrekedt a hivatalos „baloldalon”. (...) A széles körben hallgatott, szociál irányultságú KlubRádió kommersz

gicseket reklámoz („ismeret”), miközben a progresszív, modern magaskultúra nem jut el a radikálisabb véleményekre vágyó, új gondolatokra kiéhezett közönséghez. A hivatalos „baloldal” ún. véleményvezérei hosszú idő óta liberális, sőt: konzervatív személyiségek. Az illetők kvalitásaitól függetlenül ez nagyon furcsa. Jól mutatja a balközép médiavilág teljes irányvesztését és a végzetes „szekértábor”-logika elhatalmasodását. Orbánnal vagy ellene – Gyurcsánnyal vagy ellene: iránytűnek ez fölöttebb bizonytalan.

A 2010 áprilisa (pontosabban: a 2006 ősze) utáni baloldalnak – beleértve a korábbi, ma elszigetelt és ijedt balközép némely maradványait – természetesen nem szabad lemondania kissé megkopott humanista örökségéről se. Nem szabad engedni az antiszocializmus, az antirasszizmus, az anti-antiszemitizmus aktivista pártoszából. De ennek is meg kell változnia. Ha lesz itt valódi baloldal, ezt be kell illeszteni egalitárius – a társadalmi igazságosságot, a válogatás nélkül mindenre kiterjedő egyenlőséget előmozdítani óhajto – politikájába. Ennek az egalitárius (...) politikának nem pusztán a roma munkanélküliek mellé, hanem a fehérbőrű munkások mellé, nemcsak a nyugdíjasok mellé, hanem a pályakezdők mellé is határozottan oda kell állnia. Köntörfalazás nélkül szót kell emelnie zsidó értelmiségiek, tisztviselők háttérbe szorítása ellen, anélkül, hogy – az antiszemitizmustól való féltében – engedékeny legyen az ultraszocializmus zsidó jobboldalnak, a jelenlegi (...) izraeli kormányzat híveinek előítéleteivel szemben. Nem szabad

majd szó nélkül hagyni a mai konzervatívok törekvését arra, hogy szociális kérdéseket az értelmetlenül megszigorított büntetőjog segédelmével oldjanak meg, hogy nyíltan vagy bújtatottan állandósítsák a faji szegregációt a népoktatásban, hogy visszakergessék a nőket a konyhába és a templomba, hogy elvitassák a melegektől az egyenlő méltóságot és az egyenlő életésélyeket. A jelenlegi jobboldali fordulat (...) megbélyegzi a segélyből élőket, miközben állami segítséget követel a középosztályban (...). Minden ún. inaktív réteg, csoport, nemzedék ki van téve a szimbolikus – és olykor kézzelfogható – megáláztatásnak, diszkriminációnak. Ezt egyetlen pillanatig se szabad túrni. A „nyuggerek” – szüleink és nagyszüleink – megvetése már-már a civilizáció alapjait feszegeti. A népjóléti rendszerektől függők általános és rendszeres bántalmazása, gyötrése ugyancsak a gyöngék védelme a nyilvánosságban mozgó, az intézményi horgonyról eloldozott baloldali szabadcsapatok küldetése marad. Végül egy gyakorlati megjegyzés: a társadalmi igazságosság és a szolidaritás – azaz az egyenlőség és a testvériség – felé forduló baloldali kötelessége, hogy türelmes, nyitott, érdeklődő és tanulékony legyen az egyetlen fölbukkant érdemleges politikai újdonság, az eklektikus, de fölöttebb értelmes, ötletes, kreatív LMP irányában. Az LMP nem az én pártom (...), de olyan balközép egyveleget terjeszt a politikai hajléktalanok elé, amellyel érdemes behatóbban megismerkedni.

(Megjelent a Népszavában.)

tenni, hogy a lap ne válhasson faliújsággá, és megőrizze, sőt továbbfejlessze egyéniségét.”... Sajnálom, de nagyon keveset kellett elhagynom...

► **Cenzúra és öncenzúra – nyilvánvaló kényszer és kihívást jelentett mindkettő. Mégis különbözőképp fogták fel és különbözőképp alkalmazták a lapokat vezető (fő)szerkesztők. Ma már tudjuk, hogy az öngreszsió – amilyen az öncenzúra is – és feldolgozása a legveszélyesebb, személyiségromboló életstratégia. Felszabadulást jelentett-e önnek a könyvében erről írni, ezt „kibeszélni”?**

– Felszabadulást jelentett az egész könyv maga. Az a tény, hogy a gyakorlatban is megkóstolhattam, milyen az, és mivel jár, amikor minden szabad és bármit le lehet írni, szöges ellentétben a korábbiakkal, minden korábbi tapasztalatomnál többet ért. Persze, tőlem nem lehet többet várni annál, hogy ebben is óvatossághoz maradjak, de a kétféle gyakorlat után határozottan valom, amit könyvemben is megfogalmaztam: „Író embernek nem könnyű, ugyanakkor kutya kötelessége rá-

Korabeli riportfotó az Ifjúmunkás 50 éves jubileumi ünnepségéről, amint „Cséke Gábor, az Ifjúmunkás főszerkesztője a lap harcos múltjáról, jelenéről, jövőbeni feladatairól beszél”

döbbennie arra, hogy az írás szabadsága ugyanazt jelenti, mint az élet szabadsága: addig vagyunk szabadok, amíg nem sértünk másokat. Természetesen mindez nem áll egy teljesen magánhasználatra készülő, önkörében maradó műre, de mindaz,

ami a nyilvánosság leghalványabb esélyére is igényt tart, az együttélés szabályaihoz kell hogy idomuljon.” Így láttam, így látom.

► **A Jelentéseket olvasva úgy tűnik, mások mintha kevésbé (voltak) önmé-**

tők. Nem túl szigorú önmagával? Önnek (volt) fontosabb ez a szembenézés, önvizsgálat, nekünk, kortárs tanúknak volt fontosabb, vagy pedig a mai nemzedé-

keknek?
– A könyvet megírni nekem rendkívül fontos volt. De so-

kat töprengtem azon is: a viláért, annak jobbulásáért tettem-e azt, amit tettem? Vagy egyszerűen csak önző módon magamért, mert nem hagytam nyugodni mindazt, amit évtizedeken át magamba rejtettem? A visszajelzések, kritikák, ítéletek úgy láttam, távolról sem magánérdeklődés az emlékezés. Társadalomtudományokat oktató tanárember írta például: „Ajánlottam elolvasásra munkatársaimnak, fiataloknak is. Meg vagyok győződve, hogy újra és újra elő fogom venni, hogy utána nézzek egyes, általam leírt jelenségeknek, eseményeknek...” Volt költő, akit egyenesen önvizsgálattal végződő poéma írására ösztönözött a könyv, egy íróbarátom pedig elolvastán, mentem nekiállt fölvezetni a saját „jelentéseit”. A beindított vívódások, továbbgondolások miatt kezdem most már teljes bizonyossággal nem csak hinni, hanem tudni is, hogy nem volt kár megírni ezt a könyvet. Még akkor sem, ha az értékelés során túl könnyűnek találhatnám a vétkeim, és épp ezért groteszknak, talán még enyhén operettesnek is a megvállalásukhoz használt módszer komolysága, az őszinteség foka. Elő-elővé

a nyolcvanas évek végén, kilencvenes évek elején írt verseimet, nem egyet találok közöttük, amelyben sűrítve, pár gondolatfutam erejéig minden ott van, amiről ez a könyv szól... De az is lehet, hogy a Jelentések... elkészülte nélkül minden korábbi próbálkozás csak elszórt cserép, tükördarab, szilánk marad, így viszont az egész mintegy varázsütésre összeállt...

► **Most pedig fordítva a kérdésen: nem túlságosan elnéző önmagával? Tudjuk mi, hogy van ez, ravasz dolog: elmondom én magamról a rosszat, s ezzel elejét veszem, hogy mások mondják el, esetleg bővebben és súlyosabban...**

– Miért tagadnám, hogy ilyesmi is megjárta a fejemet? A saját magunkra kiosztott ítéletbe hamarabb belenyugsunk, mint ha mások ítéleznének feletünk. De ez csak egy része az egész igazságnak, hiszen könyvem, a magamról szóló jelentések alapján az olvasó szabadon megítélheti: mehetséget, felmentést kerestem-e velük nem túlságosan dicső pályámra, vagy inkább csak terítettem bennük a kártyáimat...

Az elégedetlenség forrásai

Absztinencia a PDL klientúrájának is?

Mircea Marian

Evenimentul

Mintegy tízmillió román dárdozott az utóbbi öt évben a politikuskok által bőkezűen osztogatott pénzből. A nyugdíjak képtelen mértékben nőttek. A jól fizetett és az állampolgárokkal szemben teljesen felelőtlen államaparátust tetemesen felduzzasztották a pártok klientélájának sorából. A románok milliói részesültek olyan szociális támogatásban, amelyre nem volt szükségük. Lehetett szegény vagy gazdag, az állam a zsebedbe dugta a gyerekpótlékot, pénzügyi támogatást nyújtott házasságkötéskor, a gyermekednek (ehetetlen) kiflit és egy pohár (gyakran lejárt szavatosságú) tejet adott, és babakelengyét vásárolt az újszülöttnednek. 2009-ben mintegy negyvenöt féle olyan szociális segélyt tartottak számon, amelyekről nem lehetett világosan tudni, kik jogosultak rájuk. Nem hiszem, hogy értelme lenne a történelmet kutatni és arról vitatkozni, hogy melyik párt vagy politikai hibásabb. Semmit sem használna. A mulatság rosszul végződött, és most azt kell tudnunk, mit tegyünk, hogy ne csak a balekok fizessenek. Megértem, hogy egyformán meg kell nyírni mindenkinek a nyugdíjat, bár egy dolog másfél millióval megválni azt a nyugdíjast, aki a tanügyben dolgozott, és más 15 százalékkal lecsipni a volt bírótól, diplomatától vagy szekustól. Azt is megértem, hogy 25 százalékkal csökkentenünk kell a közalkalmazottak béralapját, bár tartok tőle, hogy a politikai támogatás nélkülük lesznek az elsők, akiket elbocsátanak. Az azonban tűrhetetlen, hogy a nyugdíjasok és a közalkalmazottak fizessék meg a számlát, miközben a politikai elit tovább gazdagodik a közpénzek elszívásával. A felelősség elsősorban Boc kormányfőt és Basescu elnököt terheli: ha az emberek tovább lopnak – törvényesen, vagy törvénytelenül, hiszen jól tudjuk, Romániában a legnagyobb tolvajlásokat a törvénnyel a kézben követik el –, a lakosság teljesen indokoltan vonulhat utcára. Hiszen egy hete sincs, hogy Boc miniszterelnök rendeletet bocsátott ki, amellyel minden magyarázat nélkül és teljesen önkényesen mintegy 13 millió eurót osztott szét templomok felújítására. Mindössze kétféle millió euró jutott néhány egészségügyi egységhez. Boc voltaképpen a Tariceanu-kormány receptjét alkalmazta: egyfelől megnyerte magának az Egyházat, másfelől tudta, hogy a felújítási munkálatokat a párt embereinek cégei kapják meg. Egy vi-

szonylag kis ügy azoknak a gyanús ügyleteknek a sorában, amelyeket a sajtó nemrég tárt fel: egy kétszeres vagy éppenséggel háromszoros áron épült brassói jégpálya; eurómilliósi állami szerződések Vasile Blaga vejének őrző-védő cége számára; a râmnicu vâlcea-i helyi válsztások előtt pár nappal bejelentett támogatás az Olchimnak. A Hidroelectrica az energia megawattját 120 lejért adja az „okos fiúknak” (mondja Videanu miniszter, aki azonban nem teszi nyilvánossá, ahogyan ígérte, a szerződéseket), miközben az OPCOM-on (az energia tőzsdéjén) az átlagos ár 167,69 lej volt (2010 februárjában). A megszorító intézkedéseket meg lehet érteni és el lehet fogadni, ha a hatalmon lévők is szolidárisak a lakossággal. Basescu elnök szándéka, hogy fizetését szolidaritási alapon adományozza, lehet jó jel, de legyünk becsületesek, látnunk kell, hogy a tisztségviselők kényelmének igazi forrása a RAAPS, a volt párt gazdasági osztálya, amely szállást, üdülővillákat, ellátást, sőt felszolgáló személyzetet is biztosít számukra. Egyes formális gesztusok kockázata, hogy elfedik a lényeges problémákat, amilyenek a korrupció közbeszerzési rendszer okozta veszteségek, vagy az állami vállalatok átláthatóságának a hiánya. Romániában a közbeszerzéseknek mindössze húsz százalékát rögzíti elektronikus rendszer. A kormánynak keményen büntetnie kellene azokat a közintézményeket, beleértve a helyeket, amelyek nem teszik közzé honlapjukon a beszerzésekre vonatkozó összes információt. Ami engem illet, arra kérem Traian Basescut, hogy tartsa meg a fizetését. Ezzel szemben beszéljen a barátaival, Boccal, Videanuvall, Blagával és Udrea-val, és találják meg a módját annak, hogy pártbeli klientélájuk egy évig tanúsítson önmegtartóztatást. (Fordította: K.B.A.)

Cunami RO

Ovidiu Pecican

România Liberă

Elvileg a cunami csupán a szárazföldre zúduló, útjában mindent elsöprő vízfálat jelentene. A jelenség azonban az elmúlt napokban Romániában új értelmezést kapott. A közösséget az állam szolgáltatásban szolgáló lakosság részét érintő drasztikus intézkedések híre újabb gyilkos hullámot jelent; ezúttal gazdaságit és társadalmi. Ezzel összefüggésben egyes kommentátorok – a két világháború közötti időszak szomorú jelenségeit jelölő – „áldozati görbék” kifejezést használták. Észre kell vennünk azonban, mindazokkal együtt, akik ezt

már elmondták, hogy az akkori intézkedések az egész lakosságot sújtották (...), manapság viszont minálunk a tengeralatti földrengés központja az elnöki palotában volt és nem a Victoria palotában, ahol tengeralatti kontinentális platformunk végrehajtó epicentruma lapul – és

A nyugdíjasok a jövedelemcsökkentés ellen tüntettek

Fotó: Tofán Levente

nem véletlenül írom azt, hogy „lapul”. Az epicentrum felcserélése, a rejtélyes parancsközponatok megfordítása az elnöki bírót sui generis (és baljós) kormányfő-pótlóvá változtatta, és akkora energiát szabadított fel, hogy a társadalmi és intézményi pólusok felcserélődéséből kiinduló szociális lökéshullám bizarr és szelektív módon el sodorja és megfojtja a lakosság jelentős részét, a másik felét pedig – legalább is pillanatnyilag – meghagyja jó, bár törekeny, helyzetében. Az úszó holttestek hiteles és csaknem biztosra vehető előrejelzések szerinti tengere természetesen mindenkit iszonyattal tölt el. De, különös mellékjelenségként, örömmel tölti majd el a fennmaradás elemi ösztönének áldozatává váló öntudatlan szemlélődőt, aki azt mondja: jó, hogy nem én vagyok a halottak helyén. (...) Az „inkább ő, mint én” logikája a híres mondás – „dögöljön meg a szomszéd kecskéje is” – folytatása, és a példás szembefordulás időszakát vetíti előre. Mert bár például Szent Bertalan éjszakája a lakosságon belüli vallási harc által indokolt sötét epizód volt, arra voltaképpen az arisztokrata elit szintjén került sor. Márpedig valami azt súgja nekem, hogy manapság nálunk, éppen a Romániában a pimaszság és a forradalmár igazolványok, a sikasztások és káprázatos diszkrét megállapodások alapján kialakult arisztokrácia szintjén a dolgok észrevétlenül maradnak. A múltban a románok is megismerehették azt, amit a tankönyvek „legionárius lázadás-ként” említenek – és voltaképpen a szélsőséges kormányzati partnerek hatalmi harca volt, amelyből a hadsereg feje, Antonescu marsall antidemokratikus és antiszemita militarizmusa került ki győztesen –, de a lakosság

többségét akkor is megkímélték az ország egyes helységeiben borzalmassá vált napoktól. Most viszont, a nagyrészt nem létező gazdaság megmentésének ürügyén, a szándék: a kiéheztetés, az embereket kitömött kiállítási tárgyakká változtatása – de szelektív módon. Egycsa-

pásra költségvetési és magán-szektorbeli alkalmazottakra felosztott országgá váltunk, azzal a pontossággal, hogy az előző kategória magában foglalja az aktív életük során az államnak befizetett összegek alapján nyugdíjban részesülőket, a szociális segélyre szorulókat, a közösségi támogatást igénylő gyermekeket, valamint az állami és a magánszektorból egyaránt elbocsátott munkanélkülieket is. Ily módon a mifelénk szegénytelen és akarathianyos törke által (rosszul) fizetettek kisebbséggé válnak tulajdon országukban, a szabály – úgy tűnik – egyenlőségjelet állít a román és a költségvetési alkalmazott között. Saját népe elűllyesztése egy tengerész számára a Moby Dick Ahab kapitányához méltó legnagyobb cselekedetté válik. Számunkra, a többiek számára a patkányirtás bizonyossággá lesz. Köszönjük szépen a fizetséget azért, hogy erőnk szerint szolgáltunk az országot és az államot. És még kérünk belőle. Ha lehet, hetenként. És ha már amúgy is annyira tetszik nekünk, hát patkányirtásnak ki minket. (Fordította: B.T.)

Léhűtők válsága

Ion M. Ioniță

adevăru

Újraindul-e a román gazdaság, kilábalunk-e a válságból a bérek és nyugdíjak csökkentése nyomán? Alapvető kérdés. Lehet áldozatot kérni a lakosságtól, ha meggyőző kilátásokat kínálunk számukra. Mindannyian tudjuk, hogy nincs már pénz, mindenki megérti, hogy többet fogyasztunk, mint amennyit termelünk, miként azt Emil Boc kormányfő próbálta megmagyarázni. Való igaz, hogy az utóbbi években

nőttek a nyugdíjak, emelkedtek a bérek, és egyre nőtt a közalkalmazottak száma. De államcsinyt követtek el az idős emberek és rendelkeztek hoztak a nyugdíjpontról leépítésre? Elfoglalták a tanítónők a Victoria Palotát, a Parlament Palotáját és végül a Cotroceni Palotát, kény-

szerve az elnököt, hogy kihirdesse a tanügyi dolgozók fizetésének 50 százalékos növelésére vonatkozó törvényt? Fogták magukat a közalkalmazottak és erőnek erejével felvették magukat a minisztériumokba és a helyi közigazgatásba? Kérte a lakosság minden állami funkciót politizálását a főúrtól a csicskásig? Az állampolgárok döntöttek el, netán egy referendumon, hogy egy kilométernyi autópálya tízszer annyiba kerüljön, mint bárhol a világon? Talán mi szavaztuk meg, hogy bármilyen közérdekű beruházás soha véget ne érjen, de az ára évről évre megduplázódjon? Románia lakossága nem tette mindezt. Ennek ellenére fizetnie kell azok helyett, akik ezeket a döntéseket meghozták. Az elnök szolidaritást kért az elkövetkező hónapokra. Nagyszerű! De kivel kellene szolidarizálnia egy tanárnak, egy orvosnak vagy egy dolgozó végző tisztviselőnek? Az impozitorokkal és hozzá nem értőkkel, akiket pártpreferencia alapján neveztek ki főnökeiknek? Az aszfaltok királyai? A választási kampányokat pénzelő pártklienekkel, akik most tisztelesen kiszedik a pénzüket? Ha el kell kezdeni a takarítást, hát kezdjék a pártokkal! A pártok finanszírozására vonatkozó törvény az első, amelyet gyökeresen meg kellene változtatni. Honnan a kampányokra költött egetverő összegek, amikor a nyugdíjasoknak azt mondják, hogy túl sokat esznek? Húsz év alatt senki sem jött rá a politikai finanszírozások rejtelmére, de a nehéz időben senki, sem az elnök, sem a kormányfő, nem jelent be ezirányú megszorító intézkedést. A rendszer megy előre, a lakosság fizeti a számlát. A költségvetési szektor karcúsítását a politikai klientéla leépítésével, a léhűtők

elbocsátásával kellett volna kezdeni. Boc kormányfő szüntelenül hajtogatja, hogy túl sok közalkalmazottunk van. Am helyett, hogy hatékonysági szempontok szerint leépítésekhez folyamodna, valamenyitük arra kényszeríti, hogy lemondjanak fizetésük egynegyedéről! Azokat is akik dolgoznak, azokat is, akik csak az órát lesik, hogy a munkaidő lejártával kirotsanak az ajtón, egyformán büntetik. Így nem lehet kilábalni a válságból, akármennyit kineznek is a lakosságot. A megszorítások csak akkor járnak eredménnyel, ha bölcsesség is lesz ahhoz, hogy kompetenciára alapozott társadalmi és gazdasági modell építsenek ki Románia számára. (Fordította: K. B. A.)

Bárkiből lehet médiacár

Thomas K. Grose

TIME

Az internet megöli a napilapokat. Kétségtelen, hogy a nyomtatott újságok nagy bajban vannak. De a modern technológia pusztítása egyáltalán kreatív: miközben a tekintélyes lapok példányszáma zuhan, bárki saját lapot adhat ki. Ha másért nem, hát a nosztalgia kedvéért. „Médiamánás szeretne lenni, de a helyi lap gyakornokaként nincs elég pénze a vállalkozás beindításához? A londoni Newspaper Club online vállalkozás segítségével akár még a jövő Rupert Murdochjává is kinőheti magát” – olvassuk Thomas K. Grose amerikai publicista írását a *Time* magazinban. (...) A Newspaper Club néven indított londoni vállalkozás a kis példányszámú kiadványokra specializálódott. A vállalkozás lehetővé teszi, hogy hírportálok, blogok vagy bloggerközösségek nyomtatásban is megjelenessék írásait. Akár öt példányban is ki nyomják a lapokat, bár az egy példányra jutó költség nagyobb példányszám esetén jelentősen csökken. Bárki beküldheti a saját maga összeállította napilapot, sőt a cég a kiadványszerkesztésben is segít. A Newspaper Club üzleti modelljének lényege, hogy nem saját nyomdát üzemeltet, hanem a napilapok kiadására specializálódott nyomdákhoz fordul. (...) Azt persze a vállalkozás elindítója sem reméli, hogy sikerül megállítani a nyomtatott lapok iránti kereslet csökkenését. Abban bíznak, hogy a kis rétegigényeket kielégítő kiadványok iránti kereslet nőni fog. És mivel a fiatalok egyre inkább az internetes portálokról tájékozódnak, előbb-utóbb feltámadhat a reggeli kávézás és a fürdőzés közben is olvasható, tehát papírra nyomtatott újságok iránti nosztalgia. (metazin)

Pénzügyi válság: hogyan tovább

Czedly József

Érthető módon, mivel majdnem mindenkit érint, a gazdasági válság miatt életbe léptetendő szigorító pénzügyi intézkedések vannak az érdeklődés középpontjában. Ezzel a témakörrel kívánok foglalkozni a mai *Törvénytárban*, mintegy bevezetőül a hamarosan megjelenendő törvényeknek, rendelkezéseknek, szabályozásoknak, amelyek meg fogják teremteni az említett intézkedések jogi alapjait.

A gazdasági, társadalmi, szociális élet minden oldalát befogadó globalizáció természetes velejárója, hogy minden ország életére, így Romániára is, döntő befolyással vannak a világ más részein történő események is. Ezt a tényt tudomásul kell venni, nem azért, hogy kisebbsítjük ezáltal a hazai kormányzatok felelősségét az országban kialakult nehéz gazdasági helyzetért, hanem mert a válságkezelő intézkedések során nem lehet figyelmen kívül hagyni a válságot előidéző külső okokat sem.

Ezért fontos számunkra, hogy Románia és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) közötti tárgyalások alapján meghozott intézkedéseken kívül, milyen döntésekre kerül sor az EU keretében, a Görögországban kialakult gazdasági válság felszámolására és különösképpen hasonló helyzetek kialakulásának meggátolására. Ez az érdekeltég még akkor is fennáll, ha tudjuk, Románia mint eurózónán kívüli ország, nem is vesz részt a Görögország rendelkezésére bocsátott hitelkeret létrehozásában, de létkérdése az euró stabilitása a nemzetközi valutapiacokon.

Közismert, a lej, a forint és más környékbeli valuták utóbbi időben észlelt gyengülése a görögországbeli válság euróra gyakorolt kedvezőtlen hatásának volt az eredménye. Ezt igazolja az a tény is, amint megszületett az eurózóna pénzügyminiszterinek május 7-i határozata egy 750 milliárd eurót kitevő garanciaalap létrehozásáról (500 milliárd eurót 16 eurózónabeli ország, 250 milliárdot az IMF biztosít) azonnali hatást ért el a valutapiacokon és tőzsdéken. Tudjuk, megerősödött a lej és a forint is.

Az úgynevezett gigacsomag célja, hogy elriassa a tőzsdéi spekulánsokat, és talpra állítsa az integráció egyik jelképének számító közös valutát. A piacok ugyanis erősen büntették az eladósodás útján járó euróországot, ami azt a veszélyt vetítette előre, hogy Spanyolország, Portugália, de akár Írország is a görögök sorsára juthat. Egy ilyen esődhullám a közös valuta iránti bizalom teljes megszűnésével lett volna egyenlő, és nagy befolyással lenne az eurózónán kívüli EU tagországok stabilitására

is. Ez a veszély fenyegeti Romániát is, ha nem sikerül egyensúlyba hozni gazdaságát.

A görögországi eseményeken kívül a vészharang megkondgatására készítették Brüsszelt az utóbbi évek statisztikai adatai is. A recesszió hatásainak kivédésére indított gazdaságösztönző programok, a csődbe került pénzügyi intézkedések megmentésére szolgáló csomagok, a gazdasági visszaesésből fakadó adóbevételek csökkenés mind hozzájárult ahhoz, hogy a költségvetési deficit és az államadósság tekintetében romlott az uniós államok helyzete. 2009-ben a 27 tagállam összesített költségvetési hiánya 801 milliárd euróra emelkedett, ami a GDP 6,8%-át tette ki, szemben a 2008-as

hogy a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítani az államadósság összegének csökkentésére. Ennek felügyelete érdekében a Bizottság statisztikai hivatala (Eurostat) auditszerű feladatokat is ellátna, felügyelné nemcsak a nemzeti kormányok költségvetési feyelmét, hanem a regionális, helyi hatóságokét is. Ez utóbbi feladat a Görögországban történtek miatt került előtérbe, ugyanis kiderült, hogy az államadósság tekintélyes részét a regionális költségvetések keretében „rejtegették”, ami lehetővé tette, hogy hosszabb ideig nem kerültek nemzetközi nyilvánosságra.

A Bizottság által jelenleg fontolgatott tervek egy új abszolút korlátot szabnának meg az államadósságra vo-

ségvetési deficit korlátját, azokat meg kell fosztani a rájuk eső strukturális és mezőgazdasági alapokból származó pénzekről. Az EU-költségvetési pénzek felfüggesztésének is a szankciók részét kell képezniük.” Az idézett mondatok Angela Merkel német kancellártól származnak. Ismeretes, Németország adja a legnagyobb hozzájárulást a görögországi segélycsomag és a 750 milliárd eurós garanciaalap létrehozásához, és ezért már most súlyos politikai árat fizetett az említett politikai pártja.

Amint látjuk, nem babra megy a játék. Annak ellenére, hogy sem Románia, sem Magyarország még nem tagja az eurózónának, nyilvánvaló, egyrészt fel fogják emelni a léceket a csatlakozás

29,71%-ra, a többi alkalmazott számára 31,42%-ra szállították le. Megengedték a munkaadóknak, hogy a bérek utáni adóbefizetéseket 2 hónappal elhalasszák. Leszállították egyes, a háztartásokkal szembeni szolgáltatások, valamint a lakások javításáért, fenntartásáért, átépítéséért elvégzett munkálatok adóját.

Szlovéniában az áfa visszatérítésének idejét, minden 2010. január 1. utáni kérvény esetében, 60 nappal 21-re szállították le. Az adófizetők kérhetik a felszerelések beszerzésére és a szellemi tevékenységek fordított összegeinek adóalapjának 30%-os csökkentését.

Ausztriában csökkentették a progresszív jövedelemadó rátáját. A gyermekes

- a közalkalmazottak bérét 2014-ig befagyasztják;

- a havi 3.000 euró fölött kereső közalkalmazottak 13. és 14. fizetése megszűnik;

- a havi 3.000 euró alatt kereső közalkalmazottak prémiumát 1.000 euróban maximálják;

- 800 állami intézményt megszüntetnek;

- a közalkalmazottak külön juttatását a korábbi 12 százalék után újabb 8 százalékkal megnyirbálják;

A nyugdíjrendszer terén:

- a születéskor várható élettartamhoz igazítják a férfiaknál jelenlegi 65, a nőknél 60 éves korhatárt;

- a teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt 2015-ig fokozatosan 40 évre emelik a jelenlegi 37-ről;

- a kordkedvezményes nyugdíjazás 60 év alatt megszűnik;

- a nyugdíjszámítás alapja a munkában töltött teljes időszak alatti jövedelem, nem pedig az utolsó évi (ez a rendszer Romániában már 10 éve működik, kivéve a különleges nyugdíjak esetét).

A magánszektor terén:

- módosítják a foglalkoztatási törvényt, amely egy hónapon belül nem enged az alkalmazottak 2 százalékánál nagyobb elbocsátásokat;

- korlátozzák a végkielégítéseket.

Amint látjuk, annak ellenére, hogy Görögország gazdasági helyzete sokkal rosszabb, mint Romániáé, az államadósság a GDP 115,1%-a, nálunk csak 23,7%, a költségvetés deficitje 13,6%, nálunk 8,3%, mégis az intézkedések kevésbé drasztikusak. Nincs szó a közalkalmazottak beralapjának 25%-os csökkentéséről és még kevésbé a nyugdíjak 15%-os leszállításáról. A 100 milliárd eurós segélyprogramból az IMF a rá háruló 30 milliárdot május 9-én elfogadta, és 5,5 milliárdot azonnal folyósítottak is.

Romániának szüksége van az IMF támogatására, mert a gazdaság nem indult be (nyilván az erre szolgáló intézkedések hiányában), nem rendelkezik megfelelő szakértői gárdával és szerkezeti felépítéssel, ami felgyorsítaná az EU-alapok lehívását, amihez hozzáadódik a költségvetési bevételek az előirányzatokhoz viszonyított alacsony színvonala. A Nemzetközi Valutaalappal kötött megállapodás szerint a kormánynak el kell fogadnia júniusban a végrehajtáshoz szükséges szabályozásokat, és szeptemberig életbe kell lépniük a megfelelő törvényeknek is. Talán lesz elegendő idő arra, hogy a válságkezelő intézkedések emberből változtassák.

**A TÖRVÉNYTÁRAT
TÁMOGATJA
A COMMUNITAS
ALAPÍTVÁNY**

2,3%-os hiánnyal. Az eurózónához való tartozás kötelezettségeként megjelölt 3%-os költségvetési hiányt csak öt tagállam: Dánia, Észtország, Svédország, Finnország és Luxemburg (e két utóbbi az eurózónához tartozik) tartotta be. Ismeretes, Románia 2009-ben 8,3% költségvetési hiánnyal zárta az évet, ennél nagyobb hiányt csak Nagy-Britanniában, Görögországban és Írországba észleltek.

Államadósság szempontjából 16 tagország volt a legmagasabbnak elfogadható, GDP 60%-át kitevő határ alatt, de így is az uniós országok összesített államadóssága 8,7 ezermilliárd volt 2009-ben, ami a GDP 73,6%-ának felel meg, szemben a 2008. évi 61,6%-kal. Ez a mutató Romániában kedvező volt, a legkisebb az Unióban, 23,7%, Magyarország viszont az átlagon felüli, 78,3%-os államadóssággal küszködött.

Németország és Franciaország kifejezett felhívására az Európai Bizottság elfogadta azt az álláspontot,

natkozóan, vagy korlátoznák annak növekedési ütemét. Az adósság összetételét is figyelembe vennék, így azok az országok, melyeknek adóssága főként a háztartásoknak fizetendő kötelezettségből áll, előnyt élveznének azon országokkal szemben, melyek Európán kívüli befektetési bankoknak tartoznak. Született javaslat arról is, hogy a közös valutát használó tagállamok éves költségvetési törvényeit – minden év első felében – először a pénzügyminiszterek tanácsának kelljen jóváhagynia, adott esetben módosítania, mielőtt a jogszabály tervezetét benyújtják a nemzeti törvényhozásnak. Az elképzelés nemcsak a költségvetési hiányok előzetes szabályozását érintené, hanem a tagállamok versenyképességét meghatározó más tényezők vizsgálatát is.

A Stabilitási és Növekedési Egyezmény rendszeres megsértői számára akár a regionális EU alapok támogatását is csökkenthetik. „Aki nem tartja be a Maastrichti Szerződés által megszabott költ-

feltételeinek meghatározásánál, másrészt az is biztos az Unió nem fog kesztyűs kézzel bánni azokkal az eurózónán kívüli országokkal sem, ahol a gazdasági helyzet veszélybe hozhatja valutájának stabilitását.

A gazdasági válság leküzdése terén Románia sajátos helyzetben van. A többi európai országgal szemben, melyek – Görögországot kivéve – 2008 ősze, illetve 2009 elejétől kezdve átfogó gazdaságserkentő intézkedéseket hoztak, nálunk csak szűkebb keretű programok végrehajtására került sor (autóroncs, első ház program), költségvetési megtakarítást csak megszorító intézkedésekkel kívánták elérni (beralapsökkentés, új általános bér, illetve nyugdíjtörvény). Az IMF-fel most megkötött egyezmény is lényegében ezekre a tényezőkre épít.

Hogy lehetne ez másképp is, erre néhány példa:

Svédországban leszállították a jövedelemadó rátáját. A társadalombiztosítási hozzájárulás mértékét szabadfoglalkozásúak számára

családok adójából el lehet számolni a gyermekek gondozásával járó költségeket. Egyes karitatív adományok értékét el lehet számolni az adókötelezettség terhére.

Magyarország is sikeres konvergenciaprogramot kezdeményezett, és hajtja végre. Ennek legfontosabb tétele: az áfa 25%-ra való emeléseivel párhuzamosan felmentést a jövedelemadómentességet élvező havi keresetek értékét, kisebbsítették az alacsonyabb színvonalú jövedelmek adókulcsát.

Végezetül, mert annyiszor szóba kerül, de általában konkrét adatok nélkül, miből is tevődik össze a görögországi megszorító intézkedések programja:

Az adózás terén:

- az áfakulcsot a márciusi 2 százalékpont után újabb 2 százalékponttal, 23 százalékra emelik;

- az üzemanyag, a cigaretta, az alkohol jövedéki adóját 10 százalékkal emelik;

- 4 százalékos különadót vezetnek be a kiugróan nyereséges vállalatokra.

A közszféra terén:

Karikás szemek

A szép szem több, mint a lélek tükré. Csillogó, nagy, kifejező, vagy éppen szomorú, keskeny, fátyolos – az egész arc meghatározója. Mi mindenre van szükség, hogy érvényesüljön és magára vonzza mások figyelmét is? Speciális ápolásra az érzékeny szemkörnyéken.

A sötét karikák és duzzadt könnyzacskók öreges, fáradt, megviselt kinézetet kölcsönöznek. Kosmetikai kezelésekkel legalább optikailag segíteni lehet ezeken a problémákon.

A szemek körül a bőr különösen finom és érzékeny. Háromszor vékonyabb, mint az arc egyéb területein és hatszor vékonyabb, mint az egyéb testtájékban. A bőr aljában itt alig található zsírszövet, s a kötőszöveti rostokból is igen kevés van. Ezenkívül a mimikai ráncaink által is erősen igénybe-

vett területről van szó. Mindezek együtt kedveznek a ráncok kialakulásának. A sötét karikák és a duzzadt zacskós szemek mögött gyakran szervi problémák húzódnak meg. Karikás, vagy könnyzacskós szem esetén az egészségi állapotról is informálódjunk. Meg kell tudni, hogy ezek a kellemetlen szépség hibák kapcsolatban vannak-e valamilyen betegséggel. A sötét karikák hátterében genetikai adottságok is állhatnak, s vérszegénység, szívprobléma, vitamin-, vashiány vagy

allergia is szóba jöhet, mint kiváltó tényező. A tasakos szemhéjak esztétikailag legalább annyira zavaróak, mint a sötét karikák: fáradt, szomorúvá, betegessé te-

szik a tekintetet. Az alsó- és felső szemhéjakon vízmegtartás miatt is kialakulhatnak duzzanatok. Ezek ugyancsak utalhatnak belső szervi betegségekre (szív, ve-

se, pajzsmirigy). Tartósan ödémás szemhéjak esetén a veseműködés zavarára is gondolni kell. Természetesen egy kiadós sírástól is duzzadtá válhatnak a szemhéjak, és az is előfordulhat, hogy a túlságosan száraz szem miatt alakul ki ez a szépség hiba. Bizonyos fokig az érintetteken egy sor kozmetikai művelettel is segíteni lehet. A kozmetikai műveletek kiegészítőjeként minden kivezető kezelés alkalmas a karikás szemek és a könnyzacskók ellen: pl. a vízajtó ivókúrák, izzasztó pakolások, mint például a sóing, vagy az infravörös-fénnyel végzett algapakolás, kézi nyirokstimuláció, fürdők, például tengeri sóval, boróka boggyóval, vagy komlóval. Kiegészítőül lehet még alkalmazni a következő módszereket: speciális színesfény-kezeléseket, mint például zöld fényt alkalmazni egy Aloe vera

szempakoláshoz, enyhe hatású illóolajokkal, rózsavízzel aromaterápiás kezeléseket végezni, zöld színű, hideg ásványköveket helyezni a szemhéjakra és gyengéden simogatni velük a szem körüli területet.

Igazán hatásos a hidegkanáltrükk is: két kávéskanalat tegyünk rövid időre a mélyhűtőbe, majd nyomjuk a szemhéjra. Ugyanígy alkalmazhatunk teakúrát is: helyezünk lehűtött teafiltert (fekete tea) a szemhéjra 10 percre.

Ha kész kozmetikai krémeket szeretnénk beszerezni, az összetevők közül a következőket keressük: selyemproteint, Aloe vera, avokádóolaj, búzacsiraproteint, hársvirág, hibiszkusz, rózsalevél, uborkakivonat, A-, E-, C-, K-vitaminok, Q10 koenzim, hyaluronsav, ginseng, algakivonat, arganolaj, propolisz, méhpempő, poliszaharidok.

Ókori görögök divat

Az ókori görögök és rómaiak büszkén sétálnának most, 2010 nyarán is, látva, hogy kedvelt lábbelijük ennyi idő után is állja a sarat. Míg az ő sarujuk, a gladiátorszandál, arra a célra készült, hogy a nagy melegben kényelmes napi viselet legyen, addig ennek a sandálnak sokféle továbbfej-

lesztett változata mára divatossá vált.

Árkatóriától függően készülhet a legdrágább kígyóbőrökből és a legszínesebb műbőrök és csatok keverékével, alkalmazkodva ruhatárunk darabjaihoz. A nyári csizma helyettesítőjeként megjelent a hosszabb szárú változata, mely prakti-

kus, azáltal, hogy a lábfejrésznél nyitott maradt, ugyanakkor esztétikus is, a lábszárra tekeredik, akár egy csizma. Idén nyáron mindenképpen szerezzünk be egyet a gladiátorszandál rövidebb, vagy hosszabb változatából, mivel kényelmes, extra divatos, és szinte mindennel viselhető.

A hosszabb változatok egyik formája a sarucsizma. Azoknak, akik szeretik a csizmát, bárhol és bármikor, kedvenc darabjuk lesz a sarucsizma. Nem kell aggódni a kényelmetlenségek miatt, a vékony bőr általában lyukacsos, mintázott és vajpuha. A nyár másik nagy sikertermé-

kével, a rövid, vagy combközépig érő koptatott farmer-sorrtal pompás viselet. A hosszabb szárú gladiátorszandál azoknak áll igazán jól, akiknek hosszú, vékony lábaik vannak. Az alacsonyabb testalkathoz és ezáltal rövidebb lábához, válasszuk a rövidebb szárú változatot, azt, amely közvetlenül a boka felett végződik. A magasabb sarok optikailag nyújtja a lábat és testalkatot.

Programajánló

Színház Sepsiszentgyörgyön

A sepsiszentgyörgyi Tamási Áron Színház Makszim Gorkij A nap fiai című darabját a nagyteremben május 14-én, pénteken 19 órától a Comenius I., szombaton 19 órától a Comenius II.-bérleteknek játssza.

A temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színház erdélyi turnéja során pénteken Sepsiszentgyörgyön, a kultúrpalotában vendégszerepel Borbély B.

Emília *mady-baby* című egyéni műsorával (16 órától) és Jimmy Roberts—Joe DiPietro *Ájlávju* című musicaljével (19 óra). Jegyek elővételben a kultúrpalotában vásárolhatók.

Rock Stage fesztivál

Sepsiszentgyörgy határában, a 4-es km-nél tartják a hét végén a Rock Stage fesztivált. A május 14-i, pénteki műsoron tehetségkutató verseny, 16 órától Hot Snow Storm, 17.20-tól Damned, 19 órától Alarm

(Magyarország), 20.10-től Worldchanger, 21.30-tól P. Box (Magyarország), 23.30-tól Zord (Magyarország), 0.30-tól Guilloitine.

Termékiállítás és Vásár Kézdivásárhelyen

A sportszarnokban a május 14–16 között zajló rendezvény naponta 10-20 óráig látogatható. A pénteki program: 11 órakor a kiállítás és vásár hivatalos megnyitója, 14 órától a sepsiszentgyörgyi Százaláb Gyermekek Néptáncgyűttes műsora, 16 órától a *Híres székely gyermekek* programban mesét mond Gödri Apolka, 17 órától *Hahó, itt*

a média! címmel bemutatkozik a *Háromszék* napilap, a *Régió Rádió*, a *Prima Rádió*, a *Hargita Népe*, a *Székely Újság*, a *Profi Rádió*.

Ezer székely leány Marosvásárhelyen

A Székelyföld Napok keretében, május 15-én, szombaton 18 órától a Kultúrpalotában nyílik meg Ádám Gyula csíkszeredai fotográfus *Ezer Székely Leány Napja képekben* című kiállítása.

Múzeumok éjszakája Marosvásárhelyen

Kulturális Kánaánna vá-

lik szombaton Bernády városa. A szombati program: 13-16 Gyermekműhelyek a várban, a Néprajzi Múzeumban és a Természetrajzi Múzeumban.

Vár: 13-20: Múzeumok vására, 10-02 *Démoni ragály: a pestis* – kiállítás, Természetrajzi Múzeum, 10-02 *A gombák világából* – kiállítás, Szépművészeti Múzeum, Kultúrpalota, 10-02 Állandó kiállítások – szabad kirakók.

Néprajzi Múzeum: 18 Etno-shop avatása, 20-02. Történelemóra: *In Europa – Európában* – dokumentumfilm-sorozat a holland nagykövetség támogatásával.

Városháza előtti tér: 20-23 ó. Szabadtéri dzsesszkoncertek: Luiza Zan & AZZA és Szakcsi Gypsy Jazz.

Erdővidéki Középkori és Reneszánsz Napok

A rendezvény pénteki (május 14.) programja: Baróton 18 órától *Descriptio Transilvaniae* címmel Tamás Sándor megyeitanács-elnök régitérképgyűjteményéből nyílik kiállítás Erdővidék Múzeuma Kászoni Gáspár termében, 19 órától latin nyelvű mise a római katolikus templomban, közreműködik a baróti Kájoni Consort régizene-együttes.

Tonhal – a kalóriaszegény étel

A tonhal húsa kalóriaszegény étel, magas protein- és alacsony energiatartalma miatt a sportolók, fogyókúrázók kedvelt étele. A tonhalhoz több formában is hozzájuthatunk. Vethetünk friss, mélyhűtött és konzervtonhalat.

Fajtától függően akár 2-3 méteresre is megnő, súlya akár a 150-300 kg-ot is eléri. Húsa fajtától függően világos rózsaszínes, pirosas. Minél magasabb az olajtartalma, annál sötétebb a hús. Húsa szelént, magnéziumot, B-vitaminokat, omega 3 zsírsavakat tartalmaz. A konzervtonhal a legolcsóbb. A nálunk kapható fajták nagy része sárga úszójú tonhalból készül. A friss tonhal drága. A legtöbb áruházban sárgaúszójú tonhalat árúsítanak. A nyersen is fogyasztható, szusiminoságú friss tonhal a már-már megfizethetetlen kategóriába tartozik. Ha úgy döntünk, beszerezünk belőle egy darabot nagyon sokoldalúan felhasználhatjuk a konyhában. Nagyon finom tésztákba, rizses ételekbe, a friss tonhal hirtelen kisütve, grillelve, steakként. Lássunk néhány tonhallal készült izletes receptet.

Tonhalkrém

Hozzávalók: 2 doboz tonhalkonzerv (kb. 30 dkg), 1 dl tejföl vagy joghurt, 1 kis fej lilahagyma, 1 lime leve, 4 evőkanál ketchup, 2 evőkanál mustár, só és bors.

Elkészítés: Az áttört tonhalhoz adjuk az apróra vágott, vagy reszelt hagymát, majd kikeverjük a többi hozzávalóval. Néhány órát hűtjük, majd barna kenyérral,

bagettel, paradicsomkarrakkal fogyasztjuk.

Sajtos tonhal tepsiben

Hozzávalók: 60 dkg fagyaszott tonhalfilé, reszelt trappista sajt, 1 pohár tejföl, fokhagymapor, ételízesítő, 5 szem burgonya, tej, vaj a tepsi kikenéséhez.

Elkészítése: A fagyaszott tonhalat szobahőmérsékleten felengedjük, majd egy kisebb tepsi kivajazunk, és ebbe fektetjük a halszeleteket. Ezután vékonyan megszórjuk fokhagymaporról és ételízesítővel, majd beborítjuk az egészet tejjel és reszelt sajttal. Alufólia alatt kb. 40 percig sütjük, míg a sajt szépen rá nem pirul.

Tonhalszeletek törökösen

Hozzávalók: 80 dkg tonhalfilé, 30 dkg padlizsán, 10 dkg póréhagyma, 1 paradicsom, 10 dkg gomba, 1 dl olívaolaj, 2 dl fehérbor, só, bors, 1 kk rozmaring, 1 kk bazsalikom.

Elkészítés: A hagymát felkarikázzuk, a paradicsomot, padlizsánt, gombát felkockázzuk és olajon megpirítjuk őket. Ezután hozzáadjuk a fűszereket, bort, a sóval, borssal fűszerezett, elősütött halszeleteket, tepsibe helyezük őket és készre sütjük.

Tésztában sült tonhal

Hozzávalók: 30 dkg tonhalfilé, 1 kk halfűszerkeverék, só, bors, 1 csipetnyi szerecsendió, 1 kk kapor, 1 kk tárkony, 3 tojássárgája, 5 dkg vaj, 5 dkg liszt, 1 dl tejszín, 5 dl tej, fél citrom leve, 20 dkg vajastészta, 1 ek olaj.

Elkészítés: Bechamelt készítünk tejből, lisztből és vajból, hozzáadjuk a tejszínt, egy tojássárgáját. A feldarabolt halat megpirítjuk a vajon, hozzáadjuk a citromlevet, fűszereket, majd összekeverjük a halal. A tésztát kinyújtjuk, megkenjük egy tojássárgájával, rákenjük a halat, feltekerjük az egészet, megkenjük a maradék tojássárgájával, végül készre sütjük.

Grillezett gombás tonhal

Hozzávalók: 35-40 dkg tonhal, 10-15 dkg gomba,

10-15 dkg reszelt sajt, hagyma.

Elkészítés: A tonhalszeleteket vajon átsütjük. A megtisztított gombát felszeleteljük, a hagymát felaprítjuk, majd a gombát megpirítjuk rajta. Utána a halszeletekre halmozzuk, megszórjuk a sajttal, és grillsütőben megsütjük. Burgonyapürével vagy salátával tálaljuk.

Tonhalas penne

Hozzávalók: 2 tonhalkonzerv, fél kg penne, 1 póréhagyma, 3 gerezd fokhagyma, olívaolaj, só, frissen őrölt bors, kapribogyó.

Elkészítés: A halról egy serpenyőbe leöntjük az olajat, ezen megpirítjuk a felkarikázott póréhagymát és a szeletelt fokhagymát, majd hozzáadjuk a halat, tovább pirítjuk, sózzuk, borsozzuk. Közben kifőzzük a pennét, összekeverjük a hallal és végén megszórjuk kapribogyóval.

Tejszínes tonhal

Hozzávalók: 2 szelet tonhal, 3dl főzõtejszín, curry növény (nem por), 2 g fokhagyma, só, olívaolaj, 4 db kiwi, 1 fej hagyma, vaj.

Elkészítés: Sózzuk le a halszeleteket, majd tegyük félre. A hagymát vágjuk nagyon finom apróra a fokhagymával együtt. Pároljuk a hagymát 2 percig 1 fakanál vajon és 2-3 evőkanál olíva olajon, majd tegyük hozzá a szintén finomra vágott fokhagymát. Amikor kész, fektessük rá a halszeleteket, és fedő alatt, lassú tűzön pároljuk 2 percig. Morzsoljunk össze egy félmaréknyi curry növényt, majd tegyük a hal tetejére, és úgy pároljuk tovább. Ha megfordítottuk a szeleteket, tegyük rá a fedőt és további 3 percet pároljuk közepes lángon. Tálaláskor tegyünk a hal mellé 2-2 kivit és citromot.

Kert-ész

Védekezzünk

Gyümölcskötődés után az alma- és körtefáinknál kombinált permetezés formájában a varasodás, a lisztharmat, és ha a fertőzés mértéke indokolja, a takácsatkák, a sodró molyok, valamint az amerikai fehér medvelepke és a pókháló almamoly ellen kell védekeznünk. A lisztharmat elsődleges fertőzése hálózatos parásodást hoz létre a kis gyümölcsön, másodlagos fertőzése a lombot, a hajtásvégeket veszélyezteti. Még most is lehetőleg felszívódó készítményt használjunk ellenük. A kifejlett alakban telelő takácsatkák lárvái ebben az időszakban kelnek ki. A mozgó alakok ellen alkalmas atkaölő szert alkalmazunk. A varasodás és a lisztharmat elleni készítményből készült permetléhez lehetőleg környezetkímélő, speciális atkaölő szert adjunk. Meg kell kezdenünk az őszibarack legjelentősebb kártevője, a keleti gyümölcsmoly elleni rendszeres védekezést. A továbbiakban, a termés leszedéséig kártételének megakadályozása, hernyóinak elpusztítása a legfontosabb feladatunk. A környezetkímélő készítmények közül a tömeges tojásrakás idején kitinszintézis-gátló

vagy fenoxikarb hatóanyagú készítményeket használjunk. A kórokozók közül, a következő évi kártétel csökkentésére általában ilyenkor célszerű a levélfodrosodás elleni záro permetezést elvégezni. Ez a permetezés egyúttal a varasodás gyümölcs-, a sztigminás levélgyukacsosodás levél- és hajtásfertőzése ellen is hatásos.

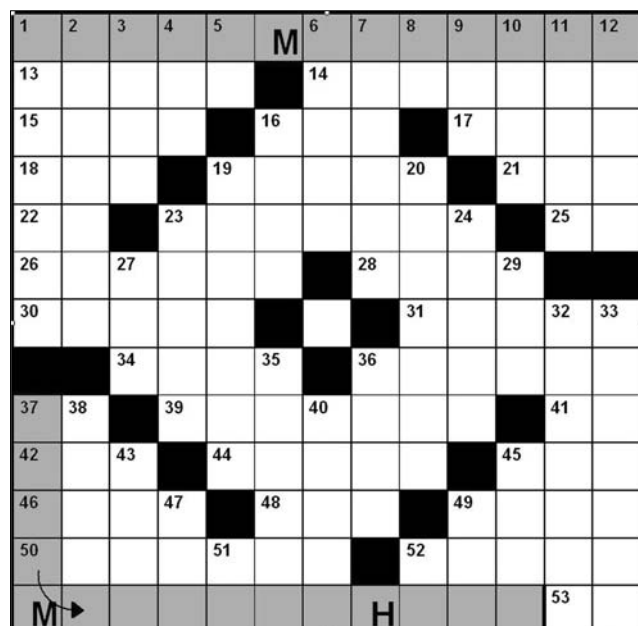
Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Ősz haj

Két anyós beszélget.

- Milyen szép ősz haja van a vejednek!

- ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes: 1. A poén első része. 13. Szeszies ital (tréf.). 14. Ünneplő néző. 15. Fürtvirágzat. 16. Tűzhely sütője. 17. Cinnel bevont. 18. A Grand Canyon országa. 19. Haver. 21. Lengyel folyó. 22. Szénaszálak! 23. Jégen sportol. 25. Két haver! 26. Bolti küldönc. 28. Fiatalos köszönés. 30. Amely személyre. 31. Felvidéki magyar. 34. Díszterem. 36. Szórszálhasogató. 37. Fánkmozsa! 39. Jegyzetlapot megtöltő. 41. Panamai autójel. 42. Rémálom az ... Utcában; Johnny Depp filmje. 44. Sertés kicsinye. 45. Csúcspon. 46. Ház elé csücsül. 48. Műanyag. 49. Megállj! 50. Ilyen kicsi. 52. Balkáni nép. 53. Forgástengely!

Függőleges: 1. Butácska lány. 2. Kersztülmegy a folyón. 3. Cicero viselte. 4. Kalugai folyó. 5. Deka. 6. Légiesen könnyű, égi. 7. Gépkocsiszín. 8. Taplós darab! 9. Erzsébet beceneve. 10. Becézett Antal. 11. Elek ...; olimpiai bajnok magyar vívó. 12. Maró anyag, vegyjele HCl. 16. Házbérlet. 19. Apró akkumulátor. 20. Időegység. 23. Légúti kór. 24. Megjelentető. 27. Bútorfiók (nép). 29. Fel...; ide-oda a folyosón. 32. Fémcsupor. 33. Ide-oda röpköd. 35. Szilárd kezdett. 36. Eladási lehetőség. 37. A poén második része. 38. Néhány személyből álló érdekszövetkezet. 40. Összefér vele. 43. Mesterséges burkolóanyag. 45. Kis Tamás. 47. Victoria de ... Angeles; spanyol operaénekesnő. 49. ... dog; melegszendvics. 51. Törzstagok! 52. Reszelő!

	2	3		7		
1				6		3
8				9		
6	5	3		4		1
						6
		2		7		4
			7		6	8
2	1			9		

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

5	4	2	1	6	3	7	9	8
9	7	6	5	8	2	3	1	4
8	1	3	9	7	4	2	5	6
3	8	7	2	5	9	4	6	1
1	9	4	6	3	7	5	8	2
2	6	5	4	1	8	9	3	7
4	5	1	3	2	6	8	7	9
6	2	8	7	9	5	1	4	3
7	3	9	8	4	1	6	2	5

Rövid mesevilág

A számárrá változott barát

Egyszer egy ember két számárral szántogatott az erdő szélén. Gallyakért bement az erdőbe, addig a két számár ott maradt az ekébe fogva.

Arra ment két barát, akiknek a szekere csak egy számár húzta. Vagy mit monddok! Csak húzta volna, de már az éhségtől alig bírta. Meglátják az erdő szélén a két számarat. Összebeszéltek, hogy az egyik jó lesz nekik.

Azzal odamentek az ekéhez. Az egyik barát a bal oldali számarat kifogta és elvezette. A másik barát magára vette annak a számárnak a szerszámját amelyet társa elvezetett. Úgy állt ott az eke előtt, míg a gazda meg nem jött. Az csak nagyot nézett.

– Hát maga mit keres itt? Aztán hová tette a másik számarat? – kérdi a baráttól.

Az meg azt mondja: – Gazduram, én eddig el voltam átkozva. Most az időm lejárt, emberré váltam.

A szántóvető ember csodálkozva nézett rá, azt mondta:

– Ejnye, de sokat is megvertem én magát, de hát úgy látom, nem ártott meg. Hanem, ha már így van, menjen el, amerre lát!

Leszedte róla a szerszámot, és elengedte.

A másik barát az erdő szélén várta. Még egy-két napig

vándoroltak, aztán az egyik faluban a lopott számárral kiálltak a vásárba. Mikor a számarat eladták, hazamentek.

A vásárra a gazda is elment, hogy párt keressen az elveszett számárnak. Ahogy ott bolyong, a sok eladó számár közt meglátja a magáét. Nem tudta elgondolni, hogy a barátból hogyan lehetett ismét számár.

Odament hozzá, és a fülébe súgta:

– Tisztelendő úr, hiába áll itt, én már úgyse veszem meg magát még egyszer!

Azzal elfordult, és egy másik számarat vett.

A rest macska

Egy legény elvett feleségül egy dologtalan gazdag lányt; ráadásul még azt is megfogadta, hogy sohasem veri meg.

A menyecske sohasem dolgozott, hanem csak járt házról házra pletykálgatni, s egyéb hitvány dolgot művelni. Nem verte meg az ura egyszer sem.

Hanem egyszer egy reggel, mikor dologra mizent, így szólt a macskához:

– Azt parancsolom neked, te macska, hogy míg én odaleszek, te mindent dolgozz, amit kell! A házat szépen kitakarítsd, délre ételt készíts, s még egy orsó fonalat is fonj, mert ha nem, mikor hazajövök, úgy megverlek, hogy megemlegeted! A macska a

tűzhelyen szunyókált, jámboran végighallgatta a beszédet.

De az asszony azt gondolta magában, hogy ez az én emberem megbolondult!

S azt mondja:

– Kelmed, uram, miért parancsol olyanokat annak a macskának? Hisz nem tud az ilyen parancsnak megfelelni!

– Tud, nem tud, nekem mindegy, feleség! – azt mondja az ember – nekem nincs más, akinek parancsoljak! De

– Dolgozz, macska, mert megver az uram! De a macska nem dolgozott. Elment az asszony több házhoz, s mikorra hazament, a macska akkor is szunyókált, s a tűz is kialudt. Ismét mondta:

– Szítsd fel a tüzet, s dolgozz, macska, mert ma megverődöl!

De a macska nem dolgozott.

Hazajön a gazda, széjjel néz, s hát minden rosszul van. Előrántja a macskát, fel-

– Fogadod hát, hogy helyette mindent véghez viszel? – kérdi az ura.

– Véghez viszek még többet is, mint amennyit kelmed neki parancsolt, csak ne üsse többet szegényt! – felelé az asszony.

A menyecske hazafutott az anyjához, elpanaszolta a dolgot, s azt mondta:

– Felfogadtam, hogy a macska helyett minden dolgot eligazítok, csak ne verje a hátamon olyan kegyetlenül.

rancsolta a gazda a macskának, mit tegyen.

De a macska most sem tett semmit. A gazda hát ismét jól megverte a felesége hátán.

Az ifjasszony akkor is hazafutott panasza, de az apja úgy visszakergette, hogy a lába sem érte a földet.

Harmadik reggel is elmondta a gazda a macskának a harmadik parancsolatot. A macska már végighallgatni sem tudta, úgy meg volt ijedve. De hát most sem dolgozott semmit. Hanem most mindent eligazított helyette az asszony. Most nem felejtette el, hogy mit fogadott volt: tüzet tett, vizet hozott, ételt készített, sepregetett. Elvégzett mindent, amit kellett.

Úgy megesett a lelke azon a szegény macskán; azon, hogy amikor az ura azt veri, kínjában a macska az ő hátába aggatja a körmét. Meg azon, hogy a kétrétegű ostorának a vége a macskán túl az ő hátát is megjárkalta minden ütéssel.

Mikor az ura hazajött, hát minden jól van!

Mondogatja is az ember:

– Ne félj, macska, most nem bántalak!

Az asszony örömmel terítette meg az asztalt, az enni-valót megcsinálta, az ura elé tette. Jól láttak jókedvvel.

Azután mindennap úgy volt. A macska többször nem verődött meg, s a menyecskéből olyan gazdasszony lett, hogy ugyan helyde!

ha ő mindazt meg nem teszi, meglásd, úgy megverem, hogy sokért elkerülte volna!

Avval ment a dolgára.

Az asszony pedig biztatni kezdte a macskát:

köti a felesége hátára, s addig veri, míg a felesége imádkozni nem kezd:

– Ne üsse többet azt a macskát, nem hibás az, nem tud az azokhoz a dolgokhoz!

Hozzászólt az apja is:

– Ha felfogadtad, tedd is meg Mert ha nem, a macska holnap is megverődik!

S evvel hazaküldte az urához. Másnap reggel is megpa-

Tizenkét hónap a természetben

Napokban az autómát kellett vinnem a szervizbe. A szerelésre várnom kellett, ezért úgy döntöttem, kimegyek az udvarra, ahol kellemesen sütött a nap. Nem telt el egy perc sem, mikor egy barázdabillegető szállt le a földre, tőlem alig pár lépésnyire. Izgatottnak tűnt, pontosabban inkább elfoglaltnak látszott. Arra összpontosított, hogy minél több rovat elcsípjén.

Minden bizonnyal fiókái vannak, és azért ilyen elfoglalt. Mikor néhány rovat sikerült megfognia, repült is el, de kicsi idő után már újra megérkezett, és futkosott a rovarok után. Az udvaron volt egy gazos rész ahol a száraz növények a két méter magasságot is elérték. A barázdabillegető mindig a száraz növények mellett tűnt el. A modern autószervez udva-

rán nem a legszebb látvány a gazos terület, de a madarak szeretik. A dús, száraz növényi száraz óvó, pihenő és nem utolsó sorban fészkelő alkalmatosságot biztosítanak. Husz, harminc évvel ezelőtt, amikor kaszáló volt ezen a területen, akkor is itt fészkeltek a barázdabillegetők, a kenderikék. Láttam akkor töviszúró gébicset, karvalyposzátát. Füstí fecskék

repültek a rét fölött, citromsármányok „ci -ci -ci -ci -ci -ci” éneke hallatszott, és jelen volt a rozsdás csuk is. Mára beépült a rét, és a madaraknak dönteniük kellett, vagy alkalmazkodnak az új környezethez, vagy tovább állnak. Kenderike szólalt meg a szerviz tetejéről. Hangosan énekelt. Úgy latszik, hogy ez a verébnél valamivel kisebb, vérpiros homlokú, fejtetőjű, és szintén vérpiros begyű és mellű madár a kenderike úgy döntött maradt. Csak most nem a bokor egyik kiemelkedő ágáról énekelt, hanem az épület tetejéről. A megváltozott környezethez kellett alkalmazkodjon a kenderike és vele együtt azok a madárfajok amelyek hasonló helyzetbe kerültek. Az alkalmazkodás befolyásolta a madarak szokásait, többek közt károsan hat rájuk a zajszennyezés. A madarak kénytelenek hangosabban énekelni, ami megterheli szervezetüket, mutatták ki az idevonatkozó tanulmányok. A kenderike hetven métere lehetett tőlem, úgy harminc méterre haladt el az autó út, ami meglehetősen forgalmas, és így is jól hallottam énekét, ami abban a zajkavalkádban bizony nem kis teljesítmény.

Kreatív kacska

Meguntad, vagy már kinőttesd a sárga usztató gumikacsát? Ne dobd ki, készíts neki tollakat, öltöztess fel. Nem kell hozzá más, csak kartonpapír és ragasztó, és aztán a kreatívasszodra van bízva, hogy hogy fog kinézni a standard sárga kacska.

Szükséges eszközök: egy sárga gumikacska, olló, színes kartonok, ragasztó.

Elkészítés: fehér, fekete,

sárga, barnás árnyalatú kartonlapokból vágjál ki sok-sok lándzsa alakú darabot, különböző méretekben. Egyenként sorba, majd egymásra rakva kezd el a kartondarabokat felragasztani, addig míg elpeled a kacska testét. A csőrét és a szemét hagy szabadon. Ha még színesebbet szeretnél, ragaszd hozzá a gyöngyöket, ruhadarabot vagy akár matchboxot is.

Hétféle mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette

A kenderike